

การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
Student Affair Operation in Islamic Private Schools, Pattani Province

นุรีย์ห์ ดาโอะ
Nureeyah Da'o

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Islamic Educational Administration and Management
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
 จังหวัดปัตตานี
 ผู้เขียน นางสาวนุริยะห์ ดาโอ๊ะ
 สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง)

ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง)

กรรมการ
 (ดร.อับดุลฮากัม เอ็งปียา)

กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุฮัมมัดสกรี มั่นยูนุ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติ ให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ
 การศึกษาอิสลาม

 (ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟาร์รุงsang)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาวนุริยัะห์ ดาโอะ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้ถูกใช้
ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวนุริยะห์ ดาโอะ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นางสาวนุริยะห์ ดาโอ๊ะ
สาขาวิชา	การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน 3) ประมวลแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากประชากรที่เป็นผู้แทนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน และหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) การเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่าแตกต่างกัน
- 3) ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี 1) ด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น และกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมมากขึ้น 2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดประกันสุขภาพชีวิตหมุ่แก่นักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง 4) ด้านการแนะแนว โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ และมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้

Thesis Title	Student Affair Operation in Islamic Private Schools, Pattani Province
Author	Ms. Nureeyah Da'o
Major Program	Islamic Educational Administration and Management
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research is a survey research which aims to 1) study the level of student affairs operations in Islamic private schools, Pattani Province 2) compare the opinions of personnel towards student affairs operations in Islamic private schools, Pattani Province, based on gender, position, experience and school size 3) to compile guidelines for the development of student affairs operations in Islamic private schools, Pattani Province. The data was collected by questionnaires from the populations who were representatives of 40 Islamic private schools, Pattani Province, academic year 2018. The populations were classified into 120 school administrators and 40 heads of student affairs. Interview was conducted on 5 experts. Data was analyzed by using frequency and percentage values.

The research finding as below;

1) The level of student affairs operations in Islamic private schools, Pattani Province was high in both overall level and each dimensional level.

2) Comparison of student affairs operations in Islamic private schools, Pattani Province, based on gender, position, experience and size were found to be different.

3) Suggestions and guidelines for student affairs in Islamic private schools, Pattani Province were as follows; 1) On student activities, the schools should organize more local tradition activities and camping activities 2) On student welfare services, the schools should provide Takaful life insurance for students. 3) On moral and ethical promotion and personality development, the schools should conduct physical activities at time of assembly for flag raising in the morning. 4) On guidance, the schools should have weekly guidance activities and provide a special job for students to earn money.

عنوان البحث : التطبيقات لدي شئون الطلبة في المدارس الأهلية الإسلامية
 بمحافظة فطاني
 الباحث : نورية داود
 قسم : الإدارة والتدبير في التربية الإسلامية
 العام الجامعي : 1440 هجرية

مستخلص البحث

استهدفت هذه الدراسة إلى (1) إبراز درجة نتائج التطبيقات لدي شئون الطلبة في المدارس الأهلية الإسلامية بمحافظة فطاني (2) مقارنة آراء الأساتذة نحو التطبيقات لدي شئون الطلبة على حسب الجنس ، المنصب ، الخبرة العملية ونوع المدرسة (3) الكشف على المقترحات عن التطبيقات لدي شئون الطلبة في المدارس الأهلية الإسلامية بمحافظة فطاني . وتم جمع المعلومات من خلال الإستبانات التي تتكون من مدير المدرسة حوالي 120 شخصا ومدير قسم شئون الطلبة حوالي 40 شخصا وأيضا من خلال مقابلات مدير المدرسة تقريبا 5 شخصا ويعتمد الباحث النسبة المؤية والإنحراف المعياري.

وحصلت الدراسة النتائج هي

- (1) أن درجة التطبيقات لدي شئون الطلبة في المدارس الأهلية الإسلامية بمحافظة فطاني كانت في أعلى الدرجة.
- (2) وجدت المخالفة في نتائج التطبيقات على حسب الجنس والمنصب عامة.
- (3) وأما المقترحات في تحسين طرق التطبيقات هي على المدير أن يقوم بالمخيم والإهتمام على العادات والثقافة المحلية كما يحسن أيضا، أن يعتني بالتكافل لكل الطلبة وكذلك بالرياضة في كل صباح وأخيرا ، والنصائح الأسبوعية للطلبة كما تحسن أيضا بوجود المهني لتحصيل المرتبات الشهرية للطلبة.

กิตติกรรมประกาศ

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ ผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ และขอความสันติจงมีแต่ท่านศาสดามุฮัมมัด ผู้ทรงเป็นศาสนทูตของพระองค์ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สามารสำเร็จลุล่วงได้หากปราศจากความช่วยเหลือจากพระองค์อัลลอฮ์ และด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง อาจารย์ ดร.อับดุลฮากีม เอ็งเปีย และอาจารย์ ดร.ซัมซุ สาอุ ในการให้คำปรึกษา และคำแนะนำ วิธีการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง อาจารย์ ดร.อับดุลฮากีม เอ็งเปีย และอาจารย์ ดร.ซัมซุ สาอุ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จนทำให้วิจัยสำเร็จไปด้วยดีทุกประการ

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้มอบทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณอย่างสุดซึ้ง คุณพ่อกอเซ็ง ดาโออะ คุณแม่ฮับเซาะ ดาโออะ นางอาอีซะห์ หะมะ พี่สาวของข้าพเจ้าตลอดจนญาติมิตรสหายทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยมีความพยายามและอดทน สามารถเผชิญกับอุปสรรคต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ และน้องๆ ทุกคนที่ไม่อาจกล่าวถึงได้ครบถ้วน ที่คอยให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จด้วยดี

และขอพรจากเอกองค์อัลลอฮ์ โปรดปรานประทานความดีงาม ความโปรดปรานแก่บุคคลดังกล่าวด้วยเถิด อามีน

นूरียะห์ ดาโออะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(6)
مستخلص البحث.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(14)
การปริวรรตพยัญชนะอาหรับ-ไทย.....	(15)
การปริวรรตพยัญชนะอาหรับ-อังกฤษ.....	(17)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
1.7 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.....	11
2.2 แนวคิดทฤษฎีของงานกิจการนักเรียน.....	12
2.2.1 ความหมายของงานกิจการนักเรียน.....	12
2.2.2 ความหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียน.....	13
2.2.3 ความสำคัญของงานกิจการนักเรียน.....	14
2.2.4 ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียน.....	16
1. กิจกรรมนักเรียน.....	20
2. การบริการสวัสดิการนักเรียน.....	26
3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ.....	43
4. การแนะแนว.....	50
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
3.2 แบบแผนการวิจัย.....	63
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4.1 ข้อมูลกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	96
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	96
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	100
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	113
ประวัติผู้เขียน.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน	68
2	จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นภาพรวมและรายด้าน	70
3	จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นรายข้อ	71
4	จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนเป็นรายข้อ	73
5	จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายข้อ	75
6	จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนวเป็นรายข้อ	78
7	การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน	80
8	การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง	81
9	การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน	82
10	การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	83
11	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียน	84
12	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ	88
14	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนว	89

Prince of Songkla University
Pattani Campus

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	5
2	แสดงมิติแห่งขอบเขตของงานแนะแนว	52

Prince of Songkla University
Pattani Campus

การปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทย

วิทยาลัยอิสลามศึกษา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ا	อลีฟ	อ
ب	บ่า	บ
ع	ฮัมชะฮฺ	อ. (อในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย)
ت	ต่า	ต
ث	ซ่า	ซ
ج	ญีม	ญ (จัญ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	हाँ	ห มีข้อยกเว้น เช่น มุฮัมมัด รอฮีม
خ	คอฮ์	ค
د	ดาล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	รอฮ์	ร
ز	ซาย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มูซา อีซา
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอฮ์	ฏ
ظ	ซอฮ์	ซ
ع	อัยน	อ
غ	ฆอยน	ฆ
ف	ฟาฮ์	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ل	ลาม	ล
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮาย	ฮ (ในกรณีเป็นตัวสะกดใช้ ฮ)
و	วาว	ว
ي	ยอ์	ย
(الفتحة)		ะ (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม ๓) ะ , -าะ (อ์ ในกรณีมีตัวสะกด) ละ สระในบางกรณี เช่น อติ บนี ๓
(الكسرة)		็
(الضمة)		ُ
(الفتحة الممدودة)		า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบ ๓)
(الكسرة الممدودة)		็
(الضمة الممدودة)		ُ
ال-الشمسية		ฮ-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น ฮัดดีน ฮัจญ์นีน๓
ال-القمرية		ฮัล ตามด้วยคำต่อไป โดยไม่ต้องเว้น วรรค เช่น ฮัลกูราน ฮัลลอฮฺ ฮัลอิสลาม ๓

การปริวรรตอักษรอาหรับ-อังกฤษ

ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บ่า	b
ء	ฮัมซะฮฺ	'a, 'i, 'u
ت	ต่า	t
ث	ซ่า	th
ج	ญีม	j
ح	हाँ	h
خ	ค่อ	kh
د	ดัล	d
ذ	ซาล	dh
ر	ร่อ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ชีน	sh
ص	ศอด	s
ض	ฎอด	d
ط	ฏอ	t
ظ	ซอ	z
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยน	gh
ف	ฟ่า	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ل	ลาม	l
م	มีม	m
ن	นูน	n
هـ	ฮ่าฮ์	h
و	วาว	w
ي	ยาฮ์	y
ة، ة	ตาฮ์	h,t
(الفتحة)	اَ , اِ , اِا	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	اَ	ā
(الكسرة)	اِ	i
(الكسرة الممدودة)	اِ	ī
(الضمة)	اُ	u
(الضمة الممدودة)	اُ	ū
ال-شمسية		al-_ (al-Tirmidhiy)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iyy
الضمة المشددة		uww

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่มนุษย์และสังคมจะสามารถพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้นมีปัจจัยสำคัญหนึ่งคือการศึกษา ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 4 ได้กล่าวว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม ซึ่งในทัศนะของอิสลามการศึกษาก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน (ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2551 : 18) เพราะการศึกษาเปรียบเสมือนแสงสว่างที่จะนำทางชีวิตของมนุษย์ไปสู่ความสำเร็จทั้งในโลกดุนยาและโลกอาคิเราะฮฺ (อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2546 : 1) อีกทั้งการศึกษายังเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ทางด้านความรู้และคุณธรรม ดังเช่นพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันที่ 24 มกราคม 2540 ตอนหนึ่งว่า

“...การที่บุคคลจะพัฒนาได้ก็ด้วยปัจจัยประการเดียว คือ การศึกษา การศึกษานั้นแบ่งเป็นสองส่วนคือ การศึกษาด้านวิชาการส่วนหนึ่ง กับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นผู้มีจิตใจใฝ่ดีใฝ่เจริญ มีปรกติละอายชั่วกลัวบาปส่วนหนึ่ง การพัฒนาบุคคลจะต้องพัฒนาให้ครบถ้วนทั้งสองส่วน เพื่อให้บุคคลได้มีความรู้ไว้ใช้ประกอบการ และมีความดีไว้เกื้อหนุน การประพฤติปฏิบัติทุกอย่างให้เป็นไปในทางที่ถูก ที่ควร และอำนวยผลเป็นประโยชน์ที่พึงประสงค์...”

ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเสมือนเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการเปลี่ยนแปลง พัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ (ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2551 : 2) ให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 6 ความว่า การศึกษานั้นต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และการศึกษาในทัศนะของอิสลามมีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อแสวงหาความใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ﷻ (ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ, 2551 : 106) นอกจากนี้การศึกษายังเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญของมุสลิมทุกคน ดังที่ท่านเราะฮูล ﷺ กล่าวว่า

((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ))

ความว่า “การศึกษาหาความรู้เป็นฟัรฎูเหนือมุสลิมทุกคน”

(บันทึกโดยอิบนิมาญะฮ)

ทั้งนี้ การจัดการศึกษามีแนวทางที่ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 7) และบุคคลมีสิทธิได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย (มาตราที่ 10) สำหรับการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน กำหนดให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ อย่างเป็นอิสระ โดยได้รับการสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน และสิทธิประโยชน์ทางการศึกษา โดยรัฐบาลจะมีการกำกับ ติดตามและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 13)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตราที่ 15 (1) และ 15 (2) รู้จักในชื่อเดิมว่า “ปอเนาะ” ซึ่งต่อมาพัฒนามาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2514 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในปี พ.ศ. 2526 เพื่อให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 อยู่ภายใต้ความดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนที่เป็นมุสลิม ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส (ชิดชนก เชิงเซาว์ และคณะ, 2541 : 1)

การบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่เดิมได้แบ่งออกเป็น 5 งาน ได้แก่ งานกิจการนักเรียน งานบริหารบุคคล งานธุรการและการเงิน งานด้านวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (เรวัตี กระโหมวงศ์ และคณะ, 2546:8-10) แต่ในปัจจุบันนั้น ได้กำหนดงานบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 39) โดยแบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านงบประมาณ โดยการบริหารกิจการนักเรียนอยู่ภายใต้การบริหารทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 144) กล่าวไว้ว่างานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวกับการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามวัยและความแตกต่างระหว่างนักเรียนแต่ละคน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพและมีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ, 2546 : 10) ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการอยู่ร่วมกัน มีความสนใจ กระตือรือร้น ใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์ (สุพิน บุญชูวงศ์, 2542 : 16) และงานกิจการนักเรียนเป็นภาระ หน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับต้องวางนโยบาย และแผนงานที่รัดกุม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด (ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ, 2546 : 10) ดังนั้นการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นเรื่องที่สถานศึกษาจะมองข้ามไม่ได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 144) ได้กำหนดให้โรงเรียนดำเนินงานกิจการนักเรียน 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และการแนะแนว

สำหรับงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ การศึกษาวิจัยของ รมิตา วารีย์ (2546) เรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่ พบว่า ด้านกิจการนักเรียน ผู้ปกครองมีความคาดหวังในระดับสูงสุด ให้จัดโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามหลักการอิสลามอิสลาม และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ให้ดูแลการแต่งกายของนักเรียนให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน และตามหลักการอิสลาม มีกิจกรรมและเวลาให้นักเรียนผ่อนคลายความเครียด และการศึกษาของนาวาลย์ ปานากาเซ็ง (2544) เรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกิจการนักเรียน พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ประสบปัญหาด้านกิจกรรมนักเรียน คือ มีการจัดกิจกรรมชมรมหรือชุมนุมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน แต่ยังมีจำนวนน้อย มีการจัดกิจกรรมเพียงเล็กน้อย นักเรียนไม่อาจเลือกเข้าร่วมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจได้ ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ส่วนใหญ่จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด แต่ยังไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน การจัดบริการอาหารยังมีคุณค่าไม่ครบตามหลักโภชนาการ จัดบริการตรวจสุขภาพ สร้างภูมิคุ้มกันโรคให้แก่นักเรียนเป็นส่วนใหญ่ มีผู้ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น แต่ไม่อยู่รับผิดชอบประจำ อุปกรณ์พยาบาลเบื้องต้นมีเล็กน้อย จัดสวัสดิการให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านการเงิน โดยจัดเป็นทุนการศึกษาหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียนหรือค่าธรรมเนียมอื่นให้แก่นักเรียนที่ยากจน หรือมีความจำเป็น ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตใจเป็นครั้งคราว และด้านการแนะแนว ยังมีการจัดบริการแนะแนวไม่ครอบคลุมทุกด้าน มีการบันทึกข้อมูลของนักเรียนแต่ไม่ครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน

จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และการแนะแนว เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการดำเนินกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ให้ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

3. เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

3. คำถามการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด

2. ความคิดเห็นของผู้แทนโรงเรียนที่มีต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน แตกต่าง กันหรือไม่

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 65 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 195 คน และหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 65 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 260 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน คือ บุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คนและ หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มหลายขั้นตอน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.2.1.1 เพศ

1) ชาย

2) หญิง

4.2.1.2 ตำแหน่ง

1) ผู้บริหาร

2) หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

4.2.1.3 ประสบการณ์

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

4.2.1.4 ขนาดของโรงเรียน

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน
- 2) โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน
- 3) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป

4.2.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารกิจการนักเรียน ประกอบด้วย

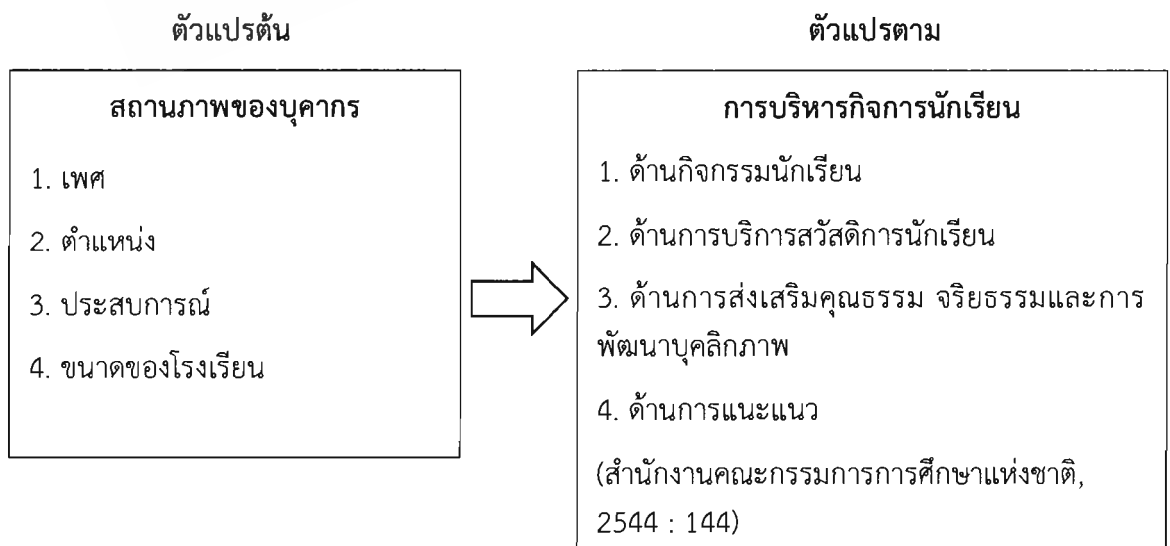
4.2.2.1 ด้านกิจกรรมนักเรียน

4.2.2.2 ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน

4.2.2.3 ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

4.2.2.4 ด้านการแนะแนว

5. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

6. ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การอ้างอิงอัลกุรอานผู้วิจัยจะอ้างอิงโดยระบุชื่อสุเราะฮ์และลำดับอายะฮ์ เช่น (ยาซีน : 15) หมายถึง สุเราะฮ์ ยาซีน อายะฮ์ ที่ 15
2. การอ้างอิงอัลหะดีษผู้วิจัยจะอ้างอิงโดยระบุชื่อผู้บันทึกหะดีษ เช่น (บันทึกโดยมุสลิม)
3. การแปลและการอธิบายความหมายอายะฮ์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะอ้างอิงตามคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะอืด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมะดีนะฮ์ มูเนาวาเราะฮ์ ฮ.ศ.1419
4. การปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทย และอาหรับ-อังกฤษ ผู้วิจัยจะอ้างอิงโดยใช้อักษรที่เทียบโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และตารางปริวรรตอักษรของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา
5. การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบนาม - ปี (Author – Date) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์และเลขหน้าที่ใช้อ้างอิงในวงเล็บ (...)
6. รูปแบบการพิมพ์งานวิจัย ผู้วิจัยใช้คู่มือการเขียนและการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปี 2557

7. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ เป็นประโยคภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบหานะฮู วะตะอาลา” หมายถึง “มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์และความสูงส่ง”
2. สัญลักษณ์ เป็นประโยคภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “คือลัลลอลฮู อะลัยฮิ วะลัลลัม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน”
3. วงเล็บปีกกา ใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน
4. ((...)) วงเล็บคู่ ใช้สำหรับตัวบทหะดีษ
5. (...) วงเล็บเดี่ยว ใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ
6. “...” อัญประกาศ ใช้สำหรับการแปลอัลกุรอาน อัลหะดีษ ชื่อหนังสือและคำพูดของอุละมาอ์

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

ศัพท์เฉพาะที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

สถานภาพของบุคลากร หมายถึง สภาพของบุคลากรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ประกอบด้วย

1. ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง ฐานะในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกเป็น

1.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

1.2 หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน หมายถึง หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2. ประสบการณ์ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกเป็น

2.1 ต่ำกว่า 5 ปี หมายถึง ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นเวลาต่ำกว่า 5 ปี

2.2 5-10 ปี หมายถึง ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นเวลา 5-10 ปี

2.3 มากกว่า 10 ปี หมายถึง ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นเวลามากกว่า 10 ปี

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามหลักเกณฑ์การแบ่งประเภทสถานศึกษาของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551) ดังนี้

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน

3.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน

3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป

การดำเนินงานกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนทั้งหมดที่โรงเรียนจัดขึ้น นอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติในห้องเรียน จำแนกได้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นให้กับนักเรียนซึ่งเกี่ยวกับ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม และกิจกรรมละศีลอดร่วมกัน

2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเกี่ยวกับการจัดเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องเขียนแบบเรียน ทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน บริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน ถูกหลักโภชนาการและฮาลาล จัดสถานที่รับประทานอาหารที่เหมาะสม บริการอาหารเสริม (นม) น้ำดื่มสะอาด ห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า การดูแลด้านการจราจรของนักเรียน การจัดประกันชีวิตหมู่ ประกันอุบัติเหตุเมื่อเดินทางไปทัศนศึกษา บริการรถรับ-ส่งนักเรียน จัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล จัดห้องพยาบาลที่สะอาดและเหมาะสม มีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา บริการตรวจสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ และบริการห้องคอมพิวเตอร์

3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ หมายถึง โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม มีการส่งเสริมให้นักเรียนไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เชิญวิทยากรที่มีความรู้ในท้องถิ่นมาให้ความรู้และฝึกอบรมด้านจริยธรรม จัดโครงการส่งเสริมให้นักเรียนทำความดี ยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดี จัดกิจกรรมอ่านดูอาอ์ กายบริหารหน้าเสาธง กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมเป็นประจำ จัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ส่งเสริมนักเรียนฝึกอ่านละหมาดญะมาอะฮ์ ฝึกอ่านคุตบะฮ์ในวันศุกร์ ฝึกละหมาดญะนาซะฮ์ จัดกิจกรรมละหมาดยามค่ำ คีน (กียามุลลัย) กิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาลาเกะฮ์) ส่งเสริมให้นักเรียนท่องจำอัลกุรอาน และจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมประจำปี

4. ด้านการแนะแนว หมายถึง การทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ ติดต่อผู้ปกครองของนักเรียน ศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี จัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน เชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ จัดคาบแนะแนวรายสัปดาห์ จัดกิจกรรมพบปะครูที่ปรึกษาประจำวัน จัดบริการให้คำปรึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม จัดห้องแนะแนวให้คำปรึกษาไว้เป็นสัดส่วน จัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้ จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน และการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในภาพรวมและรายด้าน
2. ทราบถึงความแตกต่างของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน
3. ทราบถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
4. นำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนางานบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
5. นำไปใช้เป็นแนวทางในการขยายผลการวิจัยการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2.2 แนวคิดทฤษฎีของงานกิจการนักเรียน

2.2.1 ความหมายของงานกิจการนักเรียน

2.2.2 ความหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียน

2.2.3 ความสำคัญของงานกิจการนักเรียน

2.2.4 ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียน

1. กิจกรรมนักเรียน

2. การบริการสวัสดิการนักเรียน

3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ

4. การแนะแนว

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแต่เดิมพัฒนามาจากปอเนาะแบบดั้งเดิม ซึ่งมีการสอนในรูปแบบแบบฮาลาเกาะฮฺ และปอเนาะแนวมัตรอซะฮฺ ซึ่งมีการสอนแบบระบบโรงเรียน เมื่อมีการจดทะเบียนปอเนาะ สถาบันการศึกษาอิสลามก็ได้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ สถาบันปอเนาะแบบดั้งเดิม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ศาสนาควบคู่สามัญ) และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาเพียงอย่างเดียว (อิบรอเอ็หม ญรรค์รักษาเขตและนุมาน หะยิมะแซ, 2553 : 131) โดยในปี 2504 ได้ถือกำเนิดโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ศาสนาควบคู่สามัญ) ในระยะแรก เรียกว่า โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งแปรสภาพมาจากปอเนาะ (อิบรอเอ็หม ญรรค์รักษาเขตและนุมาน หะยิมะแซ, 2553 : 135) โดยมีการปรับปรุงเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก เป็นการแปรสภาพปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เพื่อให้อยู่ภายใต้การดูแลของทางราชการ และระยะที่สอง เป็นการปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษา และการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆในการจัดการศึกษา (เรวัตี กระโหมวงค์ และคณะ, 2546: 8-9) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ทั้งนี้การดำเนินงานประสบปัญหาต่างๆที่ทำให้คุณภาพการจัดการศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียน (เรวัตี กระโหมวงค์ และคณะ. 2546: 8-9 อ้างจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536) จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐและองค์การเอกชนอื่นๆในการดูแลช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ได้กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ ทำหน้าที่บริหารงานโรงเรียน โดยผู้รับใบอนุญาตหรือโต๊ะครูจะเป็นผู้บริหารสูงสุด ในส่วนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาศาสนา วิชาสามัญ และวิชาชีพ เป็นหน้าที่ของผู้จัดการและครูใหญ่ หัวหน้าครูมีหน้าที่ในงานด้านวิชาการและดูแลครูในโรงเรียน ครูในโรงเรียนจะประกอบด้วยครูสอนวิชาศาสนา และครูสอนวิชาสามัญ ซึ่งเป็นครูที่โรงเรียนจ้าง และครูที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนส่งไปช่วยสอน

สำหรับการให้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ใช้ระเบียบว่าด้วยการอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเปิดสอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2536 เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (1) หากเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแบบทั่วไป จะได้รับเงินอุดหนุน ร้อยละ 40 และหากเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จัดตั้งโดยมูลนิธิหรือมัสยิดได้รับเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน ร้อยละ 60

2. ปอเนาะแบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15 (2) ได้รับเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนตามประเภทของหลักสูตรการศึกษาโดยหักค่าธรรมเนียมการศึกษาที่โรงเรียนจัดเก็บจากนักเรียนทั้งปี

สำหรับหลักสูตรที่นำมาใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบัน มีดังนี้ คือ

1. หลักสูตรวิชาสามัญ คือ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 8) ประกอบไปด้วย ประถมศึกษา (6 ปี) มัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (3 ปี)
2. หลักสูตรอิสลามศึกษา คือ หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ.2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5-6) ประกอบไปด้วย อิสลามศึกษาตอนต้น (6 ปี) อิสลามศึกษาตอนกลาง (3 ปี) และอิสลามศึกษาตอนปลาย (3 ปี)

สำหรับการบริหารการศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่เดิมแบ่งออกเป็น 5 งาน ได้แก่ งานกิจการนักเรียน งานบริหารบุคคล งานด้านวิชาการ งานธุรการและการเงินและด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (เรวัตี กระจโหมวงศ์ และคณะ, 2546:8-10) แต่ในปัจจุบันการบริหารการศึกษาภายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้กำหนดตาม พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารทั่วไป โดยการดำเนินงานกิจการนักเรียน อยู่ภายใต้การดำเนินงานด้านการบริหารทั่วไป

2.2 แนวคิดทฤษฎีของงานกิจการนักเรียน

2.2.1 ความหมายของงานกิจการนักเรียน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มีความสำคัญที่สถานศึกษาต้องจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีผู้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนไว้เป็นจำนวนมาก ดังนี้

หัสดีนทร์ เซาวนปรีชา (2542 : 56) ให้ความหมายงานกิจการนักเรียน หมายถึง งานและกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ยกเว้นการเรียนการสอนตามหลักสูตรเพื่อส่งเสริมช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในการศึกษา เช่น บริการแนะแนว บริการจัดหางาน บริการอาหาร บริการที่พักอาศัย บริการทุนการศึกษา บริการวิชาการ บริการยานพาหนะ บริการรักษาพยาบาล กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมการจัดตั้งองค์กรนักเรียน งานวินัยและปกครอง งานติดตามผู้สำเร็จการศึกษา เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 13) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนักเรียนนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางนอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนด

อดิศักดิ์ สามงามแสน (2544 : 10) กล่าวถึงงานกิจการนักเรียนไว้ว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนตั้งแต่เข้าเรียนจนถึงหลังจบการศึกษาไปแล้ว ไม่รวมถึงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ มุ่งเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีบุคลิกภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ความสามารถ ตามศักยภาพของแต่ละคน เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพ และดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ชัยวัฒน์ บุณฑริก (2544 : 127) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนและชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี เพื่อจะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่ดีให้นักเรียนให้มากที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545 : 144) ได้ให้ความหมาย ของการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและ พัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมควรแก่วัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้ง ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ (2546 : 8) ให้ความหมายงานกิจการนักเรียนนักศึกษาว่าเป็นงานที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน นอกจากการเรียนการสอนตามปกติในชั้นเรียน โดยเริ่มตั้งแต่เข้าเรียนจนจบการศึกษาไปแล้ว เป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งวิชาการ วิชาชีพ มีความสามารถทางสติปัญญา มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับนักเรียนรวมทั้งกิจกรรมทั้งหมดในมุมกว้าง ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลยิ่งขึ้น เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียนของนักเรียน เริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียนจะเข้าเรียน ระหว่างอยู่ในโรงเรียน จนกระทั่งออกจากโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้มีบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งวิชาการ วิชาชีพ มีความสามารถทางสติปัญญา มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

2.2.2 ความหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 204) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง กิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนอกจากการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ ซึ่งถือเป็นงานที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของสถานศึกษา ขอบข่ายงานจะมากเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนขนาดของห้องเรียน และระดับสถานศึกษา

สุดาพร ปานกลิน (2540 : 17) ให้ความหมายการบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และเริ่มตั้งแต่ก่อนที่นักเรียนจะเข้าเรียน ระหว่างอยู่ในโรงเรียนจนกระทั่งออกจากโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง งานเกี่ยวกับตัวนักเรียนและกิจกรรมนักเรียนทั้งหมด ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลยิ่งขึ้น

เพ็ญศรี ประดับสุข (2542 : 6) การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และลักษณะที่ดีให้แก่ นักเรียน เช่น การกีฬา ลูกเสือยุวกาชาด กิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียนการสอน การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนปกติ ตลอดจนช่วยเหลือให้สวัสดิการแก่นักเรียนรูปแบบต่างๆ

ธวัชชัย เปรมปรีดี (2543 : 89) ให้ความหมายการบริหารกิจการนักเรียนว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับนักเรียนทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการรับนักเรียน การแบ่งชั้น การแบ่งกลุ่มนักเรียน สวัสดิการต่างๆที่จัดให้นักเรียน กิจกรรมของนักเรียน เป็นต้น

จรัญ ชูชื่น (2547 : 13) ให้ความหมายการบริหารกิจการนักเรียนว่า หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวนักเรียน และกิจกรรมนักเรียนทั้งหมดที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติพัฒนาตนเองตามความรู้ความสามารถ และเต็มศักยภาพของผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยจะเริ่มตั้งแต่ นักเรียนยังไม่ได้เข้าเรียน ขณะเรียนจนกระทั่งพ้นจากโรงเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามความรู้ความสามารถ และเต็มศักยภาพของผู้เรียน

2.2.3 ความสำคัญของงานกิจการนักเรียน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 205) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน ดังนี้

1. เป็นการช่วยให้นักเรียนได้ความเจริญงอกงามและพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา โดยได้รับการฝึกฝนด้วยกิจกรรมและบริการต่างๆของโรงเรียนที่จัดให้เพื่อความสมบูรณ์ของนักเรียน
2. เป็นการให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน
3. เป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันทั้งในฐานะผู้นำ ผู้ตาม ในสภาพและโอกาสต่างๆที่มีคุณค่าต่อชีวิต
4. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนรักและภาคภูมิใจในโรงเรียนตนเอง และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งเป็นลักษณะเอื้อประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนอย่างยิ่ง
5. เป็นการช่วยให้นักเรียนรับผิดชอบและพัฒนาวิสัยตนเองให้สูงขึ้น
6. เป็นการส่งเสริมสนับสนุนบรรยากาศทางวิชาการในห้องเรียนเป็นการกระตุ้นให้เกิดความชำนาญทางวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานกิจการนักเรียนไว้ว่า กิจการนักเรียนเป็นกิจการที่มุ่งส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป กิจการนักเรียนจึงมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนร่วมกันจัดทำขึ้นภายใต้ความเห็นชอบของครู
2. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลา
3. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเข้าร่วมตามความสมัครใจ
5. กิจกรรมนั้นต้องไม่มีหน่วยการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้นักเรียนสอบได้หรือตก

ศิริพร หงส์พันธุ์ (2542: 2-3) กล่าวถึง ความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละประเภทมีคุณค่า มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังต่อไปนี้ ช่วยเร่งความสนใจของนักเรียน ปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความรับผิดชอบ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้นักเรียนเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวาง ส่งเสริมความงอกงามและพัฒนาการของนักเรียน ปลูกฝังเจตคติที่ดี ให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้ง ความงามในเรื่องต่างๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 147) กล่าวถึงความสำคัญของงานกิจการนักเรียน นักศึกษาไว้ว่า งานกิจการนักเรียนนักศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โรงเรียนจะต้องดำเนินงานตั้งแต่แก่นักเรียน นักศึกษาเข้ามาเรียน มุ่งสร้างให้นักเรียน นักศึกษามีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ความสำคัญของงานกิจการนักเรียน นักศึกษาจึงต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. ความต้องการในสังคมมีหลายอย่าง สถานศึกษาเป็นระบบย่อยของสังคมต้องมีบทบาทที่จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ตลอดเวลาที่นักเรียนเหล่านั้นอยู่ในสถานศึกษา
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม และพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งทางกาย สติปัญญา สังคมและอารมณ์ การศึกษานอกหลักสูตร หรือเสริมหลักสูตร เป็นส่วนที่จะเติมเต็ม ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งทางกาย สังคมและอารมณ์ ซึ่งนับได้ว่า การศึกษานอกหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานกิจการและมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมาก
3. การศึกษาในหลักสูตรเป็นส่วนนำไปสู่อาชีพหลัก กิจการนักเรียนหลายๆอย่าง ช่วยเสริมความสนใจ งานอดิเรก ซึ่งเป็นอาชีพรอง ทำให้เราอยู่ได้อย่างมีความสุขเมื่อมีงานอดิเรก
4. นักเรียนจะต้องมีพลังทั้งด้านความคิดและพลังทางกายควบคู่กันไป งานกิจการนักเรียนมีส่วนช่วยให้นักเรียนกล้าแสดงออกในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ตนเองสนใจ

5. การที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่สถานศึกษาจัดขึ้น ยังมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกรถึงการเป็นหมู่คณะพวกเดียวกัน และความเป็นเจ้าของร่วมกัน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรักใคร่ผูกพันกับชื่อเสียงและสถานศึกษา

สุพิน บุญชูวงศ์ (2542 : 16) ได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมร่วมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการอยู่ร่วมกัน มีความสนใจ กระตือรือร้น ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า มุ่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 144) กล่าวว่าว่างานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามควรแก่วัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข

ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ (2546 : 10) กล่าวถึง ความสำเร็จของงานกิจการนักเรียนว่าเป็นกิจกรรมที่ทางสถานศึกษาได้จัดขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเริ่มตั้งแต่การรับนักเรียน งานทะเบียน ประวัตินักเรียน การจัดหาสวัสดิการต่างๆ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การปกครองดูแลนักเรียนให้ประพฤติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและสังคม งานกิจการนักเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศในโรงเรียน พัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รู้จักการอยู่และและทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้รู้จักปกครองตนเองตามแบบประชาธิปไตยและยังช่วยให้ครูในสถานศึกษารู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน จึงนับได้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นภาระ หน้าที่และความรับผิดชอบที่ผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับต้องวางนโยบาย และแผนงานที่รัดกุม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุด

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียนมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชน ให้เจริญเติบโตสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มุ่งส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและบรรลุจุดหมายของหลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศในโรงเรียน พัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รู้จักการอยู่และและทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้รู้จักปกครองตนเองตามแบบประชาธิปไตยและยังช่วยให้ครูในสถานศึกษารู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม พัฒนาตนเองสู่โลกแห่งอาชีพ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุข

2.2.4 ขอบข่ายของงานกิจการนักเรียน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 204) กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. ภารกิจเกี่ยวกับการควบคุม (control functions) หน้าที่นี้จะเกี่ยวกับการปกครองดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษา

2. ภารกิจเกี่ยวกับสวัสดิการ (welfare functions) หน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการและสวัสดิการแก่นักเรียน

นงเยาว์ กัลยาลักษณ์ (2541 : 19) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ 4 ดังนี้ งานสวัสดิการและบริการ งานกิจกรรม งานควบคุม และงานบริการทางวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 56-65) ได้กำหนดขอบข่ายและประเภทของงานกิจการนักเรียนให้เหมาะสมกับภารกิจโรงเรียนประถมศึกษา ดังนี้

1. ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน มีดังต่อไปนี้ การจัดทำเขตบริการ การจัดทำสำมะโนนักเรียนเข้าเกณฑ์ การรับนักเรียนเข้าเรียน การลงทะเบียนนักเรียน การแบ่งกลุ่ม แบ่งชั้นนักเรียน การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การรายงานเกี่ยวกับนักเรียน การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน การย้ายและจำหน่ายนักเรียน การทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียน การแก้ปัญหาหนีเรียนขาดเรียน

2. กิจกรรมบริหารงานส่งเสริมประสิทธิภาพนักเรียน คือ งานบริการที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การบริการด้านสุขภาพ การบริการอาหารกลางวัน การบริการแนะแนว การบริการนักเรียนขาดแคลนทุนการศึกษา

3. กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียน คือ งานที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ในหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์กว้างขวางมากขึ้น ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมการจัดตั้งชุมนุมต่างๆ การจัดทัศนศึกษา การจัดกีฬา การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมลักษณะนิสัยด้านศิลปะ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

4. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า คือ งานหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน กับศิษย์เก่าหรือชุมชน เช่น การติดตามผลนักเรียน การตั้งสมาคมศิษย์เก่า การสรรหาและยกย่องคนดีประจำท้องถิ่นและชุมชน

หัสตินทร์ เขาวนปรีชา (2542 : 69-71) กล่าวถึงขอบข่ายของงานบริหารกิจการนักเรียนเป็น 3 ระยะเวลา ดังนี้

ระยะแรก ก่อนที่นักเรียนจะเข้าเรียนในโรงเรียน การบริหารกิจการนักเรียนในระยะนี้ประกอบด้วย

1. การจัดทำเขตบริการการศึกษา
2. การจัดทำสำมะโนนักเรียน

3. การรับนักเรียนเข้าเรียน
4. การแบ่งกลุ่มและการจัดชั้นเรียน
5. การปฐมนิเทศนักเรียน
6. การปฐมนิเทศผู้ปกครอง

ระยะที่สอง ขณะที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน การบริหารกิจการนักเรียนในระยะนี้ประกอบด้วย

1. การจัดทำทะเบียนนักเรียนและการจัดทำทะเบียนนักเรียน
2. การบริการด้านสุขภาพอนามัย
3. การบริการอาหารกลางวัน
4. การบริการแนะแนว
5. การบริการนักเรียนขาดแคลน
6. การบริการทุนการศึกษา
7. การบริการยานพาหนะ
8. การบริการที่อยู่อาศัย
9. การบริการความปลอดภัย
10. การบริการห้องสมุด
11. การทัศนศึกษา
12. การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน
13. การประชุมผู้ปกครอง
14. การจัดตั้งชุมนุมต่างๆ
15. การจัดตั้งองค์การนักเรียน
16. การจัดกิจกรรมนักเรียนต่างๆ
17. การสอนซ่อมเสริม
18. การสอนพิเศษ
19. การปัจฉิมนิเทศ

ระยะที่สาม เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว การบริหารกิจการนักเรียนในระยะนี้ประกอบด้วย

1. การติดตามผลนักเรียน
2. การจัดตั้งชมรมหรือสมาคมศิษย์เก่า
3. การจัดตั้งชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองและครู
4. การฝึกอาชีพและการส่งเสริมอาชีพศิษย์เก่า
5. การจัดทำทำเนียบหรือทะเบียนศิษย์เก่า
6. การสรรหาและยกย่องศิษย์เก่าดีเด่น หรือคนดีเด่นประจำท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 144) โดยกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. กิจกรรมนักเรียน
2. การบริการสวัสดิการนักเรียน
3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ
4. การแนะแนว

ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ (2546 : 19) ได้กล่าวถึงการบริหารงานกิจการนักเรียนว่า ประกอบด้วยงานส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักระเบียบวินัยของโรงเรียน งานด้านการปกครอง งานสวัสดิการ งานด้านกิจกรรมที่เสริมงานวิชาการหรืองานกิจกรรมหลักสูตร งานแนะแนว และงานบริการด้านอื่นๆ

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าว พบว่า ได้เสนอขอบข่ายงานกิจการนักเรียนไม่แตกต่างกันมากนัก ขึ้นอยู่กับขนาดและระดับของสถานศึกษา สำหรับขอบข่ายงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผู้วิจัยจะศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาตามขอบข่ายงานกิจการนักเรียนตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2544 ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดตามขอบข่ายงานกิจการนักเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ 1) กิจกรรมนักเรียน 2) การบริการสวัสดิการนักเรียน 3) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และ 4) การแนะแนว

1. กิจกรรมนักเรียน

1.1 ความหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 221) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า กิจกรรมนักเรียน (student activities) หมายถึง บรรดากิจกรรมหรือสิ่งที่จะกระทำทั้งหลายที่จัดให้นักเรียนนอกหรือในห้องเรียน และปริมาณหรือคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนจะดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนด้วย

1.2 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนแต่ละแห่ง อาจจัดกิจกรรมไม่เหมือนกันมากนัก แตกต่างกันตามสภาพของโรงเรียน และความพร้อมทางด้านทรัพยากร กิจกรรมที่นิยมจัดกัน บ่อยๆ ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมอ่านอัลกุรอาน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม และกิจกรรมละศีลอดร่วมกัน

1) กิจกรรมโฮมรูม

โฮมรูม (Home room) เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียนให้มีลักษณะเหมือนบ้าน กล่าวคือ ให้นักเรียนและครูมีความคุ้นเคยกันเหมือนสมาชิกในครอบครัว (กรมสุขภาพจิต, 2557 : 2) เป็นกิจกรรมสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาพิจารณาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละชั้นปี โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อให้ครูที่ปรึกษาและนักเรียนรู้จักคุ้นเคยกัน 2) เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้นักเรียน 3) เพื่อป้องกัน แก้ไข และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล

กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการดำเนินชีวิตของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมโฮมรูมระยะสั้น ใช้เวลา 15-20 นาที
2. กิจกรรมโฮมรูมระยะยาว ใช้เวลา 50 นาที

การพิจารณาจัดกิจกรรมโฮมรูมสั้นหรือยาว ขึ้นอยู่กับนโยบาย วัตถุประสงค์ และการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียน (กรมสุขภาพจิต, 2557 : 4) การจัดกิจกรรมโฮมรูมสอดคล้องกับอิสลามในเรื่องของการตะฮารุฟ (تعازف) หมายถึง การทำความรู้จักหรือการแนะนำตัวระหว่างครูและนักเรียน

2) กิจกรรมอ่านอัลกุรอาน

กิจกรรมอ่านอัลกุรอานเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านอัลกุรอาน ฝึกฝนทักษะการอ่านอัลกุรอาน โดยอ่านอย่างชัดถ้อยชัดคำ และถูกต้องตามหลักการอ่านอัลกุรอาน อ่านอัลกุรอานอย่างมีมารยาท และสามารถนำบทเรียนคำสอนจากอัลกุรอานมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ การอ่านอัลกุรอานนับว่าเป็นความดีที่ยิ่งใหญ่ทั้งต่อผู้ศึกษาอัลกุรอานและสอนอัลกุรอาน

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿ هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴾

ความว่า “อัลกุรอานนี้เป็นแสงสว่างแก่มวลมนุษย และเป็นแนวทางที่ถูกต้องและความเมตตาแก่หมู่ชนที่มีความเชื่อมั่น”

(อัลญาซียะฮฺ : 20)

﴿ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْفُرْآنَ تَرْتِيلاً ﴾

ความว่า “หรือมากกว่านั้น และจงอ่านอัลกุรอานช้า ๆ เป็นจังหวะ (ชัดถ้อยชัดคำ)”

(อัลมุชซัหมิล : 4)

ท่านนบี ﷺ กล่าวความว่า

“ผู้ที่ดียิ่งในหมู่พวกเจ้าคือ ผู้ศึกษาอัลกุรอานและสอนอัลกุรอาน”

(บันทึกโดยมุสลิม)

3) กิจกรรมรักการอ่าน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมการศึกษา การฝึกฝนทักษะการอ่านของนักเรียน กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการอ่านตลอดจนมีนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน ทำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴾

ความว่า “จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของผู้ทรงบังเกิด”

(อัลอะลัก : 1)

ท่านนบี ﷺ กล่าวความว่า

“การชวนขวายเป็นความดี ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติของมุสลิมทุกคน”

(บันทึกโดยอิบนินาญะฮฺ)

4) กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 30-31) ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีความคิดเห็นในเรื่องของระเบียบวินัย เพื่อช่วยให้เด็กใช้สิทธิหน้าที่การจัดการปกครองตนเองภายในโรงเรียนให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบและปลอดภัย เพื่อฝึกเด็กสำหรับการปกครองแบบประชาธิปไตย ในเรื่องการแต่งตั้งคณะผู้นำตามแนวทางของอิสลาม อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَاتَّكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾

ความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำสิ่งที่มีชอกและชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ”

(อาลิอิมรอน : 104)

สำหรับวิธีการจัดตั้งคณะกรรมการนักเรียนจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ
2. การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิก
3. เลือกประธานกรรมการ และกรรมการอื่นๆ ในการประชุม
4. ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียน และประกาศให้นักเรียนทราบโดยทั่วกัน
5. ประชุมพิจารณาวางหลักเกณฑ์การบริหารงาน
6. คณะกรรมการนักเรียนแถลงนโยบายต่อที่ประชุมนักเรียน
7. ดำเนินกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน
8. การประเมินผลกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ

จากข้อมูลดังกล่าว การเลือกตั้งคณะกรรมการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีแนวทางการปฏิบัติตามหลักการอิสลาม คือ หลักการปรึกษาหารือ (ชुरอ) ซึ่งเป็นแนวทางหลักของอิสลามในการสรรหาผู้นำ นอกเหนือจากการเลือกตั้งตามหลักประชาธิปไตย โดยหลักปรึกษาหารือหรือชुरอเป็นคำภาษาอาหรับหรือคำเต็มว่า อัชชुरอ (Al-Shura) ซึ่งมีความหมายว่า การปรึกษาหารือ การขอความคิดเห็น การเสนอตัวหรือการขอคำแนะนำ ความหมายตามหลักนิติศาสตร์อิสลาม อัชชुरอ (Al-Shura) หมายถึง การประชุมในกิจการใดกิจการหนึ่งเพื่อหารือกันระหว่างผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อที่จะบรรลุสู่ความเห็นที่ดีและยุติธรรมต่อกิจการนั้นๆและมีจลิสอัชชुरอคือสภาที่ประชุมนั่นเอง (สามารถ ทองเผื่อ, 2562 : 108)

ชुरอในเชิงวิชาการ หมายถึง การเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างกันต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยที่มีการตรวจสอบพิจารณาจากนักคิด ผู้เชี่ยวชาญ จนกระทั่งค้นพบความจริงหรือทัศนะที่ดีที่สุดสำหรับการนำไปใช้เพื่อหวังผลเลิศในกิจกรรมนั้น (สามารถ ทองเผื่อ, 2562 : 108)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴾

ความว่า “และบรรดาผู้ตอบรับต่อพระเจ้าของพวกเขาและดำรงละหมาด และกิจการของพวกเขาจะมีการปรึกษาหารือระหว่างพวกเขาและเขาบริจาคสิ่งที่เราได้ให้เครื่องปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา”

(อัลซุรอ : 38)

5) กิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 51-53) กล่าวว่า กิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนสนับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันตามความถนัดและความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชุมนุม หมายถึง การรวมกลุ่มของนักเรียนที่มีความถนัดและความสนใจ ในเรื่องเดียวกันและร่วมปฏิบัติกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเอง และปลูกฝังการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ชมรม หมายถึง การรวมกันของกลุ่มนักเรียนที่มีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง มีการจัดตั้ง มีการกำหนดวัตถุประสงค์ และบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในชมรม

6) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งสร้างเสริมนิสัยการทำประโยชน์เพื่อสังคม เช่น การทำความสะอาด วัสดุ การปรับปรุงตกแต่งตาดึกา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ปลูกฝังนิสัยที่เอื้อประโยชน์ต่อสังคม รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْغَدْوَانِ ﴾

ความว่า “และพวกจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในเรื่องที่เป็นบาป”

(อัลมาอิดะห์ : 2)

ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

ความว่า “มนุษย์ที่เป็นที่รักยิ่งของอัลลอฮฺมากที่สุดคือมนุษย์ที่สร้างประโยชน์ให้กับเพื่อนมนุษย์มากที่สุด”

(รายงานโดยอุม്മุอับรอนีย์)

7) กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ

กิจกรรมวันสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีต โดยโรงเรียนมีการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของวันสำคัญนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สืบทอดกันมา โดยวันสำคัญจะมีหลายระดับ เช่น วันสำคัญเกี่ยวกับบุคคล ได้แก่ วันพ่อ วันแม่ วันครู วันสำคัญเกี่ยวกับหน่วยงาน ได้แก่ วันก่อตั้งสถานศึกษา วันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ได้แก่ วันภาษาไทย วันสุนทรภู่ และวันสำคัญเกี่ยวกับประเพณีและศาสนา เป็นต้น

8) กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม

กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นในวันสำคัญตามบทบัญญัติอิสลาม โดยสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมต่างๆที่สอดคล้องกับวันสำคัญเหล่านี้ได้แก่

1. วันอิฎิ้ลฟิตรี หรือ วันฮารีรายอปอซอ เป็นวันเฉลิมฉลองในวันสุดท้ายของการสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน (ม.ป.ป. : ออนไลน์)

2. วันอิฎิ้ลอฎญา หรือ วันฮารีรายอหัจญี เป็น ขวันเฉลิมฉลองเนื่องในวันแห่งการบริจาคอาหารแก่คนยากจน โดยมีการเชือดสัตว์ในการบริจาคเป็นทาน (ม.ป.ป. : ออนไลน์)

จากท่านอะนัส เราะฎิยัลลอฮุ อันฮุ ได้เล่าว่า ท่านเราะสูล ได้เดินทางมาสู่มะดีนะฮฺ ซึ่งชาวมะดีนะฮฺสมัยนั้นมีสองวันที่พวกเขาเล่นรื่นเริงกัน

ท่านจึงได้ถามว่า “สองวันนี้เป็นวันอะไร?”

พวกเขาตอบว่า “พวกเราเคยรื่นเริงกันมาในสองวันนี้ตั้งแต่สมัยเก่าก่อน”

ท่านเราะสูล ﷺ กล่าวตอบว่า “แท้จริงอัลลอฮฺได้เปลี่ยนมันด้วยวันที่ดีกว่าทั้งสองวันนั้น นั่นคือวันอิฎิ้ลฟิฏรี และอิฎิ้ลอฎญา”

(บันทึกโดยอบูดาวูด : 959)

9) กิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น

กิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่นซึ่งจัดขึ้นในชุมชนมุสลิม เป็นประเพณีที่จัดขึ้นตามบทบัญญัติอิสลาม และกระทำอย่างแพร่หลายในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่

1. มาแกปูโละ (งานแต่งงาน) “มาแกปูโละ” เป็นภาษาท้องถิ่น แปลว่า “กินเหนียว” ซึ่งใช้ในหลายโอกาส เช่น งานแต่งงาน และเข้าสู่หนัด (ม.ป.ป. : ออนไลน์)

2. การเข้าสู่หนัด หรือ “มาโซะยาวิ” คือ การขลิบผิวหนังหุ้มส่วนปลายอวัยวะเพศชายซึ่งจะทำแก่เด็กชายที่มีอายุระหว่าง ๒-๑๐ ปี (ม.ป.ป. : ออนไลน์)

3. วันอาซุรอ อาซุรอ เป็นภาษาอาหรับ หมายถึง วันที่ ๑๐ มุฮัรรัม เป็นวันที่มีการนำอาหารมาทวงและแจกจ่ายตามแนวทางท่านนบีมุฮัมมัดและนบีฮุสเซน เพื่อให้ทุกคนมีอาหารรับประทานในช่วงที่อาหารขาดแคลน (ม.ป.ป. : ออนไลน์)

10) กิจกรรมทัศนศึกษา

การทัศนศึกษาเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยผู้เรียนจะได้รับความรู้จากการพบเห็นและสัมผัสด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจ และจดจำในระยะยาว กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 8) ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับกิจกรรมทัศนศึกษา นอกสถานที่ โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมอย่างน้อยปีละครั้ง

อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ ۗ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴾

ความว่า “พระองค์คือผู้ทรงทำแผ่นดินนี้ให้ราบเรียบสำหรับพวกเจ้า ดังนั้นจงสัญจรไปตามขอบเขตของมันและจงบริโภคนอกจากปัจจัยยังชีพของพระองค์ และยังพระองค์เท่านั้นการฟื้นคืนชีพ”

(อัลมุลก : 15)

11) กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 27-32) ได้กล่าวว่า กระบวนการลูกเสือ คือ กระบวนการในการพัฒนาเยาวชน ให้เป็นพลเมืองดี ตามจุดมุ่งประสงค์และหลักการของลูกเสือโลกได้ กำหนดไว้ ปัจจุบันกระบวนการลูกเสือถือเป็นกระบวนการทางการศึกษาส่วนหนึ่ง ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียน ทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มีความประพฤติที่ดีงาม ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

12) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเกี่ยวกับการกีฬาซึ่งอาจเป็นการแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และนอกโรงเรียน ด้วยวัตถุประสงค์ของการจัดคือ เพื่อให้นักเรียนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย สำหรับการ แข่งขันกีฬภายในโรงเรียนอาจจะแบ่งเป็นสี่ หรือเป็นการแข่งขันระหว่างชั้น ส่วนกีฬภายนอกโรงเรียนเป็นการแข่งขันกันระหว่าง โรงเรียนในอำเภอหรือจังหวัด หรืออาจเป็นตัวแทนของอำเภอของ จังหวัดไปแข่งกีฬาเขตก็ได้

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ
وَأَخْرَيْنَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ
إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تظَلُمُونَ

“และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ (ป้องกัน) พวกเขา สิ่งที่พวกเจ้าสามารถ อันได้แก่กำลังอย่างหนึ่งอย่างใด และการผูกม้าไว้ โดยที่พวกเจ้าจะทำให้ศัตรูของอัลลอฮฺ และศัตรูของพวกเจ้าหวั่นเกรงด้วยสิ่ง นั้น และพวกอื่น ๆ อีก อื่นจากพวกเขา ซึ่งพวกเจ้ายังไม่รู้จักพวกเขา อัลลอฮฺทรงรู้จักพวกเขาดี และสิ่งที่พวกเจ้าบริจาคในทางของอัลลอฮฺนั้นไม่ว่าจะเป็นสิ่งใดก็ตาม สิ่งนั้นจะถูกตอบแทนแก่พวกเจ้าโดยครบถ้วนโดยที่พวกเจ้าจะไม่ถูกอธรรม”

ซูเราะฮ์อัลอันฟาล อายุษษที่ 60

เล่าจากท่านหญิงอาอีชะฮ์ รอฎิยัลลอฮู อันฮาว่า

ความว่า “ฉันได้วิ่งแข่งขั้นกับท่านนบี ﷺ แล้วฉันก็ชนะท่าน”

รายงานโดย อะห์หมัด

13) กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม

กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม หรือ เข้าค่ายลูกเสือ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้นำความรู้จากการเรียนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี มาใช้ในการเข้าค่าย ได้แก่ ระเบียบแถว กฎ ของลูกเสือ การผูกเงื่อน การประกอบอาหาร เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นการเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมให้มีการเสียสละ อดทน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

14) กิจกรรมละศีลอดร่วมกัน

กิจกรรมการละศีลอดร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในเดือนรอมฎอน เพื่อสร้างความ ตระหนักในแนวทางของท่านนบี ﷺ ในเรื่องการละศีลอด และยังเป็น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างครู นักเรียน และชุมชน เป็นการแสดงออกถึงความรัก ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยความ ประเสริฐของการเลี้ยงอาหารละศีลอด มีดังหะดีษต่อไปนี้

عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ((مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا)) . (الترمذي رقم 735 ، صحيح سنن الترمذي رقم 647 : صحيح)

ความว่า จากท่านซัยด์ อิบน์ คอลิด อัล-ญุฮะนีย เล่าจากท่านเราะฮ์ลุล ﷺ ท่านได้กล่าวว่า “ผู้ใดที่เลี้ยงอาหารละศีลอดแก่ผู้ถือศีลอด เขาจะได้รับผลบุญเท่ากับผลบุญของผู้ถือศีลอด (ที่เขาให้อาหาร) โดยที่ผลบุญนั้น (หมายถึงผลบุญเดิมของผู้ถือศีลอดที่เขาเลี้ยงอาหาร) ไม่ได้ลดน้อยลงไปจาก ผู้ถือศีลอดนั้นแต่อย่างใด”

(บันทึกโดยอัสติรมิซีย : 735)

2. การบริการสวัสดิการนักเรียน

2.1 ความหมายของการบริการสวัสดิการ

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 213) กล่าวถึงการบริการและสวัสดิการสุขภาพอนามัย หมายถึง งานบริการสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพนักเรียน ซึ่งประกอบด้วยบริการแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย บริการอาหารกลางวัน และบริการความปลอดภัย

ถวัลย์ สาทรรายทอง (2548 : 33) ได้สรุปว่า การจัดบริการและสวัสดิการสุขภาพอนามัย หมายถึง การจัดบริการที่ให้นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข มีสุขภาพและสุขนิสัยที่ดี ได้รับความสะดวกปลอดภัยตลอดจนสนับสนุนให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริการสวัสดิการ หมายถึง การจัดบริการให้นักเรียนเกี่ยวกับ การบริการอาหารกลางวัน สุขอนามัย และบริการความปลอดภัย เพื่อให้ นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข และได้รับความสะดวกปลอดภัย

2.2 ขอบข่ายของการบริการสวัสดิการ

ถวัลย์ สาทรรายทอง (2548 : 39) ได้สรุปถึงขอบข่ายการจัดบริการและสวัสดิการสุขภาพอนามัย ประกอบด้วย การจัดบริการตรวจสุขภาพ การจัดห้องอนามัย จัดเวชภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฐมพยาบาล จัดเตียงพยาบาลให้เพียงพอต่อการให้บริการนักเรียนครูอาจารย์ ตลอดจนบริการส่งต่อในกรณีที่มีปัญหารุนแรง การให้ความรู้เรื่องโภชนาการ การควบคุมดูแลเรื่องคุณภาพอาหาร การบริการน้ำดื่มที่สะอาดและถูกสุขลักษณะเพียงพอ การจัดบริการห้องน้ำห้องส้วม โดยมีจำนวนห้องน้ำห้องส้วมมีเพียงพอและถูกสุขลักษณะ จัดบริการห้องสมุดให้มีหนังสือ ตำรา วารสาร เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเพียงพอสำหรับนักเรียนและบุคลากรศึกษาค้นคว้า

ดนตรี บุญลี (2546 : 21-22) กล่าวว่า สถานศึกษาถือได้ว่าเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักการภารโรง และนักเรียน ดังนั้น การจัดสวัสดิการสำหรับบุคลากรต้องดำเนินไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และความต้องการจำเป็นของหน่วยงานนั้นๆ ในการจัดสวัสดิการสำหรับนักเรียนนั้นโรงเรียนสามารถดำเนินการได้หลายประการ ดังนี้

1.1 สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- 1) การจัดบริการเสื้อผ้า
- 2) การจัดบริการเครื่องเขียนแบบเรียน
- 3) การจัดมอบทุนการศึกษา
- 4) การจัดบริการอาหารกลางวัน
- 5) การจัดบริการอาหารเสริม (นม)
- 6) การจัดสหกรณ์ออมทรัพย์
- 7) การจัดสหกรณ์ร้านค้า
- 8) การจัดตั้งธนาคารโรงเรียน

- 9) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน
- 10) การจัดประกันชีวิตหมู่
- 11) การจัดประกันอุบัติเหตุ
- 12) การจัดค่าพาหนะสำหรับนักเรียนที่อยู่ห่างไกลโรงเรียน
- 13) การจัดค่าพาหนะนักเรียนไปเรียนแหล่งเรียนรู้

1.2 สวัสดิการด้านกีฬาและนันทนาการ ได้แก่

- 1) การจัดกิจกรรมกีฬาในหน่วยงาน
- 2) การจัดทัศนศึกษา
- 3) การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์
- 4) การจัดฉายภาพยนตร์ และกิจกรรมบันเทิงระหว่างพักกลางวัน

1.3 สวัสดิการด้านอำนวยความสะดวก ได้แก่

- 1) การจัดบ้านพักให้นักเรียนห่างไกลมาพัก
- 2) การจัดค่าพาหนะไปสถานพยาบาล
- 3) การจัดบริการรถรับส่งนักเรียน
- 4) การจัดร้านอาหารในโรงเรียน
- 5) การจัดจำหน่ายสินค้าราคาถูกลง
- 6) การตรวจสุขภาพ
- 7) การบริการน้ำดื่ม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น การบริการด้านสวัสดิการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา และตามบทบัญญัติอิสลามในขอบเขตดังต่อไปนี้

1.1 สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- 1) การจัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบริการนักเรียน
- 2) การจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน
- 3) การจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน

- 4) การจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน
- 5) การจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการและฮาลาล
- 6) การจัดสถานที่รับประทานอาหารที่เหมาะสม
- 7) การจัดบริการอาหารเสริม (นม)
- 8) การจัดบริการสหกรณ์ออมทรัพย์
- 9) การจัดบริการสหกรณ์ร้านค้า
- 10) การดูแลด้านการจราจรของนักเรียน
- 11) การจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน
- 12) การจัดประกันอุบัติเหตุเมื่อเดินทางไปทัศนศึกษา

1.2 สวัสดิการด้านอำนวยความสะดวก ได้แก่

- 1) การจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด
- 2) การจัดบริการห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ
- 3) การจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน
- 4) การจัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล
- 5) การจัดห้องพยาบาลที่สะอาดและเหมาะสม
- 6) การจัดครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา
- 7) การจัดบริการตรวจสุขภาพ
- 8) การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 9) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ
- 10) การจัดบริการห้องคอมพิวเตอร์

1.1 สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

1) การจัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบริการนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 6-7) ได้ให้งบประมาณในส่วนนี้ โดยการให้สถานศึกษา จัดทำบัญชีจ่ายเงินสดแก่ผู้ปกครอง ในการจัดซื้อเครื่องเขียนและแบบเรียนด้วยตนเอง จากนั้น นำใบเสร็จรับเงินที่มีราคาไม่ต่ำกว่าเงินสด มาเป็นหลักฐานให้แก่สถานศึกษา โดยมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาอีกครั้ง

สำหรับเกณฑ์ของเงินที่จะจัดสรรเป็นค่าเครื่องแบบนักเรียนตามรายหัว มีดังนี้ อนุบาล (๓๐๐ บาทต่อปี) ประถมศึกษา (๓๖๐ บาทต่อปี) มัธยมต้น (๔๕๐ บาทต่อปี) มัธยมปลาย (๕๐๐ บาทต่อปี) และปวช. (๕๐๐ บาทต่อปี)

โดยนักเรียนจะได้รับค่าเครื่องแบบ ปีละ 2 ชุด ผู้ปกครองควรซื้อตามราคามาตรฐานที่ทางสถานศึกษาจัดให้ เพื่อไม่ให้เป็นการชားเงินส่วนต่าง และหากนักเรียนมีเครื่องแบบเพียงพอแล้ว สามารถนำเงินไปซื้อเครื่องแบบเพิ่มเติมของลูกเสือ เนตรนารีได้

การสวมใส่เครื่องแต่งกายในทัศนะอิสลาม ปรากฏในอัลอัลกุรอาน ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوْآتِكُمْ وَرِيشًا ۗ وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ۗ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴾

ความว่า “ลูกหลานอาดัมเอ๋ย! แท้จริงเราได้ให้ลงมาแก่พวกเจ้าแล้ว ซึ่งเครื่องนุ่งห่ม ที่ปกปิดสิ่งที่อันน่าละอายของพวกเจ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ให้ความสวยงาม และเครื่องนุ่งห่มแห่งความยำเกรง นั่นคือสิ่งที่ดียิ่ง นั่นแหละคือส่วนหนึ่งจากบรรดาโองการของอัลลอฮ์ เพื่อที่ว่าเขาเหล่านั้นจะได้รำลึก”

(อัล-อะอฺรอฟ : 26)

2) การจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 2-3) ในส่วนของงบประมาณค่าหนังสือเรียน สถานศึกษา สามารถบริหารจัดการได้เองตามวัตถุประสงค์ ให้ถูกต้องตามระเบียบของราชการ และให้มีการจัดระบบหนังสือเรียนเพื่อให้นักเรียนรุ่นต่อไปสามารถใช้ได้

ในส่วนของเครื่องเขียน กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 4) ได้ให้งบประมาณในส่วนนี้ โดยการให้สถานศึกษา จัดทำบัญชีจ่ายเงินสดแก่ผู้ปกครอง ในการจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนด้วยตนเอง จากนั้น นำใบเสร็จรับเงินที่มีราคาไม่ต่ำกว่าเงินสด มาเป็นหลักฐานให้แก่สถานศึกษา โดยมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาอีกครั้ง ตัวอย่างรายการของอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ สมุด ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด เครื่องมือเรขาคณิต กระดาษ A๔ สีเทียน ดินน้ำมัน เป็นต้น

สำหรับเกณฑ์ของเงินที่จะจัดสรรเป็นค่าอุปกรณ์การเรียนตามรายหัว มีดังนี้ อนุบาล (๑๐๐ บาทต่อภาคเรียน) ประถมศึกษา (๑๕๕ บาทต่อภาคเรียน) มัธยมต้น (๒๑๐ บาทต่อภาคเรียน) มัธยมปลาย (๒๓๐ บาทต่อภาคเรียน) และปวช. (๒๓๐ บาทต่อภาคเรียน)

ความสำคัญของการเขียน แบบเรียนในอิสลาม ปรากฏในอัลกุรอาน อัลลอฮ์ ﷻ ทรงทำให้การอ่าน การเขียนและปากกาเป็นความโปรดปรานของพระองค์ ดังที่ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴾

ความว่า “นูน ขอสาบานด้วยปากกา และสิ่งที่พวกเขาขีดเขียน”

(อัลเกาะลัม : 1)

3) การจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 212-213) กล่าวถึง การบริหารการเงินที่เกี่ยวกับ ทุนการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ทุนการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 ทุนให้เปล่า หมายถึง ทุนที่โรงเรียนได้นำเงินบริจาคไปฝากธนาคารแล้ว นำดอกผลมาจัดเป็นทุนให้แก่ นักเรียนหรือเป็นทุนที่ผู้บริจาคให้โดยโรงเรียนจัดสรรให้แก่ นักเรียนตาม เจตนาารมณ์ของผู้บริจาคทุน ทุนประเภทนี้ได้แก่ ทุนเรียนดี ทุนยากจน ทุนสงเคราะห์และ ทุนการศึกษา

1.2 ทุนที่มีข้อผูกพัน หมายถึง ทุนที่นักเรียนได้รับแล้วต้องปฏิบัติตามข้อ ผูกพันของผู้ให้ทุน เช่น ต้องไปทำงานแก่ผู้ให้ทุนตามระยะเวลาที่กำหนด

2. ทุนยืม หมายถึง ทุนที่โรงเรียนจัดไว้ให้แก่ นักเรียนยืมได้เมื่อยามขาดสน ทุนนี้ โรงเรียนอาจได้มาจากผู้บริจาคหรือโรงเรียนจัดหาเอง ทุนประเภทนี้จะไม่หมด เพราะนักเรียนยืมไป แล้วต้องนำมาคืนตามเงื่อนไข

3. ทุนทำงาน หมายถึง ทุนที่โรงเรียนจัดไว้ให้แก่ นักเรียน โดยนักเรียนต้องทำงานใน โรงเรียนเป็นการตอบแทน เช่น การทำงานในห้องสมุด

ถวัลย์ สาทรายทอง (2548 : 32) ได้สรุปขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้ ทุนการศึกษา ประกอบด้วย การสำรวจความต้องการเกี่ยวกับทุนการศึกษา การจัดหาและระดม ทุนการศึกษา การพิจารณานักเรียนเพื่อให้ได้ทุนการศึกษา ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องจัดหาทุนการศึกษา สำหรับนักเรียนได้เพียงพอกับความต้องการ มีเกณฑ์ในการพิจารณาผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาได้อย่าง เหมาะสม การประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนผู้ปกครองที่ต่อการทุนการศึกษาทราบอย่างทั่วถึง มีการ อบรมให้นักเรียนผู้รับทุนสำนึกในความรับผิดชอบต่อผู้ให้ทุนและปฏิบัติให้เหมาะสมทั้งในปัจจุบันและ อนาคต และดำเนินการติดตามและประเมินผลว่านักเรียนที่ได้รับทุนแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์ สูงสุด แนวทางของอิสลามส่งเสริมการบริจาคทรัพย์สินในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ

อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝﴾

ความว่า “อุปมาบรรดาผู้ที่บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในทางของอัลลอฮ์นั้น ดังอุปมาเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งซึ่งออกขึ้นเป็นเจ็ดรวง ซึ่งในแต่ละรวงนั้นมีร้อยเมล็ด และอัลลอฮ์นั้นจะทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่ พระองค์ทรงประสงค์อีก และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงกว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 261)

﴿وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَأَنْفُسِكُمْ ۖ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۖ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ﴾

ความว่า “สิ่งดีใด ๆ ที่พวกเจ้าบริจาคไปก็ย่อมแก่ตัวของพวกเจ้าเอง และพวกเจ้าจะไม่บริจาคสิ่งใด นอกจากเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์เท่านั้น และสิ่งดีใด ๆ ที่พวกเจ้าบริจาคไป มันก็จะถูกตอบแทนโดยครบถ้วนแก่พวกเจ้าและพวกเจ้าจะไม่ถูกอยุติธรรม”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 272)

ท่านเราะสูล ﷺ ได้กล่าวว่า

((مَنْ تَصَدَّقَ بِعَدْلِ تَمْرَةٍ مِنْ كَسْبٍ طَيِّبٍ، وَلَا يَقْبَلُ اللَّهُ إِلَّا الطَّيِّبَ وَإِنَّ اللَّهَ يَتَقَبَّلُهَا بِيَمِينِهِ ثُمَّ يُرَبِّيهَا لِصَاحِبِهَا كَمَا يُرَبِّي أَحَدَكُمْ فَلَوْهُ حَتَّى تَكُونَ مِثْلَ الْجَبَلِ)) متفق عليه.

ความว่า “ใครก็ตามที่ได้ให้เศาะตะเกาะฮฺลูกอินทผลัมเพียง ๑ ลูกที่เขาได้มันมาด้วยวิธีที่ดี ซึ่งแท้จริงแล้วอัลลอฮ์จะไม่ทรงรับเว้นแต่สิ่งที่ดีเท่านั้น โดยแท้จริงแล้วอัลลอฮ์จะทรงรับเศาะตะเกาะฮฺนั้นด้วยพระหัตถ์ขวาของพระองค์ และพระองค์จะทรงเลี้ยงดูมันให้แก่ผู้ที่ได้บริจาคท่านนั้น เปรียบดังเช่นคนๆหนึ่งทำการเลี้ยงดูลูกม้าของเขา จนกระทั่งเศาะตะเกาะฮ์ที่เขาให้นั้นใหญ่โตเหมือนภูเขา”

(บันทึกโดยอัลบุคอรี : 1410 และบันทึกโดยมุสลิม : 1014)

4) การจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน

ธงชัย แสงทอง (2544 : 45) กล่าวว่า กิจกรรมอาหารกลางวันเป็นกิจกรรมที่มีความมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนมีสิทธิในการรับประทานอาหารกลางวันทุกคน เมื่อนักเรียนรับประทานอาหารกลางวันทุกคนแล้ว จึงจะจัดให้มีอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการต่อไป อัลลอฮ์ ตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾

ความว่า “มนุษย์เอ๋ย! จงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดี ๆ จากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดเจนของพวกเจ้า”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 168)

5) การจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการและฮาลาล

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 212-216) กล่าวถึงขอบข่ายของการจัดบริการสวัสดิการของสถานศึกษาด้านบริการอาหารกลางวัน ดังนี้

บริการอาหารกลางวัน เป็นการบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและครูด้านโภชนาการ และช่วยประหยัดเศรษฐกิจของผู้ปกครองและบุคลากรต่างๆในโรงเรียน โดยมีขอบข่ายในการจัดบริการ 3 ลักษณะได้แก่

- 1) โรงเรียนจัดทำให้ โดยเป็นผู้ดำเนินการจัดทำอาหารกลางวันเอง
- 2) จ้างคนอื่นมาดำเนินการ โดยโรงเรียนจัดหาสถานที่ให้ กำหนดวิธีการรักษาอาคารสถานที่ จัดหาน้ำดื่ม ควบคุมคุณภาพและความสะอาดของอาหาร ควบคุมราคา และควบคุมผลประโยชน์ที่ได้จากผู้เอามาขาย
- 3) นักเรียนทำอาหารมารับประทานเอง โดยโรงเรียนจัดหาสถานที่และวางมาตรการของการรักษาความสะอาด ตลอดจนบริการน้ำดื่ม

ตามแนวทางของหลักการอิสลามอิสลาม อัลลอฮ์ ﷻ ได้บัญญัติการรับประทานอาหารฮาลาล ซึ่งเป็นความโปรดปรานหนึ่งที่พระองค์ทรงประทานให้กับมนุษย์ทุกคน ซึ่งผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมก็สามารถรับประทานอาหารฮาลาลได้ เพราะอาหารฮาลาล มาจากกระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามบทบัญญัติของอิสลาม มีคุณค่าทางอาหาร (ตอยยิบ) และปราศจากสิ่งที่ต้องห้าม (ฮารอม) ดังที่อัลลอฮ์ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴾

ความว่า “มนุษย์เอ๋ย! จงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดี ๆ จากสิ่งที่อยู่ในแผ่นดิน และจงอย่าตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอน แท้จริงมันคือศัตรูที่ชัดเจนของพวกเขาเจ้า”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 168)

6) การจัดสถานที่รับประทานอาหารเช้าที่เหมาะสม

การจัดสถานที่รับประทานอาหารเช้าในโรงเรียน ไม่ว่าจะป็นโรงอาหารของโรงเรียนหรือโรงอาหารที่มีร้านจำหน่ายย่อยๆ หลายร้าน ทุกร้านต้องผ่านมาตรฐานตามการรับรองมาตรฐานสำหรับโรงอาหาร ถ้าได้ระดับดีมาก และระดับดี จะได้รับใบรับรองจากกรมอนามัย ซึ่งมีระยะเวลารับรอง 1 ปี (ม.ป.ป : ออนไลน์)

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴾

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงชอบบรรดาผู้สำนึกผิด กลับเนื้อกลับตัว และทรงชอบบรรดาผู้ที่ทำตนให้สะอาด”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 222)

7) การจัดบริการอาหารเสริม (นม)

โครงการอาหารเสริม (นม)โรงเรียน เป็นโครงการที่รัฐบาลสมัย นายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาร่างกายของนักเรียนให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขปลูกฝังนิสัยในการดื่มนมให้กับนักเรียน (มปป : ออนไลน์) โดยในอิสลามมีการส่งเสริมให้ดื่มนม เนื่องด้วยประโยชน์ของนมที่มีมากมาย ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴾

ความว่า “และแท้จริงในปศุสัตว์ ย่อมมีบทเรียนอย่างแน่นอนแก่พวกเจ้า เราให้พวกเจ้าดื่มจากสิ่งที่อยู่ในท้องของมัน จากระหว่างมูลและเลือดเป็นน้ำนมบริสุทธิ์ เป็นที่โอชาแก่ผู้ดื่ม”

(อันนะฮลุ : 66)

และอัลลอฮ์ ﷻ ตรัสอีกว่า

﴿ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴾

ความว่า “และแท้จริงในเรื่องปศุสัตว์ (อูฐ วัว แพะ แกะ) นั้นเป็นบทเรียนสำหรับพวกเจ้า เราให้พวกเจ้าดื่ม สิ่งที่อยู่ในท้องของมัน (น้ำนม) และในตัวมันมีประโยชน์มากมาย สำหรับพวกเจ้าและบางชนิดพวกเจ้าก็บริโภคมัน”

(อัลมูมิnun : 21)

8) การจัดบริการสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นการดำเนินกิจกรรมหนึ่งของทางโรงเรียนซึ่งช่วยในการปลูกฝังนิสัยประหยัด อดออมให้กับนักเรียน เมื่อนักเรียนฝากเงินเป็นประจำ และมีเงินจำนวนมากสามารถนำเงินนั้นมาซื้อของใช้ที่จำเป็นในการเรียนได้ อย่างเช่น พจนานุกรม dictionary ซึ่งตามแนวทางของอิสลาม การประหยัดอดออม ปรากฏในอัลกุรอาน ดังที่ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴾

ความว่า “โอ้ลูกหลานอาดัมเอ๋ยสูเจ้าจงประดับตกแต่งอาภรณ์ของพวกเจ้าในทุกมัสยิดที่เจ้าไป และจงรับประทานดื่มกินไปแต่อย่าได้ฟุ่มเฟือย แท้จริงพระองค์มีทรงรักผู้ที่ไม่ฟุ่มเฟือยทั้งหลาย”

(อัลอะหฺรอฟ : 31)

9) การจัดบริการสหกรณ์ร้านค้า

สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อจัดหาสินค้า อุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่บุคลากรและนักเรียน ได้แก่ อุปกรณ์การเรียน หนังสือ โดยโรงเรียนสามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ได้ ซึ่งจะได้รับผลกำไรหรือเงินปันผล ตามส่วนแบ่ง โดยการซื้อขายเป็นท่อนุมัติในอิสลาม ดังที่ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا ۗ ﴾

ความว่า “และอัลลอฮ์นั้นทรงอนุมัติการขาย และทรงห้ามการเอาดอกเบี้ย”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : 275)

10) การดูแลด้านการจราจรของนักเรียน

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 212-216) กล่าวถึงข้อบ่งชี้ของการจัดบริการสวัสดิการของสถานศึกษาด้านความปลอดภัย ดังนี้

บริการความปลอดภัย โดยโรงเรียนวางมาตรการในการรักษาความปลอดภัย เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดกับนักเรียน โดยปฏิบัติดังนี้

1) ให้ความรู้ด้วยความปลอดภัย เช่น การปฏิบัติตนในการโดยสารรถยนต์ การระมัดระวังการเล่น

2) การป้องกันและขจัดสิ่งทีอาจเป็นภัยอันตรายแก่นักเรียน เช่น ตรวจสอบสภาพตัวอาคาร หากชำรุดควรซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ การเก็บรักษาที่เป็นระเบียบ โดยเฉพาะในห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และบริเวณโรงเรียน

3) การป้องกันเพลิงไหม้ เช่น การขจัดสิ่งทีอาจเป็นต้นเพลิง การให้ความรู้แก่ครูนักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับการดับเพลิง

โดยในอิสลามได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเฝ้าระวังความปลอดภัย อยู่เสมอไม่ว่าจะในยามสงบหรือสงคราม ดังที่ อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾

“โอ้อับรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! จงมีความอดทน และจงต่างอดทนซึ่งกันและกันเถิด และจงประจำอยู่ชายแดน และพึงกลัวเกรงอัลลอฮ์เถิด เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับความสำเร็จ”

(อาลี อิมรอน : 200)

11) การจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน

สำนักงานคุ้มครองผู้เอาประกันภัย (2546 : 128) ได้ให้ความหมายของการประกันชีวิตไว้ว่า การประกันชีวิต คือการที่คนกลุ่มหนึ่งรวมตัวกันเพื่อช่วยกันเฉลี่ยเงินจ่ายให้กับผู้ประสบภัย อันเกิดจากการตาย การสูญเสียอวัยวะ การทุพพลภาพ การเจ็บป่วย หรือการไม่มีรายได้ในยามแก่ชรา โดยบริษัทประกันชีวิตจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการเก็บรวบรวมเงินเฉลี่ยแล้วนำไปจ่ายแก่ผู้ประสบภัยซึ่งจำนวนเงินก่อนที่ผู้เอาประกันภัยได้รับคือ เงินเอาประกันภัยส่วนเงินเฉลี่ยที่เก็บจากแต่ละคนจะเรียกว่าเบี้ยประกันภัย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (2551 : 7) ได้ให้ความหมายของการประกันชีวิตว่า การประกันชีวิต คือการที่บุคคลผู้หนึ่งเรียกว่าผู้เอาประกันภัย ได้จ่ายเงินจำนวนหนึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย ตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญา (กรมธรรม์) ให้กับบริษัทประกันภัยเพื่อซื้อความคุ้มครองตามที่ระบุเป็นเงื่อนไขไว้ในกรมธรรม์ อาทิ ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตภายในเวลาที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์หรือมีอายุยืนยาวจนครบกำหนดตามที่ระบุไว้ บริษัทประกันภัย จะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเรียกว่า จำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์หรือผู้เอาประกันภัยแล้วแต่กรณี ทั้ง นี้เงื่อนไขความคุ้มครองจะมีหลายแบบขึ้น อยู่กับการเลือกซื้อตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เอาประกันภัยเป็นหลัก

ซิก้าญญ์ เล่าซู (2558 : 24) ได้สรุปว่า การประกันชีวิต หมายถึง วิธีการที่มนุษย์ในสังคมนวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อกระจายความเสียหายอันเกิดจากการเสี่ยงภัยต่าง ๆ โดยบุคคลเรียกว่าผู้ทำประกันชีวิต ที่อยู่ในกลุ่มยอมจ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เรียกว่า เบี้ยประกันชีวิต รวมกันไว้เป็นเงินกองกลาง และมอบให้คนกลาง เรียกว่า บริษัทประกันชีวิต ดูแลรักษาเงินจำนวนนี้ต่อมาเมื่อบุคคลใดในกลุ่มเกิดประสบภัย สูญเสียอวัยวะ ทุพพลภาพ บาดเจ็บ เจ็บป่วย เสียชีวิตหรือการไม่มีรายได้ในยามแก่ชรา คนกลางที่เก็บรักษาเงินไว้จะจัดการจ่ายเงิน เรียกว่า เงินเอาประกันชีวิต เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ทำประกันชีวิต หรือทายาท หรือผู้รับประโยชน์ตามจำนวนเงินและตามเงื่อนไขที่ได้มีการตกลงกันไว้ก่อนนั้น

ทั้งนี้การประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการประกันชีวิตหรือทรัพย์สิน ถือว่าเป็นการดำเนินธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยหลักการอิสลาม เนื่องด้วยสาเหตุดังต่อไปนี้ (มุณีร มุหะหมัด, 2551 :54-55)

1. พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ คือผู้ทรงประกันเขาทั้งหลาย ดังที่พระองค์ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴾

ความว่า “และทรงให้ความปลอดภัยแก่พวกเขาให้พ้นจากความหวาดกลัว”

(กุร็อยซ์ : 4)

﴿ نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ﴾

ความว่า “พวกเราเป็นผู้อารักขาพวกท่านทั้งในการมีชีวิตอยู่ในโลกนี้และปรโลก”

(ฟุศสิลัต : 31)

2. มีสาเหตุนำไปสู่การกินทรัพย์สินของผู้อื่นโดยไม่ชอบธรรม พร้อมกันนี้จำนวนเงินที่ประกันและผู้รับประกันจะจ่ายให้แก่กัน มิได้มีอัตราที่แน่นอน

3. วิธีการประกันภัยมีส่วนคล้ายคลึงกับการพนันหรือการเสี่ยงโชค ถ้าหากว่าไม่เกิดอุบัติเหตุ บริษัทก็จะรับเงินประกันไป ผู้ทำประกันก็จะสูญเสียเงินไปโดยไร้ประโยชน์ และถ้าหากว่าเกิดอุบัติเหตุ บางทีค่าใช้จ่ายเกินกว่าเงินประกัน ก็เท่ากับว่าเขาเอาเปรียบบริษัท ซึ่งวิธีการดังกล่าวขัดต่ออุดมการณ์ของอิสลาม

4. เงินปันผลที่ผู้รับประกันจะจ่ายให้กับผู้ประกัน เกิดจากการดำเนินธุรกิจคล้ายกับหุ้นส่วน แต่มิได้มีการตกลงกันระหว่าง 2 ฝ่ายในแบบหุ้นส่วน ดังนั้น เงินเพิ่มที่ได้รับจึงเป็นการคล้ายกับดอกเบี้ย

5. เงินที่ได้รับจากการประกันภัย (หรือธนาकार หรืออื่นๆ) เงินที่ได้มาในแบบคลุมเครือ ไม่บริสุทธิ์ ผู้ใดที่ตกอยู่ในสิ่งคลุมเครือ ก็เท่ากับว่าเขาได้ตกอยู่ในสิ่งที่ต้องห้าม (หะรอม) ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวว่า

ความว่า “แท้จริง สิ่งที่อนุมัติ (ฮาลาล) นั้น ชัดแจ้งอยู่แล้ว และสิ่งที่ต้องห้าม (หะรอม) ก็ชัดเจนอยู่แล้ว ในระหว่างสองสิ่งนั้น มีสิ่งที่คลุมเครืออยู่ ซึ่งชนส่วนใหญ่ไม่ทราบ ผู้ใดที่หลีกเลี่ยงจากสิ่งนี้คลุมเครือ ดังนั้น เขาก็ได้ทำให้ศาสนาของเขาและเกียรติประวัติของเขามีความบริสุทธิ์ และผู้ใดที่ตกอยู่ในสิ่งคลุมเครือ ก็เท่ากับว่าเขาได้ตกอยู่ในสิ่งที่ต้องห้าม”

(รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

ด้วยเหตุนี้ นักกฎหมายอิสลามจึงได้วางแนวทาง “ตะกาฟูล” ให้บริษัทประกันภัยนำไปปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องตามบทบัญญัติอิสลาม

ตะกาฟูล คือ สัญญาของคนกลุ่มหนึ่งที่ตกลงจะช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มที่ประสบอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุ โดยสัญญาหรือกรรมธรรม์ประกันภัยตามหลักการอิสลามต้องระบุให้ชัดเจนว่าผู้เอาประกันจะจ่ายเบี้ยประกันจำนวนหนึ่งที่กำหนดให้แก่บริษัทตะกาฟูล โดยในเบี้ยประกันจำนวนนี้ ผู้เอาประกันยินดีที่จะ “บริจาค” เงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับเป็นค่าชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สมาชิก ในธุรกิจตะกาฟูลปัจจุบันนี้กรรมธรรม์ประกันภัยสมัยใหม่ได้ระบุไว้ชัดเจนแล้ว (บรรจง บินกาซัน, 2543 : 58-59)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันภัยในปัจจุบันมีการดำเนินธุรกิจที่ไม่ชอบด้วยหลักการอิสลามหลายประการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอการประกันภัยที่โรงเรียนสามารถนำไปใช้ได้คือ ตะกาฟูล โดยโรงเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียนได้

2) การจัดบริการห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ

จินตนา ยูนิพันธ์ (2541 : 4) กล่าวถึง การกำจัดสิ่งขับถ่ายและสิ่งเหลือทิ้งที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ไม่ให้แพร่กระจายโรคหรือสร้างความเหตุรำคาญต่อนักเรียนในโรงเรียนและชุมชน ดังนี้

1. การจัดให้มีส้วมและที่ปัสสาวะชายที่ถูกสุขลักษณะอย่างเพียงพอ
2. การรวบรวมและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธี
3. การกำจัดน้ำโสโครกในโรงเรียนไม่ให้เกิดการท่วมขังหรือเน่าเหม็น

ในเรื่องการรักษาความสะอาดของห้องน้ำ เป็นหน้าที่และจิตสำนึกของมุสลิมทุกคน เนื่องจากอัลลอฮ์ ﷻ ทรงชอบผู้ที่รักษาความสะอาด ดังที่ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴾

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์จะโปรดผู้ที่สำนึกตัวและชอบผู้ที่รักษาความสะอาด”

(อัลบะเกาะเราะฮะฮ์ : 222)

และท่านเราะสูลุล กล่าวว่

((الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأُ الْمِيزَانَ))

ความว่า “แท้จริงความสะอาดนั้นเป็นครึ่งหนึ่งของการศรัทธาและการกล่าว อัลหัมดุลิลลาฮ์ นั้นเป็นสิ่งที่จะเติมเต็มตาชั่ง”

(รายงานโดยมุสลิม : 223)

3) การจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน

การจัดบริการรถโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน พนักงานขับรถ หรือผู้ควบคุมดูแลนักเรียน จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ ในเรื่องการนั่งรถอย่างปลอดภัย เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนที่อยู่ห่างไกล และลดภาระของผู้ปกครองในการมาส่งบุตรหลาน อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ لَتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴾

ความว่า “เพื่อพวกเขาจะได้นั่งอยู่บนหลังของมันอย่างมั่นคง แล้วพวกเขาจะได้รำลึกถึงความโปรดปรานของพระเจ้าของพวกเขา เมื่อพวกเขาได้นั่งขึ้นบนมันอย่างเรียบร้อยแล้ว พวกเขา ก็จะกล่าว ว่า มหาบริสุทธิ์ผู้ทรงให้พาหนะนี้เป็นความสะดวกแก่เรา และเรานั้นไม่สามารถจะควบคุมมันได้และแท้จริงเราจะต้องเป็นผู้กลับไปสู่พระเจ้าของเราอย่างแน่นอน”

(อัลซุครุฟ : 13-14)

4) การจัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล

กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป) ให้ความหมายที่พักนอนในโรงเรียน ไว้ว่า ที่พักนอนในโรงเรียน หมายถึง ที่พักประจำสำหรับนักเรียนที่โรงเรียนจัดให้ โวยเงินงบประมาณหรือเงินบริจาค เป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนที่อยู่ห่างไกล หรืออยู่ต่างจังหวัด การจัดเตรียมที่พักเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนสอดคล้องตามหลักคำสอนของอิสลาม ดังที่ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۗ
وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴾

ความว่า “และพวกจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในเรื่องที่เป็นบาป และเป็นศัตรูกันและพึงกลัวเกรงอัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรุนแรงในการลงโทษ”

(อัลมาอิดะห์ : 2)

5) การจัดห้องพยาบาลที่สะอาดและเหมาะสม

อมรา เล็ก เริง สิน รุ้ (2540 : 212-216) กล่าวถึง การบริการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ได้แก่ การจัดให้มีห้องพยาบาลขึ้นภายในโรงเรียน จัดเตียงพยาบาล ยาสามัญประจำบ้าน ครูทำหน้าที่พยาบาลประจำห้อง และจัดกิจกรรมการส่งต่อในกรณีที่นักเรียนมีปัญหารุนแรงและโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้

กรมอนามัย (2560 : 125) กล่าวว่า ห้องพยาบาล เป็นอีกห้องหนึ่งที่มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียน งานพยาบาลเป็นงานที่ให้บริการด้านสุขภาพ เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้บริการ ในกรณีเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ เช่น ปวดศีรษะ เป็นไข้ หรือได้รับบาดเจ็บ ก็สามารถมารับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้

ลักษณะของห้องพยาบาลประจำโรงเรียนที่ดี

- 1) จัดอยู่ชั้นล่างของอาคารเพื่อสะดวกในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
- 2) พื้นที่ ขนาด ของห้องควรพิจารณาให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนในโรงเรียน พร้อมทั้ง การจัดวางอุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
- 3) ตั้งอยู่ห่างจากสิ่งรบกวนและเหตุรำคาญ ได้แก่ กลิ่น เสียง เป็นต้น
- 4) สะอาด มีแสงสว่างพอเพียงส่องผ่าน พร้อมทั้งอากาศถ่ายเทได้สะดวก
- 5) อ่างล้างมือพร้อมก๊อกรน้ำ (หรือชามอ่างเปล่าที่ระบ่งมีน้ำบรรจุอยู่) พร้อมสบู่เพื่อทำความสะอาดมือก่อนและหลังให้การพยาบาล

6) ควรมีห้องส้วมอยู่ภายในห้องพยาบาล (หรืออยู่ใกล้) เพื่อสะดวกให้แก่นักเรียน หรือบุคลากร ที่เจ็บป่วย เช่น โรคท้องเดิน เป็นต้น

7) มีสมุดจดบันทึกประจำห้องพยาบาล สำหรับจดบันทึกทุกครั้งที่ทำให้การรักษาพยาบาล อีกทั้งเป็นการแสดงหลักฐานการใช้จ่ายเวชภัณฑ์ พร้อมทั้งจะนำข้อมูลมาเสนอในการของบประมาณสำหรับ การซื้ออุปกรณ์และเวชภัณฑ์สำหรับใช้ประจำในห้องพยาบาล

ในเรื่องการรักษาโรคและความเจ็บป่วยตามแนวทางของอิสลาม ห้ามมิให้มุสลิมนอนรอความตาย หรือปล่อยให้ความเจ็บป่วยหายเอง เพราะอัลลอฮฺ ﷻ ทรงลิขิตให้เจ็บป่วยและก็ทรงลิขิตให้หายป่วยไว้ด้วย โดยผ่านกระบวนการบำบัดรักษา ดังที่ท่านเราะสูล ﷺ ได้กล่าวว่า

ความว่า “จงรักษาเถิด แท้จริงพระองค์อัลลอฮฺจะไม่ทรงนำโรคลงมา เว้นแต่พระองค์จะนำยามา เพื่อการบำบัดลงมาด้วย ยกเว้นโรคเดียวที่ไม่มียารักษาโรค คือ โรคชรา”

(บันทึกโดยบุคอรีและมุสลิม)

ส่วนผลของการบำบัดรักษาว่าจะหายหรือไม่ หรือจะมีอาการเรื้อรังหรือไม่ ขึ้นอยู่กับพระประสงค์ของพระองค์เท่านั้น ดังที่เห็นผู้เจ็บป่วยที่รักษาไม่หายหรือตายจากโรคต่างๆ แม้เป็นโรคที่ไม่รุนแรงหรือบางคนที่เป็นโรคร้ายแรง แต่ก็รักษาหายหรือประคับประคองไปได้อีกระยะหนึ่ง ดังที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَإِذَا مَرَضْتَ فَهُوَ يَشْفِين ﴾

ความว่า “และเมื่อฉันป่วย ดั่งนั้น พระองค์ทรงทำให้ฉันหายป่วย”

(อัลซุอะเราะฮฺ : 80)

6) การจัดครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา

กรมอนามัย (2560 : 126) กล่าวว่า ห้องพยาบาลที่ดี มีพยาบาล ครูเวรหรือผู้นำนักเรียนฯ อยู่เวรประจำห้องพยาบาล โดยมีความรู้ ความสามารถ และความตั้งใจต่อการปฏิบัติงาน

7) การจัดบริการตรวจสุขภาพ

กรมอนามัย (2560 : 9) กล่าวว่า การตรวจสุขภาพนักเรียน คือ การซักประวัติและการตรวจร่างกายเป็นวิธีการที่ทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับภาวะสุขภาพที่ เปลี่ยนแปลงไป และนำไปสู่การค้นพบปัญหาของอาการผิดปกติหรือโรคต่างๆ

8) การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 212-216) กล่าวถึง บริการเกี่ยวกับการป้องกัน เป็นการบริการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยภายหลัง เช่น บริการสุขภาพของนักเรียน บริการสร้างภูมิคุ้มกันโรค การให้คำปรึกษา

ในเรื่องการป้องกันโรคตามแนวทางของอิสลาม ท่านเราะฮ์ลุล   ได้กล่าวว่า
 ความว่า “อย่าเอาคนป่วยไปอยู่ใกล้ ๆ คนที่มีสุขภาพดี”

(บันทึกโดยมุสลิม : 5771)

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 212-216) กล่าวถึง บริการเกี่ยวกับการให้สุขศึกษาทาง
 สุขศาสตร์ เป็นการช่วยให้นักเรียนปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการระวังรักษาป้องกันโรคซึ่งเป็นความรู้
 เกี่ยวกับอนามัยเบื้องต้น เช่น การประชุมชี้แจง การเชิญวิทยากรบรรยายให้ความรู้

ในเรื่องการศึกษาและแสวงหาความรู้ ปรากฏในอัลกุรอาน ดังที่ อัลลอฮ์   ตรัสว่า

﴿ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

ความว่า “ดังนั้น พวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้”

(อันนะฮฺลี : 43)

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540 : 212-216) กล่าวถึง บริการอื่นๆเกี่ยวกับอนามัย ได้แก่
 บริการห้องส้วมที่สะอาดถูกสุขลักษณะ มีผู้รับผิดชอบดูแลและรักษาความสะอาดอยู่เสมอ บริการน้ำ
 และที่ล้างมือ ล้างหน้า โดยโรงเรียนจะต้องเตรียมน้ำดื่ม น้ำใช้ให้แก่ักเรียนอย่างเพียงพอ จัดที่ล้างมือ
 ไว้ที่บริเวณส้วมและโรงอาหาร หรือหลังเข้าห้องน้ำ เพื่อเป็นการฝึกสุขนิสัยที่ดีและเป็นการช่วยลดการ
 ติดต่อของโรค

ในเรื่องการรักษาการดูแลรักษาความสะอาดตามแนวทางของอิสลาม ปรากฏในอัลกุ
 รอาน ดังที่ อัลลอฮ์   ตรัสว่า

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ النَّوَائِبِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴾

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ทรงชอบบรรดาผู้สำนึกผิด กลับเนื้อกลับตัว และทรงชอบ
 บรรดาผู้ที่ทำตนให้สะอาด”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 222)

และท่านเราะฮ์ลุล   ก็ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ปรากฏในหะดีษ ดังที่ท่านเราะฮ์ลุล  
 กล่าวว่า

﴿ الطُّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأُ الْمِيزَانَ ﴾

ความว่า “แท้จริงความสะอาดนั้นเป็นครึ่งหนึ่งของการศรัทธาและการกล่าว อัลหัมดุลิลลาฮ์
 นั้นเป็นสิ่งที่จะเต็มเต็มตาชั่ง”

(รายงานโดยมุสลิม : 223)

9) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ

กรมอนามัย (2544 : 3) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ หมายถึง การจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ช่วยป้องกันโรค และลดอุบัติเหตุ เพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพที่ดี และสุขนิสัยที่ดี ส่งผลดีต่อร่างกายและจิตใจของนักเรียน

ทั้งนี้ การดูแลสภาพแวดล้อมตามแนวทางของอิสลาม อิสลามส่งเสริมให้มนุษย์ กระทำคุณงามความดีและสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม ดังปรากฏในหะดีษ

ความว่า “อิมานมี 70 กว่า หรือ 60 กว่าสาขา สุดยอดของอิมาน คือคำกล่าวที่ว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และอิมานที่มีระดับต่ำสุดคือ การเก็บกวาดสิ่งก่อสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้นถนนหนทาง”

(รายงานโดยมุสลิม)

10) การจัดบริการห้องคอมพิวเตอร์

ปิยวรรณ เกาะแก้ว (ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การใช้บริการคอมพิวเตอร์ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งผู้เรียนต้องการให้จัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียนและเห็นว่าควรปรับเวลาการให้บริการให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ที่สำคัญควรให้บริการนอกเวลาราชการเพิ่มเติม เนื่องจากเวลาทำการปกติ ผู้เรียนต้องศึกษารายวิชาในห้องเรียนทำให้ไม่สามารถใช้บริการในช่วงเวลาดังกล่าวได้ นอกจากนั้น ควรเพิ่มโปรแกรมการใช้งานให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และปรับระบบการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีความรวดเร็วมากขึ้นด้วย

โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 8) ได้ให้งบประมาณแก่สถานศึกษา ด้านการบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือคอมพิวเตอร์ โดยต้องจัดให้มีเวลาเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ อย่างน้อย 40 ชั่วโมง ต่อคนต่อปี

3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ

3.1 ความหมายของคุณธรรม จริยธรรม

คำว่าคุณธรรม จริยธรรม เป็นคำที่คนส่วนใหญ่กล่าวควบคู่กันเสมอ ทำให้เข้าใจผิดได้ว่า คำทั้งสองมีความหมายเดียวกัน หรือมีความหมายเหมือนกัน แต่คำว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นคำ 2 คำที่มีความหมายแตกต่างกัน นักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม โดยแยกเป็นประเด็น ดังนี้

คุณธรรม จริยธรรมเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ที่มนุษย์ใช้ดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายคุณธรรมและจริยธรรม ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2540: 22) หลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกของชีวิตในทางศีลธรรม มีคุณงามความดี ภายใต้อิทธิพลของจิตในขั้นสมบูรณ์จนเปี่ยมไปด้วยความสุขความยินดี

พระมหาอดิสร ธิรสีโล (2540 : 56) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง การกระทำ อันถูกต้อง ซึ่งเกิดจากความเข้าใจคุณค่าอันแท้จริงด้วยปัญญา

สุนน อมรวิวัฒน์ (2550 : 23) ได้กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง หลักธรรมหรือระบบคุณค่าที่มนุษย์ ชุมชน สังคม ตระหนักรู้ ให้ความสำคัญและยึดถือเป็นมโนสำนึกเป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนถึงความจริง ความดีงาม ความถูกต้องและความสุขทำให้คนในสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจต่อกัน

กิริติ บุญเจือ (2551 : 27) กล่าวว่า คุณธรรม คือความประพฤติดีจนเคยชินเป็นนิสัย

จากที่กล่าวมาสรุปความหมายของคุณธรรมได้ว่า เป็นหลักการของคุณงามความดี ความถูกต้อง เป็นข้อประพฤติที่คนในสังคมให้การยอมรับในความดี เช่น ความกตัญญู ความยุติธรรม ความมีน้ำใจ และความเห็นอกเห็นใจ เป็นต้น เป็นความประพฤติที่กระทำจนเป็นนิสัย ทำให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ส่วนจริยธรรม มีนักวิชาการให้ความหมาย ดังต่อไปนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2540: 17) ให้ความหมายของจริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัย ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม

กรมวิชาการ (2541:43) จริยธรรมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ถ้าคนในสังคมใดมีจริยธรรมสูงสังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้ที่มีจริยธรรมสูงจะประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีและบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าอันพึงประสงค์

สมเดช มุงเมือง (2542 : 51) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรมหรือธรรมจริยา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ตั้งอยู่ในคุณงามความดี โดยเฉพาะในสังคมไทยเรายึดมั่นในคุณงามความดีตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา

จากที่กล่าวมาสรุปความหมายของจริยธรรมได้ว่า หมายถึง หลักปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนความดีงาม อบรมกิริยาและลักษณะนิสัย ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมความดี หากสังคมใดมีจริยธรรมสูงสังคมนั้นจะมีความสุข ความเจริญ

3.2 คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นสำหรับนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สำคัญในข้อแรก คือ การเห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง

ปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 32-33) ได้กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในส่วนของมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 8 มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ สรุป 4 ประการคือ ความมีเมตตากรุณาปรารณาให้ผู้อื่นมีความสุขมีความซื่อสัตย์ซื่อตรงต่อหน้าที่ ความประหยัดมัธยัสถ์ อุดม อุดม ความรับผิดชอบ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 150) ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ใช้เป็นมาตรฐานสำหรับประเมินสถานศึกษาในระยะแรก มีมาตรฐานที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัยมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีความซื่อสัตย์สุจริต

ตัวบ่งชี้ที่ 3 มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ตัวบ่งชี้ที่ 4 มีความประหยัด ใช้สิ่งของทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า

สรุปว่าคุณธรรมจริยธรรมที่จำเป็นสำหรับนักเรียน มีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ สรุป 4 ประการ คือ มีวินัยมีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีความประหยัด

3.3 การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน

หน้าที่ของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบถ้วน คือ มีปัญญารอบรู้ในศาสตร์สาระต่างๆ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ดังนั้น การส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมจึงเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่ง กิจกรรมที่สถานศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอาจประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

3.2.1 จัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการกับการเรียนการสอนตามสาระเนื้อหาตามหลักสูตร กิจกรรมที่กำหนดเน้นการปฏิบัติ เพื่อหล่อหลอมเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ถาวร

3.2.2 จัดกิจกรรมในรูปแบบกิจกรรมนักเรียน ตามขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรในลักษณะต่างๆ เช่น โครงการ ครงการ ชมรม กลุ่มสนใจ

3.2.3 จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติเป็นปกติประจำวัน โดยเน้นการปฏิบัติในลักษณะวิถีชีวิต มีระเบียบ แบบแผน กฎเกณฑ์ กติกาขึ้นระหว่างสถานศึกษาและนักเรียน

3.4 การพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน

ความสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 ก : 17) เน้นการจัดการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ กระบวนการจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการสร้างคนให้นำไปสู่การสร้างงานและสร้างชาติ การพัฒนาคนหรือสร้างคน ต้องตระหนักว่าความเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า มีความรู้ มีปัญญา มีความสามารถมากขึ้นกับหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งปัญหาความสามารถเป็นตัวบ่งบอกถึงลักษณะของบุคลิกภาพของคนด้วย การพัฒนาปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้น ถ้ามีการศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละคนให้เข้าใจและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังกล่าวแล้ว จะช่วยพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นวิธีการสร้างเสริมทักษะความสามารถแต่ละด้านจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าได้ การพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน การพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนด้านต่างๆ อาจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและบุคลิกภาพผู้เรียนกับกิจกรรมเสริมทักษะซึ่งสถานศึกษาอาจจัดให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะและบุคลิกภาพด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านภาษา มีความสามารถในการใช้ภาษาด้วยการพูดการเขียน การใช้คำ การใช้ภาษาในรูปแบบที่สลับซับซ้อน ใช้ภาษาในการหวานล้อม พูดเรื่องตลก เรื่องปริศนา บทกวีและจินตนาการ

2. ด้านตรรกและคณิตศาสตร์ มีความสามารถในการใช้ตัวเลข การนับสิ่งของและการวิเคราะห์รูปแบบต่างๆทางเรขาคณิต ความไวในการเห็น ความสัมพันธ์ แบบแผนตรรกวิทยา การคิดเชิงนามธรรม การคิดที่เป็นเหตุเป็นผล และคิดคาดการณ์

3. ด้านมิติ ขอบวาดรูป ฟันสี สร้างภาพ 3 มิติ สามารถมองและแสดงออกเป็นรูปร่าง ถึงสิ่งที่เห็นและความคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บในพื้นที่รูปแบบต่างๆ

4. ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวมีความสามารถสูงในการใช้ร่างกายของตนแสดงความคิดความรู้สึก สนุกในการเต้นหรือการแสดงออก มีความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ มีความคล่องแคล่วรวดเร็วแข็งแรงมีประสาทสัมผัสดี

5. ด้านดนตรี แสดงออกโดยการร้องเพลง เคลื่อนไหวให้เข้าจังหวะทำนองเสียงเพลงได้

6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ชอบพบปะเพื่อนฝูง และชอบที่จะประสานงานกับผู้อื่น มีความไวในการสังเกต เข้าใจอารมณ์ความรู้สึก ความคิดและเจตนาของผู้อื่นได้เร็ว

7. ด้านความเข้าใจตนเอง สามารถเก็บอารมณ์ ความรู้สึกและสภาวะทางอารมณ์ได้ รู้จักตนเอง มีความคิดและความรารณชาติต่อตนเอง

8. ด้านธรรมชาติ มีความละเอียดอ่อนต่อธรรมชาติ ชอบสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติ และอนุรักษ์ธรรมชาติ

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนรู้ และพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ครบถ้วน และพัฒนาบุคลิกภาพนักเรียนอาจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะและบุคลิกภาพผู้เรียนกับกิจกรรมเสริมทักษะซึ่งสถานศึกษาอาจจัดให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะและบุคลิกภาพด้านต่างๆได้ โดยนำมาจัดเป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ได้ดังต่อไปนี้

- 1) การจัดกิจกรรมอ่านดูอาหน้าเสาธง
- 2) การจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำ
- 3) การละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน
- 4) การจัดกิจกรรมละหมาดยามค่ำคืน (กียามุลลัย)
- 5) การจัดกิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาลาเกาะห์)

1) การจัดกิจกรรมอ่านดูอาหน้าเสาธง

กิจกรรมหน้าเสาธง หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นหน้าเสาธงเป็นประจำทุกวันตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน เป็นกิจกรรมที่นักเรียนและครูทุกคนต้องเข้าร่วม โดยมีกิจกรรมสำคัญ คือ การเข้าแถว เคารพธงชาติ การกล่าวดูอา การอบรมโดยครูเวรประจำวัน เป็นต้น

ในทางรากศัพท์ “ดูอาห์” หมายถึง การขอ การวิงวอน การเรียก ส่วนความหมายของมันในทางศาสนบัญญัตินั้นหมายถึง การวิงวอนของจากอัลลอฮ์ ﷻ รวมถึงการสรรเสริญและสวดดีพระองค์ กิจกรรมการอ่านดูอาหน้าเสาธงเป็นกิจกรรมที่ทำได้ง่าย แต่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เป็นการเริ่มต้นกิจกรรมก่อนการเรียนการสอน ด้วยการรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ ทำให้นักเรียนมีหัวใจที่ผูกพันกับพระองค์ ไม่ว่าจะยามที่ประสบปัญหาหรือความยากลำบาก ดังที่ท่านเราะฮ์สุล ﷺ กล่าว

ความว่า “ดูอาห์เป็นอาวุธของผู้ศรัทธา เป็นเสาหลักของศาสนา เป็นรัศมีแห่งฟากฟ้าและแผ่นดิน”

(รายงานโดยอัล-หากิม)

ดังนั้น กิจกรรมการอ่านดูอาหน้าเสาธง จึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในเรื่องการขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ ﷻ

2) การจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำ

การอบรมคุณธรรม จริยธรรม ในอิสลาม เรียกว่า อัน-นะซีหะฮฺ หรือ การตักเตือน เป็นกิจกรรมที่สามารถสอดแทรกในการทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว หรืออาจจัดเป็นกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะได้

การตักเตือนนั้นนับเป็นหลักคำสอนและแนวปฏิบัติที่สำคัญประการหนึ่งในศาสนาอิสลาม อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴾

ความว่า “และชายคนหนึ่งได้มาจากชานเมืองอย่างรีบเร่ง เขากล่าวว่า โอ้มูซาเอ๋ย พวกขุนนางชั้นผู้ใหญ่กำลังปรึกษากันเกี่ยวกับเรื่องของท่าน เพื่อจะฆ่าท่าน ดังนั้น จงออกไปเถิดแท้จริงฉันเป็นผู้หวังดีต่อท่าน”

(อัลเกาะศ็อศ: 20)

จากอบีรูกัยยะฮฺ ร่อฎีอัลลอฮูอันฮู ว่า แท้จริงท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

((الَّذِينَ النَّصِيحَةُ « قُلْنَا: لِمَنْ؟ قَالَ: « لِلَّهِ وَكَتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَيِّمَةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ »))

ความว่า “ศาสนาคือนะซีหะฮฺ (การตักเตือนอย่างบริสุทธิ์ใจ) พวกเราถามว่า: นะซีหะฮฺเพื่อใครหรือรับท่านเราะสูลุลลอฮฺ? ท่านกล่าวตอบว่า: เพื่ออัลลอฮฺ เพื่อคัมภีร์ของพระองค์ เพื่อเราะสูลของพระองค์ เพื่อบรรดาผู้นำมุสลิม และเพื่อมุสลิมโดยทั่วไป”

(บันทึกโดยมุสลิม : 55)

ดังนั้น กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำจึงเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในเรื่องการตักเตือนซึ่งกันและกัน

3) กิจกรรมการละหมาดญะมาอะฮฺร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

การละหมาดเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มุสลิมต้องปฏิบัติทุกวัน วันละ 5 เวลา โดยในสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมละหมาดในเวลาพักเที่ยง หลังจากรับประทานอาหารกลางวัน การละหมาดญะมาอะฮฺร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน เป็นการส่งเสริมความรัก ความเมตตา ความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ และความผูกพันใกล้ชิด ระหว่างครูและนักเรียน และฝึกการเป็นผู้นำของนักเรียน ในการนำละหมาดญะมาอะฮฺ ดังที่ท่านเราะสูล ﷺ กล่าวว่า

ความว่า "การละหมาดในรูปแบบญะมาอะฮฺจะได้รับผลตอบแทนดีกว่าการละหมาดคนเดียวถึงยี่สิบเจ็ดเท่า"

(บันทึกโดยบุคอรี)

4) การจัดกิจกรรมละหมาดยามค่ำคืน (กียามุลลัย)

กียามุลลัย คือ การละหมาดสุนัตอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในช่วงเวลาระหว่างเสร็จสิ้นการละหมาดอิซาอจนกระทั่งเข้าเวลาละหมาดซุฮฺ (อิสมาอีล ลุตฟี จะปะกียา, ม.ป.ป. : 18) การจัดกิจกรรมนี้ทางโรงเรียนสามารถให้นักเรียนที่อยู่ประจำหอพักเข้าร่วมได้ และสามารถนำไปใช้ระหว่างทำกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม โดยให้นักเรียนตื่นมาละหมาดในยามค่ำคืน โดยอายะฮ์อัลกุรอานที่เป็นบทบัญญัติส่งเสริมให้ละหมาดสุนัตกียามุลลัย อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الْمَرْمَلُ فَمِ اللَّيْلِ إِلَّا قَلِيلًا نَصَفَهُ أَوْ انْفُصَ مِنْهُ قَلِيلًا أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴾

ความว่า “โอ้ ผู้คลุมกายอยู่เอ๋ย ! จงยืนขึ้น (ละหมาด) เวลากลางคืน เว้นแต่เพียงเล็กน้อย (ไม่ใช่ตลอดคืน) ครั้งหนึ่งของเวลากลางคืน หรือน้อยกว่านั้นเพียงเล็กน้อยหรือมากกว่านั้น และจงอ่านอัลกุรอานช้า ๆ เป็นจังหวะ (ชด้อยชดคำ) แท้จริงเราจะประทานวจนะ (วะฮีย์) อันหนักหน่วงแก่เจ้า แท้จริงการตื่นขึ้นในเวลากลางคืนนั้นเป็นเวลาที่น่าประทับใจและเป็นการอ่านที่ชัดเจนยิ่ง”

(อัลมุขซิมมิล : 1 – 6)

ดังกล่าวนี้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงใช้ให้ละหมาดตะฮัจญุดเป็นฟิรฎุสำหรับท่านเราะฮูล ﷺ และเศาะฮาบะฮ์ของท่านในช่วงเริ่มแรกของการเผยแผ่อิสลาม ต่อมาได้ถูกยกเลิกเป็นบทบัญญัติฟิรฎุโดยอายะฮ์สุดท้ายของสุเราะฮ์อัลมุขซิมมิล หลังจากนั้นบทบัญญัติเรื่องกียามุลลัย ลักษณะตะฮัจญุดจึงถือเป็นสุนัตตะฆะวูอ์ นั้นเป็นบทบัญญัติแต่มีผลของการปฏิบัติมีผลสูงยิ่ง และมีความจำเป็น ดังนั้น ท่านเราะฮูล ﷺ จึงได้ปฏิบัติเป็นประจำในช่วงชีวิตของท่าน จนกระทั่งสุดท้ายในชีวิตของท่าน และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ก็ได้ถือปฏิบัติเป็นประจำเช่นกัน (อิสมาอีล ลุตฟี จะปะกียา, ม.ป.ป. : 20)

ความสำคัญของละหมาดกียามุลลัย จากอับู ฮุร็อยเราะฮ์ ได้รายงานไว้ว่า ท่านเราะฮูล ﷺ กล่าวว่า

ความว่า “การถือศีลอดที่ดีที่สุดถัดจากเดือนรอมฎอนคือ การถือศีลอดในเดือนของอัลลอฮ์ - อัลมุหรรอม และการละหมาดที่ประเสริฐที่สุดรองจากละหมาดฟิรฎุคือ ละหมาดสุนัตกลางคืน”

(บันทึกโดยมุสลิม)

กียามุลลัยยังเป็นกุญแจสู่สวนสวรรค์ดังที่ท่านเราะฮูล ﷺ ได้กล่าวไว้ว่า

ความว่า “จากอับดุลลอฮ์ อิบน์ สลาม เล่าว่าท่านเราะฮูล ﷺ กล่าวว่าโอ้มนุษย์ทั้งหลาย จงให้สลามกันในระหว่างพวกท่าน จงให้อาหารแก่ผู้ยากไร้ จงติดต่อสัมพันธ์กับเครือญาติ และจงละหมาดสุนัตในเวลากลางคืน ขณะที่ผู้คนที่หลายคนนอนหลับกัน แล้วพวกท่านจะได้เข้าสวรรค์โดยสันติสุข”

(บันทึกโดยติรมีซี)

ดังนั้น ด้วยความสำคัญดังกล่าว การละหมาดยามค่ำคืน (กียามุลลัยล) จึงเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนที่อยู่ประจำหอพักปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอได้ เป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องความอดทน ย้ำเกรง และการรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ

5) การจัดกิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาลาเกาะฮ)

กิจกรรมฮาลาเกาะฮ เป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อศึกษาอิสลาม ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจเนื้อหาอิสลามมากขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย (2557 : 88) กล่าวว่า ฮาลาเกาะฮอัลกุรอาน คือ การรวมกลุ่มกันของคนเพื่อศึกษาอัลกุรอาน ความประเสริฐของการอ่านอัลกุรอานนั้น จากอุษมาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮ จากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

“ผู้ที่ประเสริฐที่สุดในหมู่พวกท่านคือผู้ที่ศึกษาและทำการสอนอัลกุรอาน”

(บันทึกโดยบุคอรี : 5027)

และจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ เราะฎิยัลลอฮุอันฮ กล่าวว่า ท่านเราะสุล ﷺ กล่าวว่า

((...وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ، يُتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ، وَيَتَذَكَّرُونَ بِهِ بَيْنَهُمْ، إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وَحَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ، وَمَنْ بَطَأَ بِهِ عَمَلُهُ، لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ)) أخرجه مسلم

“...และไม่มีกลุ่มบุคคลใดที่รวมตัวในบ้านหลังหนึ่งจากบ้านของอัลลอฮ์ (มัสยิด) แล้วพวกเขาต่างอ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ (อัลกุรอาน) พร้อมทั้งศึกษาทำความเข้าใจกับคัมภีร์นั้น นอกจากความสงบจะถูกประทานลงมาแก่พวกเขา ความเมตตาของอัลลอฮ์ก็จะถูกแผ่ให้แก่พวกเขา มวลมลาอิกะฮ์จะสยบปีกให้แก่พวกเขา แล้วอัลลอฮ์ก็จะดำรัสถึงพวกเขากับผู้ใกล้ชิดพระองค์ (ด้วยความภาคภูมิใจ) ส่วนคนที่ละเลยต่อการทำดี เขาจะไม่ได้ประโยชน์อะไรเลยจากศักดิ์ศรีและชาติตระกูลของเขา”

(บันทึกโดยมุสลิม : 2699)

4. การแนะแนว

4.1 ความหมายของการแนะแนว

ใจจริง บุญเรืองรอด (2540 : 87) กล่าวถึงการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการจัดการศึกษา กระบวนการหนึ่งที่ตั้งใจให้นักเรียนได้รู้จักตัวเองว่ามีความพร้อม ความต้องการและความสนใจในด้านใดเพียงไร

มาลีญีจุไซปะมา (2542 : 11) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลแต่ละคนตระหนักในคุณค่าของตนเอง สามารถวางแนวทางชีวิตของตนเองได้อย่างฉลาดและรอบคอบ รู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ แก้ปัญหา ตลอดจนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเพื่อความ สุขและความสำเร็จในชีวิต

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2545 : 13) การแนะนำ หมายถึง การช่วยเหลือชี้ช่องทางให้บุคคลรู้จักตนเองวางแผนการดำเนินชีวิตในอนาคตด้วยตนเอง

สมาคมแนะนำแห่งประเทศไทย (2546 : 5) ได้ให้ความหมายว่า การแนะนำเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยตนเองได้ ช่วยให้เขารู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจคนอื่นในสังคม สามารถปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกันได้ด้วยดี และช่วยให้เขาได้พัฒนาตนเองทุกด้าน จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของการแนะนำ มุ่งไปที่การช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้สามารถแก้ปัญหาสามารถเลือกและตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างดีที่สุด อย่างฉลาดที่สุด สามารถดำเนินชีวิตและปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี จนมีความสุขความเจริญและความก้าวหน้าในชีวิต

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32) อธิบายไว้ว่า การแนะนำ คือ จิตวิทยาประยุกต์แขนงหนึ่ง ที่ว่าด้วยการพัฒนาคนให้รู้จักตนเองหรือพึ่งพาตนเอง โดยกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มทีในการเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพและสามารถจัดการชีวิตของตนอย่างฉลาด

ตำรา ประเสริฐกุล (2542 : 124) ได้สรุปเกี่ยวกับความหมายของการแนะนำว่า เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคคลสามารถช่วยตนเองได้ หรือสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เป็นตัวของตัวเองและรู้จักปรับตนเอง เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2554 : 3-4) ได้กล่าวสรุปความหมายของการแนะนำไว้ดังนี้ การแนะนำเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง อย่างถูกต้อง และเฉลียวฉลาด การแนะนำถือหลักว่า ผู้แนะนำเพียงแต่แนะนำทางหรือชี้ช่องทางให้เท่านั้น ผู้รับการแนะนำจะเป็นผู้ตัดสินใจ แก้ปัญหาเองตามความสมัครใจ ผู้แนะนำจะใช้กลวิธีและเครื่องมือต่างๆ เข้าช่วยเพื่อให้ผู้รับการแนะนำเข้าใจตนเองได้อย่างถูกต้อง เข้าใจปัญหาของตนเอง มองเห็นลู่ทางแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจได้เอง ผู้แนะนำจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงช่วยให้ผู้รับการแนะนำสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเท่านั้น ส่วนการเลือกวิธีการแก้ปัญหาและการตัดสินใจต่างๆ เป็นหน้าที่ของผู้รับการแนะนำ นอกจากจะช่วยเหลือให้คนเราสามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องแล้ว ในกรณีที่ไม่มีโอกาสเลือกอะไรได้เลย เราก็อาจจะใช้การแนะนำให้เกิดประโยชน์ได้เช่นกัน เพราะเป็นการชี้ให้เห็นสถานการณ์ได้อย่างถูกต้อง และช่วยให้คนเราสามารถรับข้อเท็จจริง ยอมรับความจริงนั้นๆ สามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น การแนะนำอาจช่วยให้คนเราสามารถมองเห็นลู่ทางต่างๆ ที่ตนเองมองข้ามเสียแต่แรกได้อีกด้วย

จากความหมายข้างต้น จะเห็นว่าการจัดบริการแนะนำ เป็นการจัดบริการเกี่ยวกับ การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหาหรือนักเรียนที่ต้องการได้รับคำแนะนำบางอย่าง ในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้รับการแนะนำสามารถเข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาของตนเองได้อย่างถูกต้อง มองเห็นลู่ทางแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจเองได้

4.2 ขอบข่ายการแนะแนว

กรมวิชาการ (2545 : 37-41) ได้กล่าวถึงเป้าหมายและขอบข่ายของงานแนะแนวไว้ดังนี้

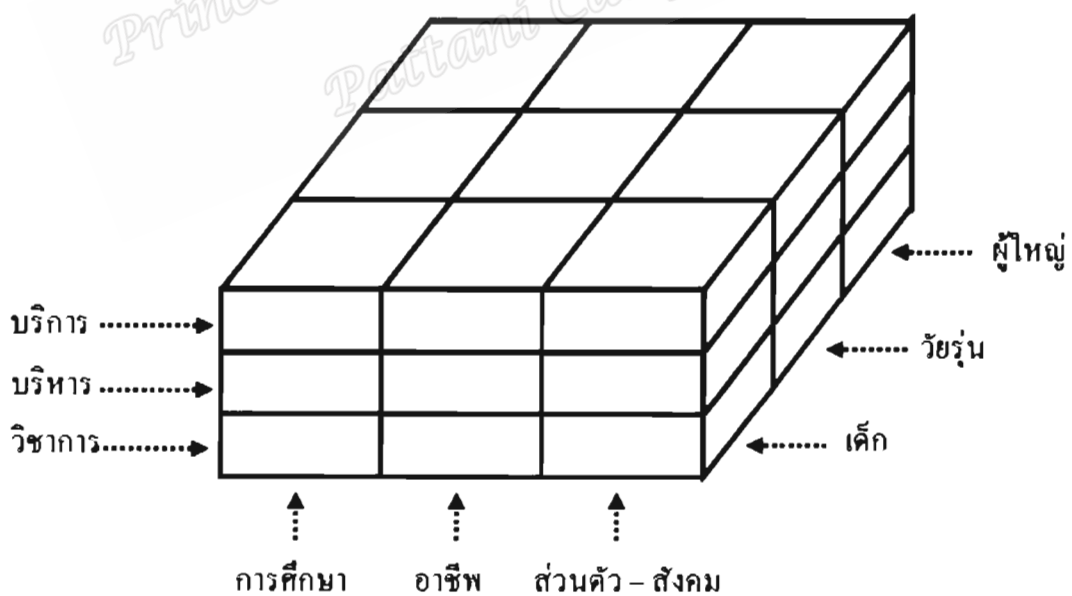
1. เป้าหมายของการแนะแนว

การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง และตัดสินใจที่จะช่วยตนเองได้ด้วยตนเอง เป้าหมายหลักของการแนะแนวมี 3 ประการสำคัญต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ
2. เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับตนได้
3. เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

2 ขอบข่ายของงานการแนะแนว

จากการสังเคราะห์งานที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่แนะแนว ของนักแนะแนวแขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กำหนดขอบข่ายของงานแนะแนวไว้ 3 มิติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงมิติแห่งขอบเขตของงานแนะแนว

ที่มา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 38)

จากภาพ จะเห็นได้ว่างานแนะแนวสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 มิติ คือ

1. มิติที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่นักแนะแนวจะให้บริการ ได้แก่ บุคคลทั้งที่บริการเป็นเด็กวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ซึ่งหมายถึงว่าการให้บริการแนะแนวนั้นต้องให้กับบุคคลทุกวัยโดยทั่วถึง
2. มิติที่เกี่ยวข้องกับด้านต่าง ๆ ที่นักแนะแนวสามารถช่วยบุคคลแต่ละวัย ได้แก่ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม นั่นคือ การแนะแนวต้องครอบคลุมทั้งการแนะแนวด้านการศึกษา การแนะแนวด้านอาชีพ การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม
3. มิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของนักแนะแนว ได้แก่ ภารกิจด้านบริการ ด้านบริหารและด้านวิชาการ ซึ่งหมายถึงว่า นอกจากนักแนะแนวจะให้บริการทั้ง 5 แก่ผู้รับบริการ อันได้แก่ บริการศึกษา และรวบรวมข้อมูลรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผลแล้ว นักแนะแนวยังต้องมีหน้าที่ในการจัดการหรือบริหารงานแนะแนวให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ กับต้องทำการวิจัย เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ทางการแนะแนวมาพัฒนางานของตนด้วย

4.3 การจัดกิจกรรมแนะแนว

กรมวิชาการ (2546 ก : 24-32) กล่าวว่า แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเองมีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษาการงานอาชีพ และชีวิตส่วนตัว มีสุขภาพจิตที่ดีมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัวสังคมประเทศชาติ

การะเกด ดวงดาว (2546 : 38) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร เริ่มแรกทางโรงเรียนควรมอบหมายให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยเหตุที่กิจกรรมแนะแนวนี้นี้ หลักสูตรกำหนดคาบเวลาที่แน่นอนไว้ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมให้กับนักเรียนทุกคน โรงเรียนไม่ควรมอบหมายให้ครูแนะแนวรับผิดชอบกิจกรรมนี้ตามลำพัง ควรมอบหมายให้ครูทุกคนได้แบ่งกันรับผิดชอบตามสัดส่วนของนักเรียน เมื่อมอบหมายให้ครูรับผิดชอบเป็นที่แน่ชัดแล้ว โรงเรียนก็จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้เข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องจัดกิจกรรมแนะแนวและบทบาทหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในชั้นการดำเนินงานนั้น ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในแต่ละชั้นเรียนหรือแต่ละห้องเรียนจะต้องการดำเนินการภายใต้คำแนะนำช่วยเหลือของครูแนะแนว ดังนี้

1. สำรวจปัญหา ความต้องการ และความสนใจของนักเรียนในชั้นที่รับผิดชอบด้วยเครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนการปฏิบัติกิจกรรม
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อจะช่วยให้ครูทราบว่ากลุ่มนักเรียนที่ตนรับผิดชอบนั้นใครบ้างที่ต้องได้รับการแนะแนวช่วยเหลือแก้ปัญหา หรือช่วยการพัฒนาเรียนรู้
3. กำหนดกิจกรรมที่จัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และข้อเท็จจริงของนักเรียนแต่ละคน จัดทำรายละเอียดของกิจกรรมที่จะจัดให้แก่ นักเรียน
4. ดำเนินการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนตามคาบเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงจริงที่ได้เตรียมการไว้แล้วในข้อ 3-4

5. ประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อตรวจสอบดูว่านักเรียนได้รับการช่วยเหลือ และพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546 : 6) ให้แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ว่าการแนะแนวต้องมีการสำรวจนักเรียนเป็นรายเป็นบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษาบริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล มีรายละเอียดดังนี้

1. บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individual inventory service) เป็นงานที่เกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบความสนใจ ความถนัดความสามารถ เจตคติ ลักษณะนิสัย อารมณ์ ฯลฯ พร้อมทั้งสิ่งแวดล้อมของนักเรียน เช่น สภาพความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในบ้าน อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ครูได้รู้จักนักเรียนและนักเรียนได้รู้จักตนเองมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การบริการสำรวจนักเรียนรายบุคคล มีเครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตการสัมภาษณ์ การทดสอบ การใช้แบบสอบถาม การเขียนอัตชีวประวัติ การทำสังคมมิติ บันทึกประจำวันการเยี่ยมบ้าน ระเบียบพฤติกรรม ระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน แบบทดสอบทางสติปัญญา แบบทดสอบความถนัดแบบทดสอบความสนใจ แบบทดสอบบุคลิกภาพ การศึกษารายกรณี เป็นต้น

การบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับการทำความรู้จักในอิสลาม เรียกว่า ตะฮฺรอฟ (تعارف) หมายถึง การทำความรู้จักหรือการแนะนำตัว การทำความรู้จัก ประกอบด้วย 2 ประการ คือ

1) การรู้จักตนเอง คือ การทำความรู้จักกับตัวเอง ว่าชื่ออะไร เป็นใคร มาจากไหน บิดามารดาชื่ออะไร ครอบครัวเป็นอย่างไร ไปจนถึงการรู้จักว่าตนเองเป็นใคร เกิดมาได้อย่างไร เกิดมาทำไม และปัจจุบันนี้มีสภาพอย่างไร

2) การรู้จักผู้อื่น คือ การทำความรู้จักชื่อ และประวัติของเพื่อนๆ พี่ๆ ว่าเป็นใครกันบ้าง มาจากไหน เรียนที่ไหน เป็นอย่างไร ไปจนถึง การรู้จักว่าเพื่อนๆ และพี่ๆ นั้นมีความสัมพันธ์อย่างไรกับเรา มีสถานะตำแหน่งเช่นไร มีความสำคัญอย่างไร และต้องทหาอย่างไรกับบุคคลรอบกาย

สำหรับการทำความรู้จักกันถือว่ามีสำคัญในมุมมองอิสลาม และได้กำหนดแนวทางในการทำความรู้จักโดยเริ่มจากการให้สลาม ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่าจากอับดุลลอฮฺ บิน อัมร์เราะฮฺฎียัลลอฮฺ อันฮฺ กล่าวว่ :

ความว่า มีชายผู้หนึ่งได้ถามท่านนบี ศ็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม ว่า (บทบัญญัติของ) อิสลามข้อไหนดีที่สุด? ท่านเราะฮฺฎูล ศ็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลิม ตอบว่า “คือการที่ท่านให้อาหารแก่ผู้อื่น และการที่ท่านให้สลามแก่ผู้ที่ท่านรู้จักและผู้ที่ท่านไม่รู้จัก”

(บันทึกโดยบุคอรี : 12 และบันทึกโดยมุสลิม : 39)

2. บริการสนเทศ (Information service) เป็นงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ไปยังกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนโดยตรงเพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ ความเข้าใจเหล่านั้นไปใช้พิจารณา และตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษา การประกอบอาชีพ และการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงบุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสมตามอัตภาพที่เป็นจริงของสังคม ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ให้แก่ นักเรียนหรือการให้บริการสนเทศนั้น มีวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการการแจกเอกสาร การสาธิต การจัดทำหนังสือคู่มือนักเรียน การจัดวันอาชีพ การบรรยาย การอภิปรายการแสดงบทบาทสมมติ การจัดรายการเสียงตามสาย การจัดฉายวีดิทัศน์ การปฐมนิเทศ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การศึกษานอกสถานศึกษา การสอนกิจกรรมแนะแนว การปัจฉิมนิเทศ เป็นต้น

บริการสนเทศ เป็นการติดตามข้อมูลข่าวสารความรู้ใหม่ๆที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในการศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพ ในเรื่องการติดตามข้อมูล อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾

ความว่า “ดั่งนั้น พวกเจ้าจงถามบรรดาผู้รู้ หากพวกเจ้าไม่รู้”

(อันนะฮฺลี : 43)

3. บริการให้คำปรึกษา (Counseling service) เป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การป้องกันปัญหา ตัดสินใจแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาสิ่งที่ตนเองปรารถนาได้อย่างเหมาะสม การให้คำปรึกษาใช้วิธีการสนทนาอย่างมีหลักการระหว่างครูกับนักเรียนที่มาขอคำปรึกษา ครูที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษานั้น จะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ผ่านการอบรมฝึกฝนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาดีพอสมควร จึงจะสามารถช่วยชี้แนะให้นักเรียนมองเห็นแนวทางการตัดสินใจของตนเองได้ ทางโรงเรียนได้จัดห้องให้คำปรึกษาเป็นพิเศษ (counseling room) ที่มีลักษณะมิดชิด มีบรรยากาศเป็นกันเอง อันเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนไปขอคำปรึกษาเสมอ การให้คำปรึกษา มี 2 ประเภท ได้แก่ การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม

การบริการให้คำปรึกษา สอดคล้องกับแนวทางของอิสลามในเรื่อง การชูรอ ซึ่งหมายถึง การเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างกันต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยที่มีการตรวจสอบพิจารณาจากนักคิดผู้เชี่ยวชาญ จนกระทั่งค้นพบความจริงหรือทัศนะที่ดีที่สุดสำหรับการนำไปใช้เพื่อหวังผลเลิศในกิจกรรมนั้น (สามารถ ทองเผื่อ, 2562 : 108)

อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴾

ความว่า “และบรรดาผู้ตอบรับต่อพระเจ้าของพวกเขาและดำรงละหมาด และกิจการของพวกเขา มีการปรึกษาหารือระหว่างพวกเขาและเขาบริจาคลังที่เรานำให้เครื่องปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา”

(อิซซุรอ : 38)

4. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement service) เป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนได้ตัดสินใจดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจตลอดจนการจัดให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ กิจกรรมสำหรับบริการจัดวางตัวบุคคล ที่โรงเรียนควรจัดให้แก่ นักเรียน เช่น การเลือกวิชาเรียนของนักเรียน การให้ทุนการศึกษา การจัดนักเรียนเข้าชุมนุมที่น่าสนใจ การจัดนักเรียนเลือกกิจกรรม การจัดหางานให้นักเรียนทำในระหว่างปิดภาคเรียน หรือยามว่าง การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน เป็นต้น

การบริการจัดวางตัวบุคคลตามแนวทางของอิสลามนั้น ควรรู้จักความสามารถของบุคคลในการช่วยเหลือจัดการอย่างเหมาะสมกับงานตามความถนัดและความสามารถ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ إِنَّ خَيْرَ مَنْ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴾

ความว่า “แท้จริงคนดีที่ท่านควรจ้างเขาไว้คือ ผู้ที่แข็งแรง ผู้ที่ซื่อสัตย์”

(อัลเกาะศ็อศ : 26)

ในส่วนของการวางแผนงานตามแนวทางของอิสลามนั้น อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ ۗ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴾

ความว่า “และพวกเขาวางแผนกันและอัลลอฮ์ก็ทรงวางแผน และอัลลอฮ์นั้นทรงเป็นผู้เยี่ยมกว่าในหมู่ผู้วางแผน”

(อัลอันฟาล : 30)

และในส่วนของการจัดหางานให้นักเรียนทำนั้น การทำงานเพื่อแลกกับเงินจะให้นักเรียนรู้ถึงคุณค่าของเงินนั้น และการทำงานดีกว่าการขอจากผู้คน ดังที่ ท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

ความว่า “หากคนหนึ่งในหมู่ท่านเอาเชือกขึ้นไปอยู่บนภูเขาแล้วมัดพินขึ้นบ่าแบกมาขายที่ตลาด และอัลลอฮ์ให้ดำรงชีวิตได้ด้วยงานนั้นย่อมเป็นการดีแก่เขามากกว่าที่จะไปขอจากผู้คนไม่ว่าพวกเขาจะให้เขาหรือไม่ให้เขา”

(บันทึกโดยบุคอรี)

5. บริการติดตามผล (Follow-up service) เป็นงานที่เกิดตามหลังจากการดำเนินการบริการใด บริการหนึ่งสิ้นสุดลง เพื่อให้ทราบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานต่าง ๆ ตามโครงการ แล้วนำมาติดตามผลวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถแก้ไขปัญหา และปรับปรุงตนเองในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มานั้นไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว และงานอื่น ๆ ของโรงเรียนเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการติดตามผล เช่น การสำรวจ การสอบถาม ไปรษณียบัตร การสัมภาษณ์ เป็นต้น งานประเมินผลมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่าและประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงบริการแนะแนวต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การบริการติดตามผลตามแนวทางของอิสลามนั้นเป็นอามานะฮ์ (ความรับผิดชอบ) ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ที่จะละเลยไม่ได้ ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴾

ความว่า “แน่นอนบรรดาผู้ศรัทธาได้ประสบความสำเร็จ แล้วบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้มอบน้อมถ่อมตนในเวลาละหมาดของพวกเขาและบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้ผินหลังให้จากเรื่องไร้สาระต่างๆ และบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้บริจาคชะกาตและบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้รักษา (ไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ของ) ทวารของพวกเขาเว้นแต่แก่บรรดาภรรยาของพวกเขา หรือที่มีมือขวาของพวกเขาครอบครอง (คือทาสี) ในกรณีเช่นนั้นพวกเขาจะไม่ถูกตำหนิฉะนั้นผู้ใดแสวงหาอื่นจากนั้น คนเหล่านั้นพวกเขาก็เป็นผู้ละเมิดและบรรดาผู้ที่พวกเขาเป็นผู้เอาใจใส่ต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมายของพวกเขา และสัญญาของพวกเขา”

(อัลมูมิnun : 1-8)

ความรับผิดชอบในอิสลาม (อะมานะฮ์) มีสองประเภท คือ ประการแรกความรับผิดชอบในหน้าที่ระหว่างมนุษย์และอัลลอฮ์ และประการที่สองความรับผิดชอบในหน้าที่ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และอัลลอฮ์ ﷻ ทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธาบิดพลิ้ว ไม่ซื่อสัตย์รับผิดชอบต่อหน้าที่ทั้งสองกรณี อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾

ความว่า “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าทุจริต ต่ออัลลอฮ์ และเราะสูล และจงอย่าทุจริตต่อบรรดาของฝาก ของพวกเจ้า โดยที่พวกเจ้ารู้กันอยู่”

(อันฟาละ: 27)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังต่อไปนี้

1. บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individual inventory service)
 - 1) การทำระเบียบสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2) การเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ
 - 3) การติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา
 - 4) ศึกษา นักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี
2. บริการสนเทศ (Information service)

- 1) จัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน
- 2) เชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ
- 3) จัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

3. บริการให้คำปรึกษา (Counseling service)

- 1) จัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์
- 2) จัดกิจกรรมพบปะครูที่ปรึกษาประจำวัน
- 3) จัดบริการให้คำปรึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม
- 4) จัดห้องแนะแนวให้คำปรึกษาไว้เป็นสัดส่วน

4. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement service)

- 1) จัดกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน
- 2) จัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้

5. บริการติดตามผล (Follow-up service)

- 1) การติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียน มีดังนี้

ดนตรี บุญลี (2546) ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ มีการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนในระดับมาก 2) ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ถวัลย์ สาทร่ายทอง (2548) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า

1. สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีปัญหาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการรับเด็กเข้าเรียน และแบ่งกลุ่มนักเรียน การปฐมนิเทศ การจัดบริการและสวัสดิการสุขภาพอนามัย การรักษาวินัย และความประพฤติของนักเรียน และการวิจัยประเมินผลและติดตามผลเมื่อนักเรียนสำเร็จไปแล้ว มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

3. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน สภาพการในการทำงานและการมีเวลาให้นักเรียน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ทิพวรรณ จารุวิภาค (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย พบว่า 1) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานบริการ ด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว และด้านกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับสูง 2) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานกิจการนักเรียนสูงกว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นสูงกว่านักเรียน

ฉัตรชัย แสงจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า 1) ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของครูผู้สอนสูงกว่าผู้บริหารและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ระดับการบริหารกิจการนักเรียนตามประสบการณ์น้อยสูงกว่าประสบการณ์มากและแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 4) ระดับการบริหารกิจการนักเรียนตามสถานภาพทางเพศ เพศหญิงสูงกว่าเพศชาย และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556) ได้ศึกษา การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังษฤษฎ์ พบว่า

1. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังษฤษฎ์ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังษฤษฎ์ตามความคิดเห็นของบุคลากร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

3. แนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังษฤษฎ์ 1) ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักเรียน 2) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมต่างๆ 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ให้กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบันทึกรวบรวมเกียรติประวัติของนักเรียนให้ชัดเจน 4) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูแนะแนะและครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น 5) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มีการจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในโรงเรียน 6) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนมากขึ้น

ภิญโญ เฟื่องดา (2550) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านงานแนะแนวการศึกษาต่อโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดทำแผนพัฒนางานแนะแนวการศึกษาต่อ

1.2 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อันดับหนึ่งจัดให้มีชมรมต่างๆตามความสนใจของนักเรียน และจัดให้มีกิจกรรมต่างๆในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญของชาติ

1.3 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านงานโครงการพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการกำหนดขอบข่ายงานโครงการพิเศษไว้อย่างชัดเจน

1.4 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านงานปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการตรวจสอบดูแลความประพฤติของนักเรียน

1.5 สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านพยาบาลและสวัสดิการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดให้มีร้านจำหน่ายอาหารที่สะอาดและมีคุณภาพ

2. ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.1 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านงานแนะแนวการศึกษาต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน กลาง โดยข้อที่มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ขาดการนำแผนที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ

2.2 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลงานด้านกิจกรรมนักเรียนยังไม่เป็นระบบ

2.3 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านงานโครงการพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ขอบข่ายงานโครงการพิเศษไม่ชัดเจน

2.4 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านงานปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อ ที่มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์นอกสถานศึกษา

2.5 ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านพยาบาลและสวัสดิการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีปัญหาอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ ขาดแผนเชิงรุกในการพัฒนางานด้านสวัสดิการ พยาบาล

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยในบทนี้จะได้กล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้แทนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 65 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 195 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 65 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 260 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 สูตรการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้

$$n = \frac{260}{1 + 260(0.05)^2}$$

$$n = \frac{260}{1 + 260(0.0025)}$$

$$n = \frac{260}{1 + 0.65}$$

$$n = \frac{260}{1.65}$$

$$n = 157.57 \text{ หรือ } 158 \text{ คน}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับเป็นจำนวน 160 คน คือ ผู้แทนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2560 จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มหลายขั้นตอน

3.2 แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) คือ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียว ร่วมกับการเก็บข้อมูลโดยมีการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านกิจกรรมนักเรียน
- 2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน
- 3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ
- 4) ด้านการแนะแนว

ซึ่งมีแบบสำรวจรายการ 2 ระดับ คือ

มี	หมายถึง	มีการดำเนินงาน
ไม่มี	หมายถึง	ไม่มีการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว

ข. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว รวมถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

3.3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาเอกสารและเครื่องมือการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจการนักเรียน จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดขอบเขต และโครงสร้างของแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านกิจกรรมนักเรียน 2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และ 4) ด้านการแนะแนว แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะในการแก้ไข

1.3 ร่างแบบสอบถามเพื่อขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งมีการตรวจและแก้ไข ปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.4 นำแบบสอบถามมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาตามโครงสร้าง (พิสนุ พองศรี, 2554: 138) โดยกำหนดให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุไว้

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามโครงสร้างที่ระบุ

คัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้องไม่ถึง 0.5 นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อพิจารณาความถูกต้อง

1.6 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .772

1.7 นำแบบสอบถามไปแก้ไขปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมืออีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์

1.8 ทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างโดยกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านกิจกรรมนักเรียน 2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และ 4) ด้านการแนะแนว รวมถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2.3 นำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และรับฟังข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสัมภาษณ์มาแก้ไข แล้วนำไปทดลองสัมภาษณ์กับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย 1 ครั้ง

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ทดลองแล้วมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งแล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่จะทำการเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยดำเนินการแจกจ่ายแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด นำมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

1) ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดที่ได้ นำมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ก. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้ คือ

1. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. วิเคราะห์ข้อมูล การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) โดยแบ่งช่วงในการแปลความหมาย รายด้านและภาพรวม ดังนี้

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตรวจสอบข้อมูลและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) คือ เป็นการหาสัดส่วนของข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับจำนวนร้อย โดยใช้สูตรดังนี้

$$pc = \frac{x}{n} \times 100$$

เมื่อ	pc	แทน	ค่าร้อยละ
	x	แทน	จำนวนของข้อมูลที่ต้องการหาค่า
	n	แทน	จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

2) การหาค่าความถี่ (Frequency)

การอภิปรายผลแบบสอบถามเป็นแบบอันตรภาค (Interval Scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549 : 129) ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{160 - 1}{5} \end{aligned}$$

หลังจากการคำนวณช่วงระดับความถี่การดังกล่าวแล้วนำค่าที่ได้มาคำนวณเป็นร้อยละและแบ่งระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนเป็น 5 ระดับดังนี้

ร้อยละ	81 – 100	หมายถึง	มากที่สุด
ร้อยละ	61 – 80	หมายถึง	มาก
ร้อยละ	41 – 60	หมายถึง	ปานกลาง
ร้อยละ	21 – 40	หมายถึง	น้อย
ร้อยละ	1 – 20	หมายถึง	น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน ด้านกิจกรรมนักเรียน การบริการสวัสดิการนักเรียน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละ

5. วิเคราะห์จากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความคล้ายคลึงกัน

ข. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาสรุปประเด็นโดยวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว รวมถึงแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี แล้วมานำเสนอเชิงบรรยายประกอบในการอภิปรายผล

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้แทนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 65 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 195 คน หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 65 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 260 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้แทนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียนจำนวน 40 คน ได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	78	48.8
1.2 หญิง	82	51.3
รวม	160	100
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหาร	120	75
2.2 หัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน	40	25
รวม	160	100

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์		
3.1 ต่ำกว่า 5 ปี	30	18.8
3.2 5-10 ปี	56	35
3.3 มากกว่า 10 ปี	74	46.3
รวม	160	100
4. ขนาดของโรงเรียน		
4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก	48	30.0
4.2 โรงเรียนขนาดกลาง	76	47.5
4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่	36	22.5
รวม	160	100

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศชายมีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 เพศหญิงมีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ผู้บริหาร จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 75 หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ผู้มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 5-10 ปี มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 โรงเรียนจากขนาดใหญ่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลปรากฏ ดังนี้

1.1 ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ซึ่งวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่า ร้อยละ เป็นรายชื่อและรายด้าน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ด้านกิจกรรมนักเรียน	2070	92.4	170	7.6	มาก
ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	2923	83.0	597	17.0	มาก
ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ	2520	92.7	199	7.3	มาก
ด้านการแนะแนว	1963	87.6	277	12.4	มาก
รวม	9476	88.4	1243	11.6	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 88.4 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.7 รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ร้อยละ 92.4 ด้านการแนะแนว ร้อยละ 87.6 และด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ร้อยละ 84.4 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเป็นรายข้อ ผลปรากฏ ดังนี้

1.1.1 ระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านกิจกรรมนักเรียน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นรายชื่อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	139	86.9	21	13.1	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านอัลกุรอาน	154	96.3	6	3.8	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมรักการอ่าน	151	94.4	9	5.6	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน	153	95.6	7	4.4	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆในโรงเรียน	151	94.4	9	5.6	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	159	99.4	1	.6	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม	160	100.0	0	0	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น	128	80.0	32	20.0	มาก
10. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา	159	99.4	1	.6	มากที่สุด
11. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์	133	83.1	27	16.9	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นรายชื่อ (ต่อ)

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
13. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม	116	72.5	44	27.5	มาก
14. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมละศีลอดร่วมกัน	153	95.6	7	4.4	มากที่สุด
รวม	2070	92.4	170	7.6	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.4 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น 80.0 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม 72.5 ตามลำดับ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.4 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในระดับมาก

1.1.2 ระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนเป็นรายข้อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการจัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบริการนักเรียน	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียนแบบเรียนบริการนักเรียน	158	98.8	2	1.3	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน	116	72.5	44	27.5	มาก
5. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการและฮาลาล	141	88.1	19	11.9	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการจัดสถานที่รับประทานอาหารที่เหมาะสม	143	89.4	17	10.6	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริม (นม)	106	66.3	54	33.8	มาก
8. โรงเรียนมีการจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด	146	91.3	14	8.8	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ	137	85.6	23	14.4	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีการจัดบริการสหกรณ์ออมทรัพย์	107	66.9	53	33.1	มาก
11. โรงเรียนมีการจัดบริการสหกรณ์ร้านค้า	143	89.4	17	10.6	มากที่สุด

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนเป็นรายข้อ (ต่อ)

รายข้อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
12. โรงเรียนมีการดูแลด้านการจราจรของนักเรียน	100	62.5	60	37.5	มาก
13. โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน	68	42.5	92	57.5	ปานกลาง
14. โรงเรียนมีการจัดประกันอุบัติเหตุเมื่อเดินทางไปทัศนศึกษา	136	85.0	24	15.0	มากที่สุด
15. โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน	137	85.6	23	14.4	มากที่สุด
16. โรงเรียนมีการจัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
17. โรงเรียนมีการจัดห้องพยาบาลที่สะอาดและเหมาะสม	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
18. โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา	128	80.0	32	20.0	มาก
19. โรงเรียนมีบริการตรวจสุขภาพ	112	70.0	48	30.0	มาก
20. โรงเรียนมีการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	137	85.6	23	14.4	มากที่สุด
21. โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
22. โรงเรียนมีการจัดบริการห้องคอมพิวเตอร์	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
รวม	2923	83.0	597	17.0	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.8 โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 97.5 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล ตลอดเวลา คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนระดับการดำเนินงานปานกลาง ได้แก่โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.5 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.0 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก

1.1.3 ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายข้อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม	160	100.0	0	0	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	148	92.5	12	7.5	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และฝึกอบรมด้านจริยธรรม	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดโครงการส่งเสริมให้นักเรียนทำความดี	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดี	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายชื่อ (ต่อ)

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
6. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านดูอาอหน้าเสาธง	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง	116	72.5	44	27.5	มาก
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำ	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน	153	95.6	7	4.4	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน	158	98.8	2	1.3	มากที่สุด
11. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกนำละหมาดญะมาอะฮ์	151	94.4	9	5.6	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกอ่านคุตบะฮ์ในวันศุกร์	133	83.1	27	16.9	มากที่สุด
13. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกละหมาด ญะนาซะฮ์	154	96.3	6	3.8	มากที่สุด
14. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมละหมาดยามค่ำคืน (กียามุลลัย)	142	88.8	18	11.3	มากที่สุด
15. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาลาเกาะห์)	135	84.4	25	15.6	มากที่สุด

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายข้อ (ต่อ)

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
16. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนท่องจำอัลกุรอาน	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
17. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมประจำปี	143	89.4	17	10.6	มากที่สุด
รวม	2520	92.7	199	7.3	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม คิดเป็นร้อยละ 100.0 โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.8 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง คิดเป็นร้อยละ 72.5 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ คิดเป็นร้อยละ 92.7 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในระดับมาก

1.1.4 ระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านการแนะแนว มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนวเป็นรายข้อ

รายข้อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ	154	96.3	6	3.8	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา	158	98.8	2	1.3	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ	141	88.1	19	11.9	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์	117	73.1	43	26.9	มาก
9. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพบปะครูที่ปรึกษาประจำวัน	134	83.8	26	16.3	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีการจัดบริการให้คำปรึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนวเป็นรายข้อ (ต่อ)

รายข้อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
11. โรงเรียนมีการจัดห้องแนะแนวให้คำปรึกษาไว้เป็นสัดส่วน	132	82.5	28	17.5	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้	102	63.8	58	36.3	มาก
13. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน	136	85.0	24	15.0	มากที่สุด
14. โรงเรียนมีการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	141	88.1	19	11.9	มากที่สุด
รวม	1963	87.6	277	12.4	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินงานด้านการแนะแนวมีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 98.8 โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 97.5 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 73.1 และโรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้คิดเป็นร้อยละ 63.8 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการแนะแนวคิดเป็นร้อยละ 87.6 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในระดับมาก

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน ผลปรากฏ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ		ไม่มีการดำเนินงาน	มีการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมนักเรียน	เพศชาย	75 (44.1%)	1017 (49.1%)
	เพศหญิง	95 (55.9%)	1053 (50.9%)
รวม		170 (7.6%)	2070 (92.4%)
ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	เพศชาย	247 (41.4%)	1469 (50.3%)
	เพศหญิง	350 (58.6%)	1454 (49.7%)
รวม		597 (17.0%)	2923 (83.0%)
ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ	เพศชาย	97 (48.5%)	1229 (48.8%)
	เพศหญิง	103 (51.5%)	1291(51.2%)
รวม		200 (7.4%)	2520 (92.6%)
ด้านการแนะแนว	เพศชาย	133 (48.0%)	959 (48.9%)
	เพศหญิง	144 (52.0%)	1004 (51.1%)
รวม		277 (12.4%)	1963 (87.6%)
ภาพรวม		1243 (11.6%)	9476 (88.4%)

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการดำเนินงานมากกว่าเพศชายในสามด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ยกเว้นด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน เพศชายมีการดำเนินงานมากกว่าเพศหญิง

2.2 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง

รายการ		ไม่มีการดำเนินงาน	มีการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมนักเรียน	ผู้บริหาร	121 (71.2%)	1559 (75.3%)
	หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน	49 (28.8%)	511 (24.7%)
	รวม	170 (7.6)	2070 (92.4)
ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	ผู้บริหาร	438 (73.4%)	2202 (75.3%)
	หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน	159 (26.6%)	721 (24.7%)
	รวม	597 (17.0)	2923 (83.0)
ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ	ผู้บริหาร	137 (68.5%)	1903 (75.5%)
	หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน	63 (31.5%)	617 (24.5%)
	รวม	200 (7.3)	2520 (92.7)
ด้านการแนะแนว	ผู้บริหาร	194 (70.0%)	1486 (75.7%)
	หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน	83 (30.0%)	477 (24.3%)
	รวม	277 (12.4)	1963 (87.6)
ภาพรวม		1243 (11.6%)	9476 (88.4%)

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีตำแหน่งต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีการดำเนินงานมากกว่าหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน สามเท่า ทั้ง 4 ด้าน

2.3 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ		ไม่มีการดำเนินงาน	มีการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมนักเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี	24 (14.1%)	396 (19.1%)
	5-10 ปี	79 (46.5%)	705 (34.1%)
	มากกว่า 10 ปี	67 (39.4%)	969 (46.8%)
รวม		170 (7.6)	2070 (92.4)
ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	ต่ำกว่า 5 ปี	111 (18.6%)	549 (18.8%)
	5-10 ปี	256 (42.9%)	976 (33.4%)
	มากกว่า 10 ปี	230 (38.5%)	1398 (47.8%)
รวม		597 (17.0)	2923 (83.0)
ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและ การพัฒนา บุคลิกภาพ	ต่ำกว่า 5 ปี	43 (21.5%)	467 (18.5%)
	5-10 ปี	60 (30.0%)	892 (35.4%)
	มากกว่า 10 ปี	97 (48.5%)	1161 (46.1%)
รวม		200 (7.3)	2520 (92.7)
ด้านการแนะแนว	ต่ำกว่า 5 ปี	61 (22.0%)	359 (18.3%)
	5-10 ปี	110 (39.7%)	674 (34.3%)
	มากกว่า 10 ปี	106 (38.3%)	930 (47.4%)
รวม		277 (12.4)	1963 (87.6)
ภาพรวม		1243 (11.6%)	9476 (88.4%)

จากตารางที่ 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และ ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี สองเท่า

2.4 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รายการ		ไม่มีการดำเนินงาน	มีการดำเนินงาน
ด้านกิจกรรมนักเรียน	ขนาดเล็ก	64 (37.6%)	608 (29.4%)
	ขนาดกลาง	74 (43.5%)	990 (47.8%)
	ขนาดใหญ่	32 (18.8%)	472 (22.8%)
รวม		170 (7.6)	2070 (92.4)
ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	ขนาดเล็ก	275 (46.1%)	781 (26.7%)
	ขนาดกลาง	242 (40.5%)	1430 (48.9%)
	ขนาดใหญ่	80 (13.4%)	712 (24.4%)
รวม		597 (17.0)	2923 (83.0)
ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ	ขนาดเล็ก	106 (53.0%)	710 (28.2%)
	ขนาดกลาง	66 (33.0%)	1226 (48.7%)
	ขนาดใหญ่	28 (14.0%)	584 (23.2%)
รวม		200 (7.3)	2520 (92.7)
ด้านการแนะแนว	ขนาดเล็ก	96 (34.7%)	576 (29.3%)
	ขนาดกลาง	128 (46.2%)	936 (47.7%)
	ขนาดใหญ่	53 (19.1%)	451 (23.0%)
รวม		277 (12.4)	1963 (87.6)
ภาพรวม		1243 (11.6%)	9476 (88.4%)

จากตารางที่ 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่โรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่สองเท่า

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด ในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการแนะแนว โดยสรุปข้อเสนอแนะที่คล้ายคลึงกันนำมาเรียงลำดับค่าความถี่มากไปหาน้อย ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 11-14

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย	4
- ให้มีการจัดกิจกรรมกีฬา	3
- ให้มีการจัดกิจกรรมงานวิชาการ	2
- ควรส่งเสริมนักเรียนเรียนรู้ตามความถนัด และความสามารถของตนเอง	2
- ควรบูรณาการกิจกรรมนักเรียนทั้งด้านศาสนาและสามัญเพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2
- ให้นักเรียนฝึกทำงานเป็นทีม โดยมอบอำนาจให้สภานักเรียน รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ	2
- ควรมีการพัฒนาการดำเนินโครงการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ควรมีการสรุป เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมให้บรรลุผลและมีประสิทธิ ภาพด้านการจัดกิจกรรม	1
- แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนจำเป็นที่ทุกภาคส่วนในโรงเรียนต้องมีส่วนร่วมและสอดส่องดูแล เพื่อเป็นแนวทางแก่นักเรียน อีกทั้งสามารถชี้นำไปในทางที่ถูกต้อง	1
- ควรจัดกิจกรรมนักเรียนให้เป็นรูปธรรมชัดเจน เป็นระบบ และควรมีความต่อเนื่องให้เกิดเป็นวัฒนธรรมโรงเรียน ให้มีความเข้มแข็ง	1
- ให้มีการจัดตั้งสภานักเรียน	1

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียน (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ส่งเสริมสนับสนุนโครงการที่สถานักเรียนนำเสนอ ในกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม	1
- ให้มีการประชุมของฝ่ายกิจกรรมโรงเรียน แล้วนำผลประชุมเข้าชี้แจงและประชุมร่วมกันก่อนระหว่างบุคลากรและประธานนักเรียน ก่อนที่จะมีการจัดกิจกรรมต่างๆ	1
- ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และนำไปปฏิบัติจริง	1
- ควรมีการวางแผนก่อนที่จะทำกิจกรรมต่างๆ โดยวิเคราะห์กิจกรรมปีที่ผ่านมาว่าขาดอะไร จะได้เพิ่มในกิจกรรมให้สมบูรณ์	1
- ควรศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านกิจกรรมนักเรียน นำมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในโรงเรียน	1
- ดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน ให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยดูจากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ปรับปรุงให้ดีขึ้น	1
- ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ทุกๆกลุ่มสาระ	1
- ควรจัดกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสมกับนักเรียนและให้นักเรียนได้เข้าร่วมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์	1
- ควรส่งเสริมให้นักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม	1
- ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก	1
- ให้บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและนำรายงานต่อผู้บริหารเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม	1
- ให้มีการติดตามนักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมและทำกิจกรรมเสริม	1
- ให้มีการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์	1
- ให้มีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม	1
- ควรมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น	1

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียน (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ให้มีการจัดกิจกรรมบัณฑิต	1
- ควรมีการจัดกิจกรรม To be Number one	1
- ควรมีการจัดกิจกรรมการดูแลความสะอาด	1
รวม	37

จากตารางที่ 11 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียนมากที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมกีฬา มีการจัดกิจกรรมงานวิชาการ ส่งเสริมนักเรียนเรียนรู้ตามความถนัด และความสามารถของตนเอง ควรบูรณาการกิจกรรมนักเรียนทั้งด้านศาสนาและสามัญเพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และให้นักเรียนฝึกทำงานเป็นทีม โดยมอบอำนาจให้สภานักเรียน รับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรจัดให้ทั่วถึงทุกๆด้าน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4
- ควรจัดให้มีคูปองนักเรียนคนละ 1,000 บาท เพื่อซื้อเสื้อและอุปกรณ์การเรียน	3
- ควรมีกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจน ลำบาก กำพร้า	2
- ให้ทำประกันชีวิตแก่นักเรียนทุกคน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ที่ไปกลับ ฉะนั้น โรงเรียนต้องให้ความสนใจกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับการประกันอุบัติเหตุ	2
- ควรจัดให้มีสหกรณ์โรงเรียน	2
- ควรจัดให้มีสหกรณ์ออมทรัพย์	2
- ผู้บริหาร ครู บุคลากร ตลอดจนผู้ปกครองควรมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน เช่น การจัดทำบัญชีนักเรียนยากไร้ หรือนักเรียนที่ขาดทุนทรัพย์ ทางการเรียนในด้านต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลและดำเนินการแก้ไขต่อไป	1

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรส่งเสริมการออกกำลังกายกีฬาร่วมแก่นักเรียน และการบริการตัดผมแก่นักเรียน	1
- จัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล ให้อยู่ประจำที่โรงเรียน	1
- ควรจัดให้มีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน	1
- จัดสร้างอาคารเพื่อบริการอาหารกลางวันให้กับนักเรียนทุกคน	1
- ควรจัดสวัสดิการอาหารกลางวัน	1
- ควรมีการสำรวจแหล่งที่มาและความสะอาดของอาหารที่มีขายในโรงเรียนให้ ถูกหลักโภชนาการและดูแลเป็นพิเศษ	1
- ควรจัดอาหารให้นักเรียนยากจน กำพร้ากินฟรี	1
- ควรจัดระบบสวัสดิการให้เพียงพอและถูกสุขอนามัย	1
- จัดให้มีการบริการน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ	1
- จัดให้มีห้องพยาบาลที่สะอาด	1
- ให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีโดนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1
- จัดให้มีห้องคอมพิวเตอร์	1
- จัดให้มีทุนนักเรียนเรียนดี	1
- จัดให้มีทุนนักเรียนกำพร้า ยากจน	1
รวม	30

จากตารางที่ 12 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนมากที่สุด คือ ควรจัดให้ทั่วถึงทุกๆด้าน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีคูปองนักเรียนคนละ 1,000 บาท เพื่อซื้อเสื้อและอุปกรณ์การเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมเป็นประจำ	10
- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม จริยธรรมประจำปี	5
- เชิญวิทยากรจากภายนอกเป็นครั้งคราวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน	4
- จัดให้มีโครงการคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน	3
- ควรจัดกิจกรรมฮาลาเกาะห์เป็นประจำอย่างต่อเนื่องเพื่อปลูกฝังจริยธรรมอันตามของนักเรียน เป็นระบบที่สามารถเข้าถึงนักเรียน เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และให้การช่วยเหลือนักเรียน	2
- ต้องปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม ตามหลักศาสนาที่ถูกต้อง และแนะนำในสิ่งที่ถูกต้อง ลดค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์จากพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อ Social Media ต่างๆในโลกปัจจุบัน	1
- จัดอบรม ชัดเกลา การดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน บนพื้นฐานของอิสลาม	1
- จัดตั้งเป้าหมายและนโยบายอย่างชัดเจนกับนักเรียน	1
- จัดกระบวนการต่างๆเพื่อให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม	1
- ควรมีการให้ความรู้ก่อนปฏิบัติ และหลังปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนควรสรุป แก้ไข และนำผลจากการจัดกิจกรรมแต่ละด้านให้ผู้เรียนได้ทราบ	1
- ควรจัดให้มืออย่างสม่ำเสมอและชัดเจน มีคนรับผิดชอบอย่างชัดเจน วัน เวลา สถานที่อย่างชัดเจน และควรมีการประเมินผลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	1
- ฝึกระเบียบวินัยในตนเอง ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น	1
- เข้าร่วมกิจกรรมละหมาดญะมาอะฮ์และการออกตะอวะฮ์ทุกๆวันศุกร์ เพื่อฝึกนักเรียนให้มีมารยาทที่ดี	1
- ฝึกอ่านคุตบะฮ์วันศุกร์ เพื่อให้นำไปใช้ต่อไปได้	1

ตารางที่ 13 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรพานักเรียนไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์	1
- ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1
- ควรบำเพ็ญประโยชน์มีสติดูแลโรงเรียน	1
- มีการจัดกิจกรรมหะดีษรายวันในคาบโฮมรูม	1
- ต้องละหมาดฟัรฎู	1
- ควรอ่านอัลซการ นะบะวียี	1
- ควรมีการละหมาดญะนาซะฮ	1
- ควรมีการละหมาดฮายัต	1
รวม	41

จากตารางที่ 13 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ คือ จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมเป็นประจำ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม จริยธรรมประจำปี และเชิญวิทยากรจากภายนอกเป็นครั้งคราวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนว

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- โรงเรียนควรมีการจัดแนะแนวไปที่โรงเรียนอื่นๆ และให้โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย เข้ามาแนะแนวการศึกษาต่อกับนักเรียน	6
- ส่งเสริมการศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ	6
- ควรแนะแนวการศึกษาต่อเพื่อให้นักเรียนเข้าสู่ระดับมหาวิทยาลัยมากขึ้น	3

ตารางที่ 14 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชน
สอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนว (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- จัดอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกเรียนสายอาชีพ เพื่อให้นักเรียนสามารถประกอบธุรกิจส่วนตัวได้	2
- มีการให้ความรู้ด้านการเรียนต่อและด้านอาชีพเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจของนักเรียนในการดำเนินชีวิตในอนาคต	2
- ควรนำนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ในสถานที่ทำงานจริงของอาชีพต่างๆ และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้รู้ว่าตนเองถนัดด้านใด และชอบอะไร	2
- ฝึกอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดความหลากหลาย	2
- ต้องไปเยี่ยมบ้านนักเรียนที่มีปัญหาไม่สามารถมาโรงเรียนได้	2
- ส่งเสริมการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้ในระหว่างเรียน และในช่วงปิดภาคเรียน	2
- ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพของนักเรียน	2
- ส่งเสริม แนะนำ ความถนัด ความชอบ หรือสิ่งนักเรียนต้องการที่จะศึกษาต่อ สิ่งนี้จะทำให้นักเรียนสามารถทราบถึงความถนัดของนักเรียนเอง โดยครูหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องแนะแนวในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพต่างๆ ให้นักเรียนได้รับทราบ เพื่อง่ายต่อการตัดสินใจของนักเรียนเอง	1
- ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักตนเอง สามารถตัดสินใจ เพื่อดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข	1
- ควรแยกกลุ่มผู้เรียนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ง่ายต่อการจัดการศึกษา ให้ความรู้และนำข้อมูลมาพัฒนาต่อไป	1
- ควรจัดงบประมาณให้เป็นการเฉพาะที่ใช้ในการจัดการแนะแนว	1
- ควรให้คำปรึกษาด้านการเรียนแก่นักเรียน	1
- ควรจัดให้มีบริการแนะแนวอย่างทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	1
- การพัฒนาด้านแนะแนวต้องดีอย่างสม่ำเสมอและมีการปฏิบัติจริง	1

ตารางที่ 14 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนว (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- ควรดูตัวอย่างโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้านแนะแนว คือ กิจกรรมพี่ดูแลน้อง	1
- มีการจัดกิจกรรมลูกในปกครอง “Anak angkat” ครู 1 คนต่อนักเรียน 10 คน	1
- ต้องเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน เพื่อทราบสภาพปัญหาของนักเรียน และสามารถส่งเสริมให้ถูกทางกับนักเรียนแต่ละคน	1
- ส่งเสริมให้นักเรียนได้ติดตามข่าวต่างๆเกี่ยวกับการศึกษา	1
- ควรจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน	1
- จัดให้มีการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว	1
- จัดให้มีการเชิญศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จมาแนะแนวให้กับรุ่นน้อง	1
รวม	43

จากตารางที่ 14 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนว คือ โรงเรียนมีการจัดแนะแนวไปที่โรงเรียนอื่นๆ และให้โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย เข้ามาแนะแนวการศึกษาต่อนักเรียน ส่งเสริมการเรียนต่อในประเทศและต่างประเทศ และแนะแนวการศึกษาต่อนักเรียนเพื่อให้ได้เข้าสู่ระดับมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียน และแนวทางการพัฒนา ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. ด้านกิจการนักเรียน

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มากขึ้น และกำหนดหัวข้อในการพูดคุยกับนักเรียนในแต่ละคาบ กิจกรรมชุมนุมควรมีการวางแผนการสอน การเลือกตั้ง ควรให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 เป็นประธาน ดังที่ให้ความเห็นไว้ คือ

“กิจกรรมโฮมรูมบางโรงเรียนไม่มีคาบสอน เนื่องจากชั่วโมงเรียนวิชาต่างๆมีจำนวนมาก หรือถ้ามีก็เพียง 1 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งใช้เวลาประมาณ 30-40 นาที ไม่เพียงพอต่อการพูดคุย แก้ไขปัญหาของนักเรียนแต่ละคน อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถดูแลนักเรียนประจำชั้นได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งอยากให้มีการกำหนดหัวข้อ แผนการสอนโฮมรูม ซึ่งครูบางคนมีแผนการสอน ส่วนครูบางคนขาดทักษะการพูด จิตวิทยาการพูด การแนะนำ หากครูประจำชั้นได้อบรม จิตวิทยาการพูดกับนักเรียน อาจทำให้การแนะนำในคาบโฮมรูมดีกว่าเดิมได้ ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 13 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 27 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 20 มกราคม 2561)

“กิจกรรมชุมนุมอยากให้เป็นชุมนุมที่จัดขึ้นตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านสามัญหรือศาสนา โดยควรมีแผนการสอนชุมนุมในแต่ละสัปดาห์ ให้มีการออกแบบคร่าวๆตลอดทั้งเทอม อยากให้มีการพัฒนาชุมนุมใหม่ๆที่ไม่ใช่แบบเดิมๆ ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆได้ เช่น ชุมนุม STEM และบางชุมนุมนักเรียนมีจำนวนมากเกินไป ทำให้ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 13 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 20 มกราคม 2561)

“การเลือกตั้ง มีปัญหาตลอดว่าจะให้นักเรียนชั้นม.5 หรือ ม.6 เป็นประธานนักเรียน แก้ไขโดยการให้มีนักเรียนตั้งแต่ชั้น ม.4-6 เป็นสภานักเรียน แต่นักเรียน ม.6 มีไม่มากเท่า ม.4-5 โดยให้นักเรียน ม.6 เป็นประธานนักเรียน ถ้านักเรียนม.6 จะเป็นสภาต้องมีความพร้อม เนื่องจากต้องเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย ถ้าไม่มีเวลาก็ให้มาแนะนำน้องๆ ควบคุมดูแลน้องๆ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าดูแลน้องๆคนที่จะเป็นสภาต่อไป”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 20 มกราคม 2561)

“การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน ที่ผ่านมามีการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย จึงอยากให้หันกลับมาเลือกตั้งตามแบบอิสลาม เหมือนการเลือกเคาะสี่พีช โดยใช้ระบบชูรอ เพื่อพยายามปลูกฝังการเลือกตั้งตามระบบอิสลาม และการเลือกประธานนักเรียน ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือนักเรียนระดับชั้นซานาวี เป็นประธานนักเรียน เพื่อควบคุมดูแลน้องๆ”
(ผู้ให้สัมภาษณ์ จ, 13 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 27 มกราคม 2561)

2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการบริการด้านสวัสดิการในตอนนี้มีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมมากขึ้นในเรื่องของห้องสุขา การจ้างงานนักเรียน การประกันชีวิต หมู่ การตรวจสุขภาพนักเรียน และการผลิตน้ำดื่มสะอาดในโรงเรียน ดังที่ให้ความเห็นไว้ คือ

“โรงเรียนพยายามที่จะพัฒนาการด้านสวัสดิการนักเรียนต่อไปเรื่อยๆ โดยมีเป้าหมาย คือ มีสวัสดิการที่เพียงพอให้กับนักเรียนและครู เพื่อที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 13 มกราคม 2561)

“อยากพัฒนาสวัสดิการในเรื่องห้องสุขา เนื่องจากนักเรียนไม่ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด และมีการทำพัง ต้องมีการซ่อมแซมเป็นระยะ ในส่วนของความสะอาดของห้องน้ำ พยายามสร้างนิสัยให้เด็กๆรักษาความสะอาด ดังนี้ หากนักเรียนคนใดมาโรงเรียนสาย จะให้นักเรียนคนนั้นทำความสะอาดห้องน้ำ หรือมีการจ้างงานนักเรียนให้ทำความสะอาดห้องน้ำ”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 20 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ค, 20 มกราคม 2561)

“การจ้างงานนักเรียนที่มีฐานะยากจน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของเงิน ไม่ว่าจะเป็นเวลาพักเที่ยง หรือนอกเวลาเรียน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ค, 20 มกราคม 2561)

“การประกันชีวิตหมู่ ฟังทำปีแรก ผู้ปกครองบางคนยังไม่เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ ซึ่งทางโรงเรียนให้นักเรียนทำประกันชีวิตทุกคน เพื่อให้ดำเนินการไปทางเดียวกัน”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 27 มกราคม 2561)

“การตรวจสุขภาพนักเรียน ยังไม่มีหน่วยงานเข้ามาดูแล มีเพียงการประชาสัมพันธ์เรื่องการป้องกันโรคติดต่อ และขอรับบริจาคเลือด จะติดต่อให้หน่วยงานมาดูแลต่อไป”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 27 มกราคม 2561)

“การบริการน้ำดื่ม อยากให้มีที่ผลิตน้ำดื่มสะอาดในโรงเรียน บริการนี้ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ จ, 27 มกราคม 2561)

3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ ในตอนนี้มีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมมากขึ้น ในเรื่องเนื้อหา ความเข้มข้น และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม ดังที่ให้ความเห็นไว้ คือ

“จัดกิจกรรมต่างๆให้เข้มข้นกว่าเดิม ทำสิ่งที่มีให้ดียิ่งกว่าเดิม เนื่องจากเรื่องที่ทำอยู่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ดีที่สุด ไม่อยากจับเรื่องอื่น”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 13 มกราคม 2561)

“การฮาลาเกาะห์ จากกลุ่มย่อย อยากให้นักเรียนทุกคนได้ทำกิจกรรม ต่อยอดให้ได้มากที่สุด อาจใช้คาบลดเวลาเรียน หรือวันหยุดในการทำกิจกรรมนี้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ค, 20 มกราคม 2561)

“เข้าค่ายส่งเสริมจริยธรรม 1 คืน สำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.6 อยากเพิ่มจำนวนวัน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมได้มากขึ้น และอยากให้มีการจัดเข้าค่ายสำหรับนักเรียนที่จะจบ ม.3 ด้วยไม่ใช่ ม.6 อย่างเดียว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 27 มกราคม 2561)

“การออกกายบริหาร สำหรับนักเรียนประถมมีตอนเช้า ส่วนนักเรียนมัธยมไม่ได้จัดกิจกรรมเนื่องจากมีเสียงเพลง และนักเรียนโตแล้ว”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 13 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ง, 27 มกราคม 2561)

4. ด้านการแนะแนว

ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการการแนะแนว ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมมากขึ้น และควรหาบุคลากรที่จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรงมาทำหน้าที่ในส่วนนี้ การติดตามข่าวสาร การรับสมัครศึกษาต่อทุนการศึกษา และการสร้างช่องทางในการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว ดังที่ให้ความเห็นไว้ คือ

“อยากให้มีการจัดหาครูที่มีความรู้ด้านการแนะแนวเป็นการเฉพาะ อยากให้มีห้องแนะแนว เวลาเด็กมีปัญหาจะได้ใช้ห้อง เป็นห้องให้คำปรึกษา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ก, 13 มกราคม 2561)

“ติดตามข่าวสารว่ามหาวิทยาลัยไหนเปิดโควตา สมัครทุน เพื่อให้
นักเรียนได้สมัครเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนยากจน สามารถเข้ามหาวิทยาลัย
ดีๆ มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 20 มกราคม 2561)

“สร้างไลน์กลุ่มสำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเป็นการ
ติดตามนักเรียนว่าสอบติดเข้ามหาวิทยาลัยไหน เพื่อที่โรงเรียนจะทำสถิติ
นักเรียนบันทึกไว้ และยังสามารถเชิญศิษย์เก่าเหล่านี้มาแนะแนวรุ่นน้องให้รู้จัก
มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ได้”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ค, 20 มกราคม 2561)

“การเยี่ยมบ้านนักเรียน เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก ไม่สามารถไป
เยี่ยมนักเรียนได้ทุกคน ทางโรงเรียนจะเลือกไปเยี่ยมนักเรียนใหม่ในแต่ละชั้นปี
คือ นักเรียนระดับชั้นม.1, ม.4 และนักเรียนใหม่อื่นๆ เมื่อนักเรียนคนใดเลื่อน
ชั้น แล้วมีปัญหา จะไปเยี่ยมบ้านเป็นรายกรณีเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา”

(ผู้ให้สัมภาษณ์ ข, 20 มกราคม 2561; ผู้ให้สัมภาษณ์ ค, 20 มกราคม 2561)

Prince of Samakorn
Pattani Campus

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในบทนี้จะกล่าวถึงหัวข้อ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 65 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 195 คน และหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 65 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 260 คน
2. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน คือ บุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน และ หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มหลายขั้นตอน

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเป็น 5 ตอน คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ภาพรวมและรายข้อ การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศชายมีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 เพศหญิงมีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ผู้บริหาร จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 75 หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ผู้มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 5-10 ปี มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 โรงเรียนจากขนาดใหญ่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 88.4 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.7 รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ร้อยละ 92.4 ด้านการแนะแนว ร้อยละ 87.6 และด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ร้อยละ 84.4 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแต่ละด้านเป็นรายข้อ ผลปรากฏ ดังนี้

1) ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.4 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น 80.0 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม 72.5 ตามลำดับ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.4 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก

2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน พบว่า มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.8 โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 97.5 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนระดับการดำเนินงานปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.5 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.0 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก

3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ พบว่า มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม คิดเป็นร้อยละ 100.0 โรงเรียนมีการระดมทุนมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.8 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง คิดเป็นร้อยละ 72.5 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ คิดเป็นร้อยละ 92.7 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก

4) ด้านการแนะแนว พบว่า มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 98.8 โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 97.5 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 73.1 และโรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้คิดเป็นร้อยละ 63.8 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการแนะแนวคิดเป็นร้อยละ 87.6 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

1) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการดำเนินงานมากกว่าเพศชายในสามด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ยกเว้นด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน เพศชายมีการดำเนินงานมากกว่าเพศหญิง

2) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีตำแหน่งต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีการดำเนินงานมากกว่าหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน สามเท่า ทั้ง 4 ด้าน

3) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี สองเท่า

4) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่โรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่สองเท่า

4. ผลการประมวลข้อเสนอแนวการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

1) ด้านกิจกรรมนักเรียนมากที่สุด คือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ร่องลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมกีฬา มีการจัดกิจกรรมงานวิชาการ ส่งเสริมนักเรียนเรียนรู้ตามความถนัด และความสามารถของตนเอง ควรบูรณาการกิจกรรมนักเรียนทั้งด้านศาสนาและสามัญเพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และให้นักเรียนฝึกทำงานเป็นทีม โดยมอบหน้าที่ความรับผิดชอบให้สถานักเรียน อย่างเต็มความสามารถ ตามลำดับ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มากขึ้น และกำหนดหัวข้อในการพูดคุยกับนักเรียนในแต่ละคาบ กิจกรรมชุมนุมควรมีการวางแผนการสอน การเลือกตั้งควรให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 6 เป็นประธานนักเรียน

2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนมากที่สุด คือ ควรจัดให้ทั่วถึงทุกๆด้าน และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีคูปองให้นักเรียนคนละ 1,000 บาท เพื่อซื้อเสื้อและอุปกรณ์การเรียน ตามลำดับ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการบริการด้านสวัสดิการในตอนนี้มีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมมากขึ้นในเรื่องของห้องสุขา การจ้างงานนักเรียน การประกันชีวิตหมู่ การตรวจสอบสุขภาพนักเรียน และการผลิตน้ำดื่มสะอาดในโรงเรียน

3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ คือ จัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมเป็นประจำ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม จริยธรรมประจำทุกปี และเชิญวิทยากรจากภายนอกเป็นครั้งคราวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน ตามลำดับ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพในตอนนี้มีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมมากขึ้น ในเรื่องเนื้อหา ความเข้มข้น และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

4) ด้านการแนะแนว คือ โรงเรียนมีการจัดแนะแนวไปที่โรงเรียนอื่นๆ และให้โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย เข้ามาแนะแนวการศึกษาต่อนักเรียน ส่งเสริมการเรียนต่อในประเทศและต่างประเทศ และแนะแนวการศึกษาต่อให้นักเรียนเพื่อให้ได้เข้าสู่ระดับมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น ตามลำดับ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการการแนะแนว ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ให้ครอบคลุมมากขึ้น และควรหาบุคลากรที่จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรงมาทำหน้าที่ในส่วนนี้ การติดตาม

ข่าวสารการรับสมัครศึกษาต่อทุนการศึกษา และการสร้างช่องทางในการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง พัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนทั้ง 4 ด้านดังนี้

1) ด้านกิจกรรมนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพวรรณ จารุวิภาค (2550) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานบริการ ด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว และด้านกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับสูง

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื่องจากอิสลามให้ความสำคัญกับวันสำคัญต่างๆ เช่น วันฮารีรายออิดิลฟิฏรี วันฮารีรายออิดิลอฎฮา ในเรื่องการทำบุญประโยชน์ อิสลามก็ให้ความสำคัญถึงการช่วยเหลือผู้อื่น การสร้างคุณประโยชน์แก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นคุณประโยชน์เชิงรูปธรรมหรือนามธรรมก็ตาม โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ เว้นแต่เพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์ ส่วนการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา อิสลามสนับสนุนการเดินทางไปบนแผ่นดิน เพื่อมองสิ่งต่างๆที่อัลลอฮ์ สร้างขึ้น ดังที่อัลลอฮ์ ทรงตรัส ความว่า “พระองค์คือผู้ทรงทำแผ่นดินนี้ให้ราบเรียบสำหรับพวกเจ้า ดังนั้นจงสัญจรไปตามขอบเขตของมันและจงบริโภคมจากปัจจัยยังชีพของพระองค์ และยังพระองค์เท่านั้นการฟื้นคืนชีพ” (อัลมุลก : 15)

2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน รongลงมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรชัย แสงจันทร์ (2555) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทำให้สามารถจัดบริการส่วนนี้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ลำบากสอดคล้องกับหลักคำสอนของอิสลาม คือ อัล-เศาะตะตะเกาะฮฺ คือ สิ่งที่มีมอบให้แก่ผู้ที่ยากจนและขัดสนในรูปแบบของทรัพย์สิน โดยหวังเพียงผลบุญจากอัลลอฮฺ ﷻ และอัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัส ความว่า “อุปมาบรรดาผู้บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในหนทางของอัลลอฮฺนั้น ดังอุปมาเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งซึ่งออกขึ้นมา 7 รวง ซึ่งในแต่ละรวงมี 700 เมล็ด และอัลลอฮฺจะทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์อีกและอัลลอฮฺทรงเป็นผู้กว้างขวางผู้ทรงรอบรู้” (อัลบะเกาะเราะฮฺ : 261)

3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮฺร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของดนตรี บุญสี (2546) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฏ์ พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฏ์ ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสอดคล้องกับคำสอนอิสลามอัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัส ความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำการที่ชอบและห้ามมิให้กระทำการที่มิชอบและชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ” (อาลิอิมรอน : 104) โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮฺร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน เป็นเรื่องที่ยุทธศาสนิกชนสนับสนุนส่งเสริมให้มุสลิมมีการละหมาดร่วมกัน ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และปฏิบัติตามคำสั่งใช้ตามอัลกุรอานและสุนนะฮฺของท่านนบี ﷺ ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า “การละหมาดในรูปแบบญะมาอะฮฺจะได้รับผลตอบแทนดีกว่าการละหมาดคนเดียวถึงยี่สิบเจ็ดเท่า” (บันทึกโดยบุคอรี)

4) ด้านการแนะแนว มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมมีการดำเนินงานด้านการแนะแนว อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของภิญโญ เฟิงดา (2550) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าสอดคล้องกับคำสอนของอิสลาม อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตรัส ความว่า “และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จง

มอบหมายแต่อัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย” (อาลี อิมรอน : 159) โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จำเป็นต้องรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความสนใจ มีความสามารถ หรือมีความถนัดทางด้านใด สอดคล้องกับคำสอนอิสลาม เรื่องการตะอารฟ (การทำความรู้จัก) กัน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์และขนาดของโรงเรียน พบว่าแตกต่างกัน

1) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการดำเนินงานมากกว่าเพศชายในสามด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ยกเว้นด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน เพศชายมีการดำเนินงานมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรชัย แสงจันทร์ (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารกิจการนักเรียนตามสถานภาพทางเพศ เพศหญิงสูงกว่าเพศชาย

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการดำเนินงานมากกว่าเพศชายในสามด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว อาจเป็นเพราะการดำเนินงานทั้งสามด้านนั้น ต้องอาศัยความละเอียดอ่อนของเพศหญิงในการดำเนินงาน และการดำเนินงานหลายกิจกรรมต้องมีความใกล้ชิดกับนักเรียน ซึ่งในเรื่องการอบรมบ่มเพาะประชาชาติเป็นลักษณะสำคัญที่มีในเพศหญิง ส่วนเพศชายมีการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน มากกว่าเพศหญิง อาจเป็นเพราะ งานบริการสวัสดิการส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานช่วงระยะเวลาสั้นๆ และไม่ต้องอาศัยความใกล้ชิดกับนักเรียนมาก อีกทั้ง การดำเนินกิจกรรมต่างๆเป็นการอำนวยความสะดวกในโรงเรียน ซึ่งเพศชายสามารถดำเนินงานได้ดีกว่าเพศหญิง

2) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีตำแหน่งต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีการดำเนินงานมากกว่าหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน สามเท่า ทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของดนตรี บุญลี (2546) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีการดำเนินงานมากกว่าหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน สามเท่า ทั้ง 4 ด้าน อาจเป็นเพราะ อะมานะฮ์ (ความรับผิดชอบ) ที่ยิ่งใหญ่ของผู้อำนวยการในการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในฐานะผู้นำสถานศึกษา ผู้นำในการบริหาร ทำให้มีการดำเนินงานกิจการนักเรียนทั้ง 4 ด้าน มากกว่าหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

3) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี สองเท่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของถวัลย์ สาหร่ายทอง (2548) ได้ศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน และผู้มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยประสบการณ์มากกว่า 10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี และ ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี กับประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน เนื่องจาก ทั้งสองกลุ่มมีประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกันมาก จึงทำให้มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการดำเนินงานมากกว่าประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี สองเท่า เนื่องจากประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมาก ส่งผลต่อวิสัยทัศน์และการดำเนินงานกิจการนักเรียน ผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จึงดำเนินได้งานมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี

4) ความคิดเห็นของผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน การดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการ

ดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่โรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่สองเท่า สอดคล้องกับการวิจัยของ ดนตรี บุญลี (2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง และข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกัน กัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน เนื่องจาก ทั้งสองกลุ่ม มีขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกันมาก ทำให้มีการดำเนินงานใกล้เคียงกัน แต่โรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่สองเท่า อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียน บุคลากรและมิงงบประมาณเพียงพอ ทำให้สามารถดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ที่อาจดูแลนักเรียนและบุคลากรไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในแต่ละข้อ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ดังนี้

1. ด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น และกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมมากขึ้น
2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดประกันชีวิตตะกาฟุลหมู่แก่นักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง
4. ด้านการแนะแนว โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ และมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้

ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จากโรงเรียนของรัฐและเอกชน และมีการเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น
2. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในกรอบแนวคิดทฤษฎีอื่นที่มีความครอบคลุมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ
3. ควรมีการวิจัยคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). การกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของการแนะแนว มิติใหม่. กรุงเทพฯ :คุรุสภา.
- _____. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ. (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2543). คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนวสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- _____. (2545). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). คู่มือบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). ชุดการศึกษาด้วยตนเอง การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 1 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและ พัสดุ ภัณฑ์.
- _____. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ. การ ศาสนา.
- กรมสุขภาพจิต. (2557). แนวคิดการจัดกิจกรรมโฮมรูม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมอนามัย. (2560). แนวทางการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคเด็กวัยเรียนและเยาวชน. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. 2556. การจัดการน้ำบริโภคในโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อ และสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม.
- _____. กระทรวงสาธารณสุข. (2544). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป). แนวทางการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณ งบเงินอุดหนุน นักเรียน ประจำพักนอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2540). แนวทางปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- _____ . (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาค บังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____ . (2552). การดำเนินงานนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปีอย่างมีคุณภาพ.
- _____ . (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๐. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.
- กิริติ บุญเจือ. (2551). คู่มือจริยศาสตร์ตามหลักวิชาการสากล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- จรัญ ชูชื่น. (2547). การบริหารโรงเรียนกับการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จินตนา ยูนิพันธุ์. (2541). การบริการสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ใจจริง บุญเรืองรอด. (2540). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏ สวนสุนันทา.
- ซอลีฮะห์ หะยีสะมะแอ. 2551. มโนทัศน์การศึกษาในอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 1 สงขลา : ชานเมือง.
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม.
- รัชชัย เปรมปรีดี. (2543). 16 M.M. 16 ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหาร. กรุงเทพฯ : อักษรไทย
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วี. อินเทอร์เน็ต.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2554). การแนะแนวเบื้องต้น. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บรรจง บินกาซัน. 2543. เศรษฐกิจการเงินอิสลาม. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม.
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2540). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริม.
- พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลภาษาไทย สมาคมศิษย์เก่าอาหรับประเทศไทยปี ฮ.ศ. 1419 (พ.ศ. 2542). มะดีนะฮ์ : ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งมะดีนะฮ์.

- พระมหาดิศร ถิรสีโล. (2540). **คุณธรรมสำหรับครู**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2554). **การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย**. กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- มาลินีจุฑาปะมา. (2542). **จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กวัยรุ่น**. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลักขณา สริวัฒน์, **การแนะแนวเบื้องต้น** (กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์, 2543), 385 – 387.
- วัชร ทรัพย์มี. (2545). **การแนะแนวในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริพร หงส์พันธุ์. (2542). **การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนนครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา**.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์; (2549) และคณะ. **การวิจัยการตลาด ฉบับปรับปรุงใหม่**. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร จำกัด.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์. (2543). **ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- สมเดช มุงเมือง. (2542). **การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน**. ครูปริทัศน์.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2546). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมแนะแนว)**. สมุทรปราการ : ศูนย์แนะแนวจังหวัดสมุทรปราการ.
- สามารถ ทองเฟือ. (2562). **อิสลามกับการเมือง**. นนทบุรี : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). **การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . (2542). **การสร้างวินัยในชั้นปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือ.
- _____ . (2541). **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงเรียนคุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544). **คู่มือเอกสารเตรียมสอบ เล่ม 3 ขมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย**. กรุงเทพฯ : ธารา.
- _____ . (2544). **แนวดำเนินการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____ . (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2536). เอกสารชุดการรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา. โครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษา กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2551). การประกันชีวิต. กรุงเทพฯ: เอส.พี.วี.การพิมพ์.

สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค. (2546). คู่มือปฏิบัติงานอาสาสมัครประกันภัย. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2545). รวบรวมกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์. (2544). เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพิน บุญชูวงศ์. (2542). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

สมน อมรวิวัฒน์. 2550 บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ. กรุงเทพฯ : โรง พิมพ์และการทาปกเจริญผล นนทบุรี.

หัสตินทร์ เขาวนปรีชา. (2542). การบริหารงานกิจการนักเรียน. อุดรดิตต์ : คณะครุศาสตร์ สถาบัน ราชภัฏอุดรดิตต์.

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต และ นูมาน หะยีมาแซ. (2553). ทฤษฎีใหม่สถาบันการศึกษามุสลิม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความจริง ที่ยังไม่ถูกเปิดเผย. สงขลา: สลาดันการวิจัยและวิชาการ.

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต. (2546). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี : ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา.

อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา. (2557). คู่มือหะละเกาะฮัลถูรอาน. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี.

วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การะเกด ดวงดาว. (2546). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) จังหวัดแพร่.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ฉัตรชัย แสงจันทร์. (2553). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- ชัยวัฒน์ บุญศรี. (2544). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ซิกาคัญญ์ เล่าชู. (2558). ชีวิตกับการประกันชีวิตของคนไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดนตรี บุญลี. (2546). สภาพการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ถวัลย์ สาหร่ายทอง. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทิพวรรณ จารุวิภาค. (2550). การดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยอุตรธานี.
- ธงชัย แสงทอง. (2544). การบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา. ต้นแบบ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา.
- นงเยาว์ กัลป์ยาลักษณ์. (2541). การศึกษาการดำเนินงานฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผ่องพรรณ ตรีสุวรรณ. (2546). การศึกษาสภาพการบริหารงาน กิจการนักเรียนโรงเรียนวัดสวนพลู สังกัดสำนักงานเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏพระนคร.
- เพ็ญศรี ประดับสุข. (2542). สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ อ.ส.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภิญโญ เพ็งดา. (2550). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

รมิตา วารีย์ (2546). ความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เรวดี กระโหมวงศ์และคณะ. 2546. การศึกษาสภาพความต้องการและการพัฒนาทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม: รายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล. (2556). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังษุขดี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุดาพร ปานกลิ่น (2540). การศึกษาการบริหารงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อดิศักดิ์ สามแสนงาม. (2544). สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. (2540). หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฝ่ายเอกสาร และตารา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

ระบบออนไลน์

(ม.ป.ป). การสหกรณ์ (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://praveetelearning.com/elearning_content.php?subject_id=4&chapter_id=38&page=2. (6 ธันวาคม 2561).

(ม.ป.ป.). ธนาคารโรงเรียนสหกรณ์โรงเรียน (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://social.obec.go.th/library/document/sumrit/economy-ppt-06.pdf>. (7 ธันวาคม 2561).

(ม.ป.ป.). โครงการอาหารเสริม (นม) (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://schoollunch.obec.go.th/data/info_supplementary.html. (7 ธันวาคม 2561)

ข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับโรงเรียน (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://foodsafety.anamai.moph.go.th/main.php?filename=school>. (6 ธันวาคม 2561).

ปิยวรรณ เกาะแก้ว. (2551). การให้บริการทางการศึกษา (ออนไลน์). สืบค้นจาก

http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=17726&Key=news_research. (5 ธันวาคม 2561).

วัฒนธรรมและประเพณีที่นับถือศาสนาอิสลาม (ออนไลน์). สืบค้นจาก

<https://sites.google.com/site/culturemono/wathnthrrm-laea-prapheni-thinabthux-sasna-xislam>. (5 ธันวาคม 2562).

สมาคมประกันวินาศภัย. การประกันภัยอุบัติเหตุ (ออนไลน์). สืบค้นจาก

<https://www.tgia.org/insurance/accident>. (7 ธันวาคม 2561).

สำนักสุขาภิบาล. ข้อกำหนดด้านสุขาภิบาลอาหาร สำหรับโรงอาหาร (ออนไลน์). สืบค้นจาก

<http://foodsafety.anamai.moph.go.th/main.php?filename=school>. (7 ธันวาคม 2561).

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน นายมุฮัมมัดซัลมาน อัจจอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนุริยะห์ ดาโอะ รหัสนักศึกษา 5720420102 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ดาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทร 08-9595-1779

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน นายอับดุลรอแม ปูเตะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนุริยะห์ ดาโอะ รหัสนักศึกษา 5720420102 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทร 08-9595-1779

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน นางฟาตีมะห์ อาแว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนุริยะห์ ดาโอ๊ะ รหัสนักศึกษา 5720420102 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ดาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทร 08-9595-1779

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูดะมีแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน นางรอยหาร โตะนาฮุน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนุริยะห์ ดาโอ๊ะ รหัสนักศึกษา 5720420102 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาเสะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทร 08-9595-1779

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

กุมภาพันธ์ 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน นางนาตียะห์ หะยีกาเร็ม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นางสาวนุริยะห์ ดาโอ๊ะ รหัสนักศึกษา 5720420102 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทร 08-9595-1779

โทรสาร 0-7334-8726

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง

ประธานหลักสูตรการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. ดร.อับดุลฮากีม เอ็งปียา

อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. ดร.ซัมซู สาอุ

อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

1. นายมุฮัมมัดซัลมาน อาจอ่อน
ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนสรรเสริญวิทยาคาร อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
2. นายอับลูรอแม ปูเตะ
รองผู้อำนวยการ โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี
3. นางฟาติมะห์ อาแว
หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
4. นางรอยหาร โตะนาฮุน
หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนพัฒนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
5. นางนาดียะห์ หยีกาเริ่ม
หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน โรงเรียนศาสนูปถัมภ์ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Patani Campus
ภาคผนวก ค
รายชื่อโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
1	โรงเรียนศานติธรรมวิทยา	บาราเฮาะ	อำเภอเมือง ปัตตานี
2	โรงเรียนวิทยาลัยอิสลามมูลนิธิ	ตะลุโบะ	
3	โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา	ตันหยงลุโละ	
4	โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา	ตันหยงลุโละ	
5	โรงเรียนปยุตประชารักษ์	ปยุต	
6	โรงเรียนศาสนูปถัมภ์	บานา	
7	โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	รูสะมิแล	
8	โรงเรียนบำรุงอิสลาม	บาราเฮาะ	
9	โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	บาราเฮาะ	
10	โรงเรียนศาสนสามัคคี	ตุง	อำเภอ หนองจิก
11	โรงเรียนแสงประทีปวิทยา	บุโละบุโย	
12	โรงเรียนส่งเสริมอิสลามศึกษา	ท่ากาซา	
13	โรงเรียนบางพิทยา	บางเขา	
14	โรงเรียนมูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	บุโละบุโย	
15	โรงเรียนกุดงวิทยา	มะนังยง	อำเภอ ยะหริ่ง
16	โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา	ยามู	
17	โรงเรียนส่งเสริมศาสน์	ตันหยงดालอ	
18	โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์	บางปู	
19	โรงเรียนอะแดร์รอซะห์อิสลามียะห์	ดอน	อำเภอ ปะนาเระ
20	โรงเรียนอัลยามีอะห์อัลอิสลามียะห์	ปะนาเระ	
21	โรงเรียนสมบูรณ์ศาสน์อิสลาม	ดอน	
22	โรงเรียนวัฒนธรรมอิสลาม	พ้อมิ่ง	
23	โรงเรียนนุรุลฮิดายะห์อัลอิสลามียะห์	พ้อมิ่ง	

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
24	โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ	ยะรัง	
25	โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	ยะรัง	
26	โรงเรียนอัลอิสลามียะห์วิทยามูลนิธิ	คลองใหม่	
27	โรงเรียนพิทักษ์ศาสน์วิทยามูลนิธิ	ยะรัง	
28	โรงเรียนแสงธรรมศึกษาปัตตานี	คลองใหม่	อำเภอ
29	โรงเรียนทวิวิทยาอิสลาม	สะนอ	ยะรัง
30	โรงเรียนปอซันพัฒนา	ปิตุมดี	
31	โรงเรียนอามานะวิทยา	ระแงะ	
32	โรงเรียนผดุงศาสน์วิทยา	ยะรัง	
33	โรงเรียนยูอิสลามวิทยามูลนิธิ	ลูโบะยิโร	
34	โรงเรียนดรณมุสลิมวิทยา	ลูโบะยิโร	
35	โรงเรียนธรรมพิทยาการ	ลูโบะยิโร	
36	โรงเรียนอิสลามศาสน์วิทยา	สกา	
37	โรงเรียนสันนิธิอิสลาม	สกา	อำเภอ
38	โรงเรียนดรณวิทยา	ลานา	มายอ
39	โรงเรียนรัศมีสถาปนา	สาคอบน	
40	โรงเรียนอิสลามพัฒนา	กระเสาะ	
41	โรงเรียนเตรียมวิทยา	สาคอใต้	
42	โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์	นาประดู่	
43	โรงเรียนอิสลามสามัคคี	ป่าบอน	อำเภอ
44	โรงเรียนนิตอิสลาม	มะกรูด	โคกโพธิ์
45	โรงเรียนมูลนิธิอาชีซสถาน	นาประดู่	
46	โรงเรียนซอลิฮียะห์	ทุ่งพลา	

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
47	โรงเรียนลาหยังวิทยามูลนิธิ	ทรายขาว	อำเภอ
48	โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา	ปากล่อ	โคกโพธิ์
49	โรงเรียนบ้านดอนวิทยามูลนิธิ	โคกโพธิ์	
50	โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิทยา	ตะบิ้ง	อำเภอ
51	โรงเรียนตรุณศาสน์วิทยา	ตะบิ้ง	สายบุรี
52	โรงเรียนศาสนศึกษา	ตะบิ้ง	
53	โรงเรียนศาสน์อิสลาม	เตราะบอน	
54	โรงเรียนอิสลามประชาสงเคราะห์	พิเทน	อำเภอ
55	โรงเรียนอิสลามนิติวิทย์	ปากู	ทุ่งยางแดง
56	โรงเรียนอัสตราบีเยฮ์อิสลามียะฮ์	ไทรทอง	อำเภอไม้แก่น

ภาคผนวก ง
แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
และผลการวิเคราะห์

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง : แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำการประเมินความเที่ยงตรงในตอนต้นที่ 1 โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรง

- +1 = แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม
0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่
-1 = แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความมีความสอดคล้องหรือถูกต้องเพียงใด

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการนักเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
			1	0	-1	
1. ด้านกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน ดังต่อไปนี้ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมอ่านอัลกุรอาน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมวันสำคัญ	1	โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน				
	2	โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน ดังต่อไปนี้				
	2.1	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม				
	2.2	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านอัลกุรอาน				

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
กิจกรรมประเพณีสำคัญใน ท้องถิ่น กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุว กาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม และ กิจกรรมละศีลอดร่วมกัน การ ประเมินผลการดำเนินงานและ การนำผลการประเมินไป ปรับปรุง	2.3	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมรักการอ่าน				
	2.4	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมเลือกตั้ง คณะกรรมการนักเรียน				
	2.5	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆ ในโรงเรียน				
	2.6	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	2.7	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ				
	2.8	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนาอิสลาม				
	2.9	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมประเพณีสำคัญใน ท้องถิ่น				
	2.10	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมทัศนศึกษา				
	2.11	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี				

ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		1	0	-1	
	ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญ ประโยชน์				
	2.12 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมกีฬาและ นันทนาการ				
	2.13 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม				
	2.14 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมละศีลอดร่วมกัน				
	2.15 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรม..... (เพิ่มเติม)				
	2.16 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรม..... (เพิ่มเติม)				
3	โรงเรียนมีการประเมินผล การดำเนินงานด้าน กิจกรรมนักเรียน				
4	โรงเรียนนำผลการประเมิน งานด้านกิจกรรมนักเรียน ไปปรับปรุง				

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
2. ด้านการบริการสวัสดิการ นักเรียน หมายถึง การ วางแผนการดำเนินงาน การ ดำเนินงานด้านสวัสดิการ นักเรียน ดังต่อไปนี้ การจัด เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เครื่อง เขียนแบบเรียน ทุนการศึกษา ให้นักเรียนที่ยากจนและขาด แคลน บริการอาหารกลางวัน ให้นักเรียนทุกคน ถูกหลัก โภชนาการและฮาลาล จัด สถานที่รับประทานอาหารที่ เหมาะสม บริการอาหารเสริม (นม) น้ำดื่มที่สะอาด ห้องสุขา ที่ถูกสุขลักษณะ สหกรณ์ออม ทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า การ ดูแลด้านการจราจรของ นักเรียน การจัดประกันชีวิต หมู่ ประกันอุบัติเหตุเมื่อ เดินทางไปทัศนศึกษา บริการ รถรับ-ส่งนักเรียน จัดเตรียมที่ พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล จัด ห้องพยาบาลที่สะอาดและ เหมาะสม มีครูหรือเจ้าหน้าที่ ประจำห้องพยาบาล	1	โรงเรียนมีการวางแผนการ ดำเนินงานด้านการบริการ สวัสดิการนักเรียน				
	2	โรงเรียนมีการดำเนินงาน ด้านการบริการสวัสดิการ นักเรียน ดังต่อไปนี้				
	2.1	โรงเรียนมีการจัด เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย บริการนักเรียน				
	2.2	โรงเรียนมีการจัด เครื่องเขียน แบบเรียน บริการนักเรียน				
	2.3	โรงเรียนมีการจัดหา ทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ ยากจนและขาดแคลน				
	2.4	โรงเรียนมีการ จัดบริการอาหารกลางวัน ให้นักเรียนทุกคน				
	2.5	โรงเรียนมีการ จัดบริการอาหารกลางวัน ที่ถูกหลักโภชนาการและฮา ลาล				

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
ตลอดเวลา บริการตรวจ สุขภาพ ป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ จัดสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ และ บริการห้องคอมพิวเตอร์ การ ประเมินผลการดำเนินงานและ การนำผลการประเมินไป ปรับปรุง		2.6 โรงเรียนมีการจัด สถานที่รับประทานอาหาร ที่เหมาะสม				
		2.7 โรงเรียนมีการ จัดบริการอาหารเสริม (นม)				
		2.8 โรงเรียนมีการ จัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด				
		2.9 โรงเรียนมีการ จัดบริการห้องสุขาที่ถูก สุขลักษณะ				
		2.10 โรงเรียนมีการ จัดบริการสหกรณ์ออม ทรัพย์				
		2.11 โรงเรียนมีการ จัดบริการสหกรณ์ร้านค้า				
		2.12 โรงเรียนมีการดูแล ด้านการจราจรของ นักเรียน				
		2.13 โรงเรียนมีการจัด ประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน				

ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		1	0	-1	
	2.14 โรงเรียนมีการจัด ประกันอุบัติเหตุเมื่อ เดินทางไปทัศนศึกษา				
	2.15 โรงเรียนมีการ จัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน				
	2.16 โรงเรียนมีการ จัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่ อยู่ห่างไกล				
	2.17 โรงเรียนมีการจัดห้อง พยาบาลที่สะอาดและ เหมาะสม				
	2.18 โรงเรียนมีครูหรือ เจ้าหน้าที่ประจำห้อง พยาบาลตลอดเวลา				
	2.19 โรงเรียนมีบริการ ตรวจสุขภาพ				
	2.20 โรงเรียนมีการป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ				
	2.21 โรงเรียนมีการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ถูกสุขลักษณะ				

	ชื่อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
		2.22 โรงเรียนมีการ จัดบริการห้องคอมพิวเตอร์				
		2.23 โรงเรียนมีการจัด (เพิ่มเติม)				
		2.24 โรงเรียนมีการจัด (เพิ่มเติม)				
	3	โรงเรียนมีการประเมินผล การดำเนินงานด้านการ บริการสวัสดิการนักเรียน				
	4	โรงเรียนนำผลการประเมิน งานด้านการบริการ สวัสดิการนักเรียนไป ปรับปรุง				
3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนา บุคลิกภาพ หมายถึง การ วางแผนการดำเนินงาน การ ดำเนินงานด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและการ พัฒนาบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบ	1	โรงเรียนมีการวางแผนการ ดำเนินงานด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและ การพัฒนาบุคลิกภาพ				
	2	โรงเรียนมีการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนา บุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้				

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
ข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้ นักเรียนปฏิบัติตาม ส่งเสริมให้ นักเรียนไปศึกษาจากแหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ ความรู้และฝึกอบรมด้าน จริยธรรม จัดโครงการส่งเสริม ให้นักเรียนทำความดี ยกย่อง เชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความ ดี จัดกิจกรรมอ่านคู่ออ กาย บริหารหน้าเสาธง กิจกรรม อบรมคุณธรรม จริยธรรมเป็น ประจำ จัดสถานที่เพื่อใช้ใน การจัดกิจกรรมส่งเสริม จริยธรรมนักเรียน ละหมาด ญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครู และนักเรียน ส่งเสริมนักเรียน ฝึกนำละหมาดญะมาอะฮ์ ฝึก อ่านคุตบะฮ์ในวันศุกร์ ฝึก ละหมาดญะนาซะฮ์ จัด กิจกรรมละหมาดยามค่ำคืน (กิ ยามุลลัย) กิจกรรมวงกลม ความรู้ (ฮาลาเกาะห์) ส่งเสริม ให้นักเรียนท่องจำอัลกุรอาน		2.1 โรงเรียนมีการออก กฎระเบียบข้อบังคับของ โรงเรียนเพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติตาม				
		2.2 โรงเรียนมีการส่งเสริม ให้นักเรียนไปศึกษาจาก แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่น				
		2.3 โรงเรียนมีการเชิญ วิทยากรในท้องถิ่นมาให้ ความรู้และฝึกอบรมด้าน จริยธรรม				
		2.4 โรงเรียนมีการจัด โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนทำความดี				
		2.5 โรงเรียนมีการยกย่อง เชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำ ความดี				
		2.6 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมอ่านคู่ออหน้าเสา ธง				

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
และจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรม คุณธรรมประจำปี การ ประเมินผลการดำเนินงานและ การนำผลการประเมินไป ปรับปรุง		2.7 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมกายบริหารหน้า เสาธง				
		2.8 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำ				
		2.9 โรงเรียนมีการจัด สถานที่เพื่อใช้ในการจัด กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม นักเรียน				
		2.10 โรงเรียนมีการ ละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกัน ระหว่างครูและนักเรียน				
		2.11 โรงเรียนมีการ ส่งเสริมนักเรียนฝึกนำ ละหมาดญะมาอะฮ์				
		2.12 โรงเรียนมีการ ส่งเสริมนักเรียนฝึกอ่านคุ ตบะฮ์ในวันศุกร์				
		2.13 โรงเรียนมีการ ส่งเสริมนักเรียนฝึก ละหมาด ญะนาซะฮ์				

ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		1	0	-1	
	2.14 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมละหมาดยามค่ำ คืน (กียามุลลัย)				
	2.15 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาลาเกาะห์)				
	2.16 โรงเรียนมีการ ส่งเสริมให้นักเรียนท่องจำ อัลกุรอาน				
	2.17 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมเข้าค่ายอบรม คุณธรรมประจำปี				
	2.18 โรงเรียนมีการ (เพิ่มเติม)				
	2.19 โรงเรียนมีการ (เพิ่มเติม)				
3	โรงเรียนมีการประเมินผล การดำเนินงานด้านการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ				

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
	4	โรงเรียนนำผลการประเมิน งานด้านการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมและ การพัฒนาบุคลิกภาพไป ปรับปรุง				
4. ด้านการแนะแนว หมายถึง การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานด้านการแนะ แนว ดังต่อไปนี้ การทำ ทะเบียนสะสมเก็บหลักฐาน และประวัตินักเรียนเป็น รายบุคคล การเยี่ยมบ้าน นักเรียนเป็นประจำ ติดต่อ ผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อ แก้ไขปัญหา ศึกษานักเรียนที่มี ปัญหาเป็นรายกรณี จัด นิทรรศการให้ความรู้แก่นัก เรียน เชิญวิทยากรให้ ความรู้เรื่องต่างๆ จัดกิจกรรม แนะแนวการศึกษาและอาชีพ จัดกิจกรรมแนะแนวราย สัปดาห์ จัดกิจกรรมพบปะครู ที่ปรึกษาประจำวัน จัดบริการ ให้คำปรึกษารายบุคคลและ รายกลุ่ม จัดห้องแนะแนวให้ คำปรึกษาไว้เป็นสัดส่วน จัดหา	1	โรงเรียนมีการวางแผนการ ดำเนินงานด้านการแนะ แนว				
	2	โรงเรียนมีการดำเนินงาน ด้านการแนะแนว ดังต่อไปนี้				
	2.1	โรงเรียนมีการทำ ทะเบียนสะสมเก็บหลักฐาน และประวัตินักเรียนเป็น รายบุคคล				
	2.2	โรงเรียนมีการเยี่ยม บ้านนักเรียนเป็นประจำ				
	2.3	โรงเรียนมีการติดต่อ ผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อ แก้ไขปัญหา				
2.4	โรงเรียนมีการศึกษา นักเรียนที่มีปัญหาเป็นราย กรณี					

	ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
			1	0	-1	
งานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหา รายได้ จัดกิจกรรมตามความ ถนัดและความสามารถของ นักเรียน และการติดตาม นักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว การประเมินผลการดำเนินงาน และการนำผลการประเมินไป ปรับปรุง	2.5	โรงเรียนมีการจัด นิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน				
	2.6	โรงเรียนมีการเชิญ วิทยากรให้ความรู้เรื่อง ต่างๆ				
	2.7	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพ				
	2.8	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมแนะแนวราย สัปดาห์				
	2.9	โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมพบปะครูที่ปรึกษา ประจำวัน				
	2.10	โรงเรียนมีการ จัดบริการให้คำปรึกษา รายบุคคลและรายกลุ่ม				
	2.11	โรงเรียนมีการจัดห้อง แนะแนวให้คำปรึกษาไว้ เป็นสัดส่วน				

ข้อ	การดำเนินงานกิจการ นักเรียน	ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		1	0	-1	
	2.12 โรงเรียนมีการจัดทา งานพิเศษให้นักเรียนทำ เพื่อ ทหารายได้				
	2.13 โรงเรียนมีการจัด กิจกรรมตามความถนัด และความสามารถของ นักเรียน				
	2.14 โรงเรียนมีการติดตาม นักเรียนที่จบการศึกษาไป แล้ว				
	2.15 โรงเรียนมีการ (เพิ่มเติม)				
	2.16 โรงเรียนมีการ (เพิ่มเติม)				
3	โรงเรียนมีการประเมินผล การดำเนินงานด้านการ แนะแนว				
4	โรงเรียนนำผลการประเมิน งานด้านการแนะแนวไป ปรับปรุง				

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านกิจกรรมนักเรียน					
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	1	0	1	0.67	ใช้ได้/ปรับปรุง
17	1	0	1	0.67	ใช้ได้/ปรับปรุง
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	ใช้ได้
2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน					
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content) (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	ใช้ได้
24	1	0	1	0.67	ใช้ได้/ปรับปรุง
25	1	0	0	0.3	ใช้ไม่ได้ ตัดออก
26	1	1	1	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	ใช้ได้
3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ					
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content) (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6	1	1	1	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	0	0	0.3	ใช้ไม่ได้ ตัดออก
20	1	0	0	0.3	ใช้ไม่ได้ ตัดออก
21	1	1	1	1	ใช้ได้
22	1	1	1	1	ใช้ได้
4. ด้านการแนะแนว					
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	ใช้ได้

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content) (ต่อ)

ข้อที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
10	1	1	1	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	1	0	0	0.3	ใช้ไม่ได้ ตัดออก
17	1	0	0	0.3	ใช้ไม่ได้ ตัดออก
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้

Prince of Songkla University
ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ตำแหน่ง

ผู้บริหาร

หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

3. ประสบการณ์

ต่ำกว่า 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 10 ปี

4. ขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,501 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกิจการนักเรียน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ซึ่งมีแบบสำรวจรายการ 2 ระดับ คือ

มี หมายถึง มีการดำเนินงาน

ไม่มี หมายถึง ไม่มีการดำเนินงาน

ข้อ	การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน	การดำเนินงาน	
		มี	ไม่มี
1. กิจกรรมนักเรียน			
โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียนดังต่อไปนี้			
1.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม		
2.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านอักษรรอาน		
3.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมรักการอ่าน		
4.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน		
5.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆในโรงเรียน		
6.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน		
7.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ		
8.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม		
9.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น		
10.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา		
11.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์		
12.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ		
13.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม		
14.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมละศีลอดร่วมกัน		
2. การบริการสวัสดิการนักเรียน			
โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ดังต่อไปนี้			
1.	โรงเรียนมีการจัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบริการนักเรียน		
2.	โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน		
3.	โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน		
4.	โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน		
5.	โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการและฮาลาล		
6.	โรงเรียนมีการจัดสถานที่รับประทานอาหารที่เหมาะสม		
7.	โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริม (นม)		
8.	โรงเรียนมีการจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด		
9.	โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ		
10.	โรงเรียนมีการจัดบริการสหกรณ์ออมทรัพย์		
11.	โรงเรียนมีการจัดบริการสหกรณ์ร้านค้า		

ข้อ	การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน	การดำเนินงาน	
		มี	ไม่มี
12.	โรงเรียนมีการดูแลด้านการจราจรของนักเรียน		
13.	โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน		
14.	โรงเรียนมีการจัดประกันอุบัติเหตุเมื่อเดินทางไปทัศนศึกษา		
15.	โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน		
16.	โรงเรียนมีการจัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล		
17.	โรงเรียนมีการจัดห้องพยาบาลที่สะอาดและเหมาะสม		
18.	โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา		
19.	โรงเรียนมีบริการตรวจสอบสุขภาพ		
20.	โรงเรียนมีการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ		
21.	โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ		
22.	โรงเรียนมีการจัดบริการห้องคอมพิวเตอร์		
3. การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ			
โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้			
1.	โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม		
2.	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น		
3.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้และฝึกอบรมด้านจริยธรรม		
4.	โรงเรียนมีการจัดโครงการส่งเสริมให้นักเรียนทำความดี		
5.	โรงเรียนมีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดี		
6.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านดูอาหน้าเสาธง		
7.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง		
8.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำ		
9.	โรงเรียนมีการจัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน		
10.	โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน		
11.	โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกนำละหมาดญะมาอะฮ์		

ข้อ	การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน	การดำเนินงาน	
		มี	ไม่มี
12.	โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกอ่านคุตบะฮ์ในวันศุกร์		
13	โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกละหมาด ญะนาซะฮ์		
14.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมละหมาดยามค่ำคืน (กียามุลลัย)		
15.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาสาเกาะฮ์)		
16.	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนท่องจำอัลกุรอาน		
17.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมประจำปี		
4. การแนะแนว			
โรงเรียนมีการดำเนินงานด้านด้านการแนะแนว ดังต่อไปนี้			
1.	โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล		
2.	โรงเรียนมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ		
3.	โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา		
4.	โรงเรียนมีการศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี		
5.	โรงเรียนมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน		
6.	โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ		
7.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ		
8.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์		
9.	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพบปะครูที่ปรึกษาประจำวัน		
10.	โรงเรียนมีการจัดบริการให้คำปรึกษารายบุคคลและรายกลุ่ม		
11.	โรงเรียนมีการจัดห้องแนะแนวให้คำปรึกษาไว้เป็นสัดส่วน		
12.	โรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้		
13	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสามารถของนักเรียน		
14.	โรงเรียนมีการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว		

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านต่างๆ

ด้านกิจกรรมนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านการแนะแนว

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์การวิจัยและ
ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ชื่อ - นามสกุล.....
 ตำแหน่ง.....
 โรงเรียนตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....
 สถานที่ให้สัมภาษณ์.....
 วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งอะไร ?

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน อื่นๆ.....

1.2 ระดับการศึกษา ?

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.3 ประสบการณ์ทำงาน.....ปี

1.4 ขนาดของโรงเรียน ?

- โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)
 โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2.1 ด้านกิจกรรมนักเรียน

.....
.....
.....
.....

2.2 ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน

.....
.....
.....
.....

2.3 ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

.....
.....
.....
.....

2.4 ด้านการแนะแนว

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ผู้ให้สัมภาษณ์

นางฟาติมะห์ อาแว

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา

สัมภาษณ์เมื่อ วันอาทิตย์ ที่ 13 เดือนมกราคม พ.ศ. 2562

รายละเอียดการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย: บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรรอฮีม อัศสลามุ ลัยกุม วะเราะฮมาตุลลอฮิ วะบารอกาตุย ขอความสันติสุขจงประสบแด่อาจารย์ฟาติมะห์ อาแว ก่อนอื่นขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันนางสาวนุริยะห์ ดาโอ๊ะ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ค่ะ ซึ่งในวันนี้ดิฉันก็จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ค่ะ ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีด้วยกัน 3 ตอน โดยตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ที่ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี และ ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ค่ะ ก่อนอื่นก็ขอให้แนะนำตัวสักเล็กน้อยก่อนนะคะเรียนเชิญค่ะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บิสมิลลาฮิรเราะฮมานิรรอฮีม วะออลัยกุมุสลาม วะเราะฮมาตุลลอฮิ วะบารอกาตุย ดิฉันนางฟาติมะห์ อาแว ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนโรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา

ผู้วิจัย: ค่ะ ด้านแรก การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: กิจกรรมโฮมรูม มีทั้งสามัญและศาสนา ของสามัญจะเป็นการแนะนำการศึกษาต่อ ของศาสนาจะเป็นฮาลาเกะฮฺ กิจกรรมอัลกุรอาน จะมีในฮาลาเกะฮฺ และคาบศาสนา กิจกรรมรักการอ่าน อ่านหนังสือ และบันทึก สำหรับประถม ส่วนมัธยม นำข้อสอบ PISA มาทำการตีโจทย์ให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ กิจกรรมทัศนศึกษา มีทุกเทอม มีงบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมละศีลอดจัดในเดือนรอมฎอน จัดสำหรับนักเรียนชายชั้นชานาวี๊ยะ เยี่ยมอดิคาฟ กิจกรรมลูกเสือเนตรนารี เข้าค่ายชั้นม.2 เท่านั้น

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านกิจกรรมนักเรียน อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: อยากพัฒนากิจกรรมโฮมรูม อยากกำหนดหัวข้อ แผนการสอนโฮมรูม ครูบางคนมีแผนการสอน ครูบางคนขาดทักษะการพูด จิตวิทยา การแนะนำ หากครูประจำชั้นได้อบรมจิตวิทยาการพูดกับนักเรียน อาจทำให้แนะนำในคาบโฮมรูมดีกว่าเดิมได้ อีกเรื่อง คือ อยากพัฒนาชุมนุม ชมรมต่างๆ เนื่องจากนักเรียนบางคนหนีเรียน อยากให้เป็นชมรมที่นักเรียนสนใจและได้ลงมือทำจริงๆ บางชมรมนักเรียนมากเกินไป ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง นักเรียนบางคนหนีเรียน อีกเรื่องคือ

กิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน มีปัญหาตลอดที่จะทำให้ใครเป็นดี นักเรียนชั้น ม. 5 หรือ ม.6 เป็นประธานนักเรียนดี เพราะนักเรียนม.6 ต้องเตรียมตัวสอบต่อ พอม.5 เป็นก็มีปัญหาเดียวดูแลรุ่นพี่ไม่ได้ พอม.5 เป็นประธาน ยังมีรุ่นพี่อีกหนึ่งรุ่น จะดูแล ควบคุม ยังไง ปัญหานี้แก้ไขโดยการให้นักเรียนทุกชั้น ม.4-6 ให้ประธานนักเรียน เป็น ม.6 แต่ นักเรียนม.6 มีไม่มากเท่า ม.4-5 ถ้า ม.6 จะเป็นสภาพต้องมีความพร้อม ถ้าไม่มีเวลาก็ให้มาแนะนำน้องๆ ควบคุมดูแลน้องๆ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าดูแลน้องๆคนที่จะเป็นสภาพต่อไป

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: อาหารกลางวัน รัฐบาลจัดสรรให้สำหรับประถม แต่มัธยมไม่มี ซื้อรับประทานจากร้านค้าในโรงเรียน สำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน จะเก็บเงินบริจาคปีละครั้ง ในเดือนรอมฎอน เพื่อแจกจ่ายให้เด็กกำพร้าและยากจน เครื่องเขียนแบบเรียนได้ตามทุนเรียนฟรี 15 ปี อาหารครบทั้งห้าหมู่ มีโรงอาหาร และที่นั่งใต้อาคารเรียน อาหารเสริมนมสำหรับประถมนม น้ำดื่มสะอาดมีบริการ มีบริการรับ-ส่ง มีห้องพยาบาล การป้องกันโรคติดต่อครูที่อยู่ห้องพยาบาลทำการรณรงค์ ติดบอร์ด หรือให้ครูประจำชั้นสำรวจนักเรียนที่เป็นโรค ในเรื่องการจราจรตอนเช้ามีสถานักเรียนดูแลให้ข้ามสะพานลอย ส่วนใหญ่มากับรถยนต์ ตอนเย็นจะดูแลอย่างเคร่งครัด ตั้งกรวยกลางถนน ดูแลและการออกจากโรงเรียน การประกันชีวิตหมู่ปีที่ผ่านมามาตามความสมัครใจ ประถมทำ ส่วนมัธยมไม่ได้ทำ ส่วนปีนี้ให้นักเรียนทำทุกคน การทำประกันชีวิตไปทัศนศึกษาทำเป็นประจำ ในเรื่องห้องสุขา นักเรียน

มีความชน นักเรียนไม่ช่วยกันดูแล รักษาความสะอาด และทำให้เสียหาย

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วด้านสวัสดิการนักเรียน อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: อยากพัฒนาในเรื่องห้องสุขา เนื่องจากนักเรียนไม่ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด และมีการทำพัง ต้องมีการซ่อมแซมเป็นระยะ

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ในด้านนี้ จะอยู่ในบางกิจกรรมเช่น กิจกรรมสภานาถาจะฮ มีการอ่านดูอาอหน้าเสาธง กายบริหารประถมนม แต่มัธยมไม่มี การยกย่องเชิดชูเกียรติ ไม่มี ควรจะมีเกณฑ์ในการให้รางวัล เชิญวิทยากรในท้องถิ่น มาบรรยายให้นักเรียนที่อยู่หอพัก มีสถานที่ละหมาด และละหมาดร่วมกัน มีการฝึกนักเรียนอะซาน อิหม่ามนำละหมาด คุฎบะฮ์ วันศุกร์ ละหมาดญะนาซะฮ์ และเมื่อมีคนเสียชีวิต ก็มีการนำนักเรียนไปละหมาด ละหมาด กิยามุลลัย นักเรียนที่เรียนตะฮ์ฟิซ ไชต์ จะทำ เข้าค่ายเอี้ยะฮ์ดิกาฟเดือนรอมฎอน

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วด้านคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: นักเรียนมาจากหลากหลายแห่ง นักเรียนประถมคุณธรรม จริยธรรม ฝึกระเบียบวินัยง่ายกว่า ส่วนมัธยมนักเรียน ยากที่จะควบคุมให้มีระเบียบวินัย การละหมาด มีนักเรียนบางคนเท่านั้นที่ต้องไล่ให้ไปละหมาด ส่วนใหญ่ไปละหมาดเรียบร้อย

ผู้วิจัย: ค่ะ สุดท้ายในด้านแนะแนว โรงเรียนมีการดำเนินงานอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: การเก็บหลักฐานนักเรียนทำครบ การเยี่ยมบ้าน เวลาไม่พอ ต้องใช้ช่วงโรงเรียนปิด และนักเรียนมีจำนวนมาก มีข้อจำกัดเยอะ ต้องมีค่าใช้จ่าย การไปเยี่ยมบ้านจริงๆ กรณีนักเรียนมีปัญหาหนักมาก การศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี ทำอยู่ตลอด การแนะแนวอาชีพ อยู่ในรายวิชาแนะแนว ฝ่ายแนะแนวจะติดตามทุน โค้วต้าขององค์การมหา'ลัยต่างๆ ติดตามให้ทันโลก ทำให้นักเรียนสอบติดในหลายมหา'ลัย ที่ไม่เคยติด นักเรียนมีความสามารถ แต่ถ้าขาดโอกาสก็ทำให้นักเรียนไปไม่ได้ อัลฮัมดุลิลลาฮ์ ที่มีครูติดตามข่าว ติดตามเพจ แล้วดึงนักเรียนไปสมัครที่ต่างๆ ได้ มีทุนที่นักเรียนได้ทุกอย่างเลย ได้เงินเดือนด้วย ที่ธรรมศาสตร์ นักเรียนที่ได้ก็ยากจนจริงๆ ครูแนะแนวที่จบโดยตรงไม่มีเป็นครูทั่วไปที่มาทำหน้าที่ตรงนี้ ห้องแนะแนวนักเรียนจะไปติดต่อเรื่องการศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนที่มีปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว จะติดต่อดิฉันค่ะ ที่จะมองเห็น หรือครูประจำชั้นเวลาทำโทษ เด็กส่วนใหญ่ที่มีปัญหาจะแสดงออกทางพฤติกรรม ดิฉันอยู่ฝ่ายกิจการ และปกครองด้วย เวลาเห็นนักเรียนทำผิดก็จะ

นำมาเยียวยา ใช้จิตวิทยา ถ้ามักเรียนมีเหตุผลอะไร ถ้ามพื้นฐานครอบครัวของนักเรียน การจัดหางานพิเศษ ไม่ได้ทำ แต่จะหากิจกรรมเข้าค่าย แนะนำนักเรียนให้ไป การติดตามนักเรียนที่จบไปแล้ว ฟังรวบรวมเป็นข้อมูล 2-3 ปีที่ผ่านมา มีการบันทึกไว้ ว่านักเรียนสอบติดมหา'ลัยไหนบ้าง สอบไม่ติดกี่คน ศิษย์เก่าที่จบแล้วมาแนะแนวน้องๆให้รู้จักมหา'ลัยที่ตนเองเรียน

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วด้านแนะแนว อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: การติดตามนักเรียนที่มีปัญหาอยากให้ติดตามแบบมีสแต็ป กำหนดเดือนละครึ่ง สัปดาห์ละครึ่ง มีการพูดคุยกับนักเรียนเพื่อติดตามปัญหา ไม่ใช่นักเรียนดีขึ้นไปแล้วปล่อยเลย ส่วนการหาครูที่จบแนะแนวเฉพาะทาง ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหาร

ผู้วิจัย: ค่ะ อัลฮัมดุลิลลาฮ์ ยายากิลลาฮ์คือยรอนนะคะ ที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลสำหรับการศึกษา วิจัยในครั้งนี้ สุดท้ายนี้ถ้าหากผิดพลาดประการใด ก็ต้องขอมาอ้อฟไว้ ณ ที่นี้ด้วยนะคะ ขอขอบคุณมากค่ะ

Prince of Songkla University
Dattani Campus

ภาคผนวก ข

นิพนธ์ต้นฉบับ (Manuscript)

การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี The student affair operation in Islamic Private schools in Pattani

นุรีย์ยะห์ ดาโอ๊ะ¹ และ อะห์มัด ยี่สุนทรอง²
Nureeyah Da-o³ and Ahmad Yisunsong⁴

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

Prince of Songkla University, Pattani Campus, Muang, Patthani 94000, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nurmew@gmail.com

บทคัดย่อ

การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนดำเนินงานเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และการแนะแนว โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยจำนวน 160 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ความถี่ (Frequency) ผลการศึกษาพบว่าระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และการแนะแนว ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ปัตตานี

Abstract

Operation of student affairs in Islamic private schools Pattani Province is divided into 4 areas: Student activities, Student welfare services, Promoting morality, ethics and personality development and Guidance this research study the level of student affairs operations in Islamic private schools Pattani Province. This research is a survey. The sample group used in the study was 160 people. The questionnaire was used to collect data. Using statistics to analyze data using a computer program consisting of 1) Percentage 2) (Frequency). It was found that the level of student affairs operations in Islamic private schools Pattani Province, in 4 areas, Student activities, Student welfare services the promotion of morality, ethics and personality development and guidance In the overall and individual aspects are high level.

Keyword: The student affair operation Islamic Private schools Pattani

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

² Ph.D. (Higher Education), ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

³ M.Ed. (Islamic Educational Administration and Management) College of Islamic Studies, Price of Songkla University Pattani Campus

⁴ Ph.D. (Higher Education), Assistant Professor, College of Islamic Studies, Price of Songkla University Pattani Campus

บทนำ

การศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการศึกษาเปรียบเสมือนแสงสว่างที่จะส่องนำชีวิตของมนุษย์ไปสู่ความสำเร็จทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เป็นบ่อเกิดแห่งความเจริญทั้งหลาย เป็นหลักประกันแห่งความผาสุก เป็นกุญแจแห่งอารยธรรม และเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการพัฒนาทั้งหลายไม่ว่าในด้านวัตถุและจิตวิญญาณ ดังนั้นจึงไม่มีประชาชาติใดในโลกอันกว้างใหญ่นี้ที่ปฏิเสธความสำคัญของการศึกษา เพราะทุกคนต่างตระหนักดีว่าพวกเขามีโอกาสจะดำเนินชีวิตอยู่ได้ หากปราศจากการศึกษา (อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, 2546:1)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันของการพัฒนา เนื่องจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในสังคมแล้ว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ในสังคมโลกปัจจุบัน ปัญหาครอบครัว การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรัก และมีเมตตาต่อศิษย์ และภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ: 2546) การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนดังกล่าววิธีหนึ่งที่มีประสิทธิภาพและเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การดำเนินงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษา

การบริหารงานกิจการนักเรียนนับว่าเป็นเรื่องที่สถานศึกษาจะมองข้ามไม่ได้ และการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนตามแนวทางจัดการศึกษาแบบใหม่ มิเป็นเพียงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเฉพาะในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่เป็นการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วย ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น สนุกสนานและสนใจเรียนมากขึ้น กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยพัฒนาร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน (ศิริพร หงส์พันธุ์, 2542: 3) การบริหารงานกิจการนักเรียนจึงนับว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนของสถานศึกษา ที่จะถูกมองข้ามไม่ได้ ประเทศชาติต้องการเห็นพวกเขาเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุข มีความสมบูรณ์พร้อมในทุกด้านเพื่อรับมรดกประเทศชาติไปบริหารจัดการ ให้เกิดความสุข ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป และประเทศชาติได้มอบความไว้วางใจนี้ให้โรงเรียนรับผิดชอบ (สงบ ประเสริฐพันธุ์, 2543: 34) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 144) โดยกำหนดให้โรงเรียนประถมศึกษาดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ 4 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และการแนะแนว

ในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนนักเรียน ได้แก่ ในปี 2547 อาทิตย์ ลุนสำโรง (2547) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย ในปี

2550 ภิญโญ เฟ็งดา (2550) ได้ทำวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร วิทยาลัย สำหรับทอง (2550) สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ในปี 2555 ฉัตรชัย แสงจันทร์ (2555) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 ในปี 2558 กำพล สุนทรเดชาอังกูร (2558) ได้ทำวิจัย เรื่อง ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ในปี 2560 อรุณรัตน์ อินเครือ (2560) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงการด้านกิจการนักเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนของโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดทุ่งสวน) เทศบาลเมืองกำแพงเพชร

ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัย ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีงานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าว โดยเลือกศึกษาเฉพาะการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานี ว่าเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในจังหวัดปัตตานีให้มีความก้าวหน้าและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียนรวมทั้งเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) วิธีดำเนินการวิจัยโดยภาพรวมมีดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำนวน 65 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 195 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 65 คน มีจำนวนทั้งสิ้น 260 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) จำนวน 160 คน คือ บุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งสิ้น 40 โรง จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน วิธีการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มหลายขั้นตอน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยแบ่งเป็น แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจรายการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกิจกรรมนักเรียน 2) ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ และ 4) ด้านการแนะแนว ซึ่งมีแบบสำรวจรายการ 2 ระดับ คือ มีการดำเนินงาน กับ ไม่มีการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนด้านต่างๆ

การอภิปรายผลแบบสอบถามเป็นแบบอันตรภาค (Interval Scale) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549 : 129) ใช้สูตรการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{160 - 1}{5} \end{aligned}$$

หลังจากการคำนวณช่วงระดับความถี่การดังกล่าวแล้วนำค่าที่ได้มาคำนวณเป็นร้อยละและแบ่งระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนเป็น 5 ระดับดังนี้

ร้อยละ	81 – 100	หมายถึง	มากที่สุด
ร้อยละ	61 – 80	หมายถึง	มาก
ร้อยละ	41 – 60	หมายถึง	ปานกลาง
ร้อยละ	21 – 40	หมายถึง	น้อย
ร้อยละ	1 – 20	หมายถึง	น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) นำตัวแปรที่ศึกษามาแปรเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม 3) สร้างแบบสอบถามตามเนื้อหาและขอบข่ายที่ต้องการศึกษา 4) นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาเนื้อหาเบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและสำนวนภาษา 5) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อแก้ไขตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการทำ IOC (Item objective congruence) ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .772 แสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง 6) นำแบบสอบถามที่ทำการทดลองแล้วมาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์ฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) สํารวจรายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี 2) นำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยจากบัณฑิตศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ยื่นต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) ติดตามผลและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยที่ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง 4) นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม 2) นำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป 3) หาความถี่ (Frequency) เป็นรายด้านและรายข้อ

ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามมาตรวจสอบข้อมูลลงรหัสและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) คือ เป็นการหาสัดส่วนของข้อมูลโดยเปรียบเทียบกับจำนวนร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้

$$pc = \frac{x}{n} \times 100$$

เมื่อ	pc	แทน	ค่าร้อยละ
	x	แทน	จำนวนของข้อมูลที่ต้องการหาค่า
	n	แทน	จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

2) การหาค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำนวนทั้งสิ้น 40 โรงเรียน จำนวน 160 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนจำนวน 40 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 เพศชายมีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 ผู้บริหาร จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 75 หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ผู้มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 5-10 ปี

มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง มากกว่า 10 ปี มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 โรงเรียนจากขนาดใหญ่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.51. ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ผลปรากฏ ดังนี้

1.1 ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ และด้านการแนะแนว ซึ่งวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่า ร้อยละ เป็นรายชื่อและรายด้าน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานกิจการนักเรียน	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
ด้านกิจกรรมนักเรียน	2070	92.4	170	7.6	มากที่สุด
ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน	2923	83.0	597	17.0	มากที่สุด
ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ	2520	92.7	199	7.3	มากที่สุด
ด้านการแนะแนว	1963	87.6	277	12.4	มากที่สุด
รวม	9476	88.4	1243	11.6	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 88.4 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมากที่สุด โดยมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.7 รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมนักเรียน ร้อยละ 92.4 ด้านการแนะแนว ร้อยละ 87.6 และด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ร้อยละ 84.4 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเป็นรายชื่อ ผลปรากฏ ดังนี้

1.1.1 ระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านกิจกรรมนักเรียน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านกิจกรรมนักเรียนเป็นรายชื่อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม	139	86.9	21	13.1	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านอัลกุรอาน	154	96.3	6	3.8	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมรักการอ่าน	151	94.4	9	5.6	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน	153	95.6	7	4.4	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมชุมนุม/ชมรมต่างๆในโรงเรียน	151	94.4	9	5.6	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน	159	99.4	1	.6	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม	160	100.0	0	0	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น	128	80.0	32	20.0	มาก
10. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา	159	99.4	1	.6	มากที่สุด

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
11. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์	133	83.1	27	16.9	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
13. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม	116	72.5	44	27.5	มาก
14. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมละครสืลอดร่วมกัน	153	95.6	7	4.4	มากที่สุด
รวม	2070	92.4	170	7.6	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานด้านกิจกรรมนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.4 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 80.0 โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม คิดเป็นร้อยละ 72.5 ตามลำดับ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 92.4 อยู่ในเกณฑ์การดำเนินงานกิจการนักเรียนในระดับมาก

1.1.2 ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนเป็นรายข้อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการจัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายบริการนักเรียน	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียนแบบเรียนบริการนักเรียน	158	98.8	2	1.3	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนทุกคน	116	72.5	44	27.5	มาก
5. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการและฮาลาล	141	88.1	19	11.9	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการจัดสถานที่รับประทานอาหารที่เหมาะสม	143	89.4	17	10.6	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดบริการอาหารเสริม (นม)	106	66.3	54	33.8	มาก
8. โรงเรียนมีการจัดบริการน้ำดื่มที่สะอาด	146	91.3	14	8.8	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดบริการห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ	137	85.6	23	14.4	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีการจัดบริการสหกรณ์ออมทรัพย์	107	66.9	53	33.1	มาก

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
11. โรงเรียนมีการจัดบริการสหกรณ์ร้านค้า	143	89.4	17	10.6	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการดูแลด้านการจราจรของนักเรียน	100	62.5	60	37.5	มาก
13. โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน	68	42.5	92	57.5	ปานกลาง
14. โรงเรียนมีการจัดประกันอุบัติเหตุเมื่อเดินทางไปทัศนศึกษา	136	85.0	24	15.0	มากที่สุด
15. โรงเรียนมีการจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน	137	85.6	23	14.4	มากที่สุด
16. โรงเรียนมีการจัดเตรียมที่พักให้นักเรียนที่อยู่ห่างไกล	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
17. โรงเรียนมีการจัดห้องพยาบาลที่สะอาดและเหมาะสม	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
18. โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา	128	80.0	32	20.0	มาก
19. โรงเรียนมีบริการตรวจสุขภาพ	112	70.0	48	30.0	มาก
20. โรงเรียนมีการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	137	85.6	23	14.4	มากที่สุด
21. โรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
22. โรงเรียนมีการจัดบริการห้องคอมพิวเตอร์	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
รวม	2923	83.0	597	17.0	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินงานด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.8 โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 97.5 รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา คิดเป็นร้อยละ 80.0 ส่วนระดับการดำเนินงานปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 42.5

1.1.3 ระดับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายชื่อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม	160	100.0	0	0	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	148	92.5	12	7.5	มากที่สุด

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
3. โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรในท้องถิ่น มาให้ความรู้และฝึกอบรมด้านจริยธรรม	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการจัดโครงการส่งเสริมให้นักเรียนทำความดี	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่ทำความดี	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอ่านดูอาอหน้าเสาธง	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง	116	72.5	44	27.5	มาก
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม เป็นประจำ	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
9. โรงเรียนมีการจัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน	153	95.6	7	4.4	มากที่สุด
10. โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน	158	98.8	2	1.3	มากที่สุด
11. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกนำละหมาดญะมาอะฮ์	151	94.4	9	5.6	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกอ่านคุตบะฮ์ในวันศุกร์	133	83.1	27	16.9	มากที่สุด
13. โรงเรียนมีการส่งเสริมนักเรียนฝึกละหมาด ญะนาซะฮ์	154	96.3	6	3.8	มากที่สุด

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
14. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมละหมาด ยามค่ำคืน (กียามุลลัย)	142	88.8	18	11.3	มากที่สุด
15. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวงกลมความรู้ (ฮาลาเกาะฮ)	135	84.4	25	15.6	มากที่สุด
16. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนท่องจำอัลกุรอาน	157	98.1	3	1.9	มากที่สุด
17. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมคุณธรรมประจำปี	143	89.4	17	10.6	มากที่สุด
รวม	2520	92.7	199	7.3	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม คิดเป็นร้อยละโรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกัน 100.0 ระหว่างครูและนักเรียนคิดเป็นร้อยละรองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมี 98.8 การจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธงคิดเป็นร้อยละ 72.5 1.1.4 ระดับการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ในด้านการแนะแนว ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ด้านการแนะแนวเป็นรายชื่อ

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล	156	97.5	4	2.5	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ	154	96.3	6	3.8	มากที่สุด
3. โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา	158	98.8	2	1.3	มากที่สุด
4. โรงเรียนมีการศึกษานักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายกรณี	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการจัดนิทรรศการให้ความรู้แก่นักเรียน	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
6. โรงเรียนมีการเชิญวิทยากรให้ความรู้เรื่องต่างๆ	141	88.1	19	11.9	มากที่สุด
7. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาและอาชีพ	152	95.0	8	5.0	มากที่สุด
8. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์	117	73.1	43	26.9	มาก
9. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมพบปะครูที่ปรึกษาประจำวัน	134	83.8	26	16.3	มากที่สุด

รายชื่อ	มีการดำเนินงาน		ไม่มีการดำเนินงาน		ระดับการดำเนินงาน
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
10. โรงเรียนมีการจัดบริการให้คำปรึกษา รายบุคคลและรายกลุ่ม	144	90.0	16	10.0	มากที่สุด
11. โรงเรียนมีการจัดห้องแนะแนวให้ คำปรึกษาไว้เป็นสัดส่วน	132	82.5	28	17.5	มากที่สุด
12. โรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้ นักเรียนทำเพื่อ หารายได้	102	63.8	58	36.3	มาก
13. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมตามความ ถนัดและความสามารถของนักเรียน	136	85.0	24	15.0	มากที่สุด
14. โรงเรียนมีการติดตามนักเรียนที่จบ การศึกษาไปแล้ว	141	88.1	19	11.9	มากที่สุด
รวม	1963	87.6	277	12.4	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินงานด้านการแนะแนวมีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละโรงเรียนมีการทำ 98.8 ทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคลคิดเป็นร้อยละรองลงมา มีระดับ 97.5 าก ได้การดำเนินงานมากที่สุด โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละและ 73.1 โรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้คิดเป็นร้อยละ63.8

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อในแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

1 .ด้านกิจกรรมนักเรียนชื่อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม (มีการดำเนินการ ร้อยละ 100) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา (มีการดำเนินการ ร้อยละ 99.4) รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น (มีการดำเนินการ ร้อยละ 80.0) โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรม (มีการดำเนินการ ร้อยละ72.5) ตามลำดับ

2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียนข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการนักเรียน (มีการดำเนินการ ร้อยละ 98.8) โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน (มีการดำเนินการ ร้อยละ 97.5) รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีครูหรือเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาลตลอดเวลา (มีการดำเนินการ ร้อยละ 80.0) ส่วนระดับการดำเนินงานปานกลาง ได้แก่โรงเรียนมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน (มีการดำเนินการ ร้อยละ 42.5) ตามลำดับ

3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม (มีการดำเนินการ ร้อยละ 100.0) โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน (มีการดำเนินการ ร้อยละ 98.8) รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง (มีการดำเนินการ ร้อยละ 72.5) ตามลำดับ

4. ด้านการแนะแนวข้อที่มีระดับการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา (มีการดำเนินการ ร้อยละ 98.8) โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล (มีการดำเนินการ ร้อยละ 97.5) รองลงมา มีระดับการดำเนินงานมาก ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ (มีการดำเนินการ ร้อยละ 73.1) และโรงเรียนมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้ (มีการดำเนินการ ร้อยละ 63.8) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง พัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพวรรณ จารุวิภาค (2550) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานบริการ ด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว และด้านกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับสูง โดยเรื่องที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ การจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน และการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา เนื่องจากอิสลามให้ความสำคัญกับวันสำคัญต่างๆ เช่น วันฮารีรายออฮิดิลฟิฏริ วันฮารีรายออฮิดิลอฎฮา ในเรื่องการบำเพ็ญประโยชน์ อิสลามก็ให้ความสำคัญถึงการช่วยเหลือผู้อื่น การสร้างคุณประโยชน์แก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นคุณประโยชน์เชิงรูปธรรมหรือนามธรรมก็ตาม โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ เว้นแต่เพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์ ส่วนการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา

อิสลามสนับสนุนการเดินทางไปบนแผ่นดิน เพื่อมองสิ่งต่างๆที่อัลลอฮ์สร้างขึ้น ดังที่อัลลอฮ์ทรงตรัสความว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) จงท่องเที่ยวไปตามแผ่นดินแล้วพิจารณาดูว่าพระองค์ทรงให้บังเกิดอย่างไร แล้วอัลลอฮ์ทรงให้พื้นดินชีพในปรโลก แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอำนาจเหนือทุกสิ่ง” (ซูเราะฮ์อัลอังกะบูต อายะฮ์ที่ 20)

2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรชัย แสงจันทร์ (2555) ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดเครื่องเขียน แบบเรียนบริการ เนื่องจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทำให้สามารถจัดบริการส่วนนี้ให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ยากจนและขาดแคลน เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่ลำบากสอดคล้องกับหลักคำสอนของอิสลาม คือ อัล-เศาะตะเกาะฮฺ คือสิ่งที่มอบให้แก่ผู้ยากจนและขัดสนในรูปของทรัพย์สิน โดยหวังเพียงผลบุญจากอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์ ทรงตรัสความว่า “อุปมาบรรดาผู้บริจาคทรัพย์ของพวกเขาในหนทางของอัลลอฮ์นั้น ดังอุปมาเมล็ดพืชเมล็ดหนึ่งซึ่งงอกขึ้นมา 7 รวง ซึ่งในแต่ละรวงมี 700 เมล็ด และอัลลอฮ์จะทรงเพิ่มพูนแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์อีกและอัลลอฮ์ทรงเป็นผู้กว้างขวาง ผู้ทรงรอบรู้” (ซูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮ์ที่ 261)

3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของดนตรี บุญลี (2546) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการออกกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม การอยู่ในโรงเรียน จำเป็นที่นักเรียนจะต้องมีระเบียบ แบบแผน หรือกฎเกณฑ์ให้ยึดถือปฏิบัติตาม เพื่อกำหนดความประพฤติ เพื่อให้เกิดความสงบ เรียบร้อยในโรงเรียน สอดคล้องกับคำสอนอิสลามอัลลอฮ์ ทรงตรัสความว่า “และจงให้มีขึ้นจากพวกเจ้า ซึ่งคณะหนึ่งที่จะเชิญชวนไปสู่ความดีและใช้ให้กระทำการที่ชอบ และห้ามมิให้กระทำการที่มิชอบและชนเหล่านี้แหละพวกเขาคือผู้ได้รับความสำเร็จ” (ซูเราะฮ์อาลิอิมรอน อายะฮ์ที่ 104) โรงเรียนมีการละหมาดญะมาอะฮ์ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน เป็นเรื่องที่อิสลามสนับสนุนส่งเสริมให้มุสลิมมีการละหมาดร่วมกัน ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และปฏิบัติตามคำสั่งใช้ตามอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านนบี ﷺ ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า "การละหมาดในรูปแบบญะมาอะฮ์จะได้รับผลตอบแทนดีกว่าการละหมาดคนเดียวถึงยี่สิบเจ็ดเท่า" (บันทึกโดยอัล-บุคอรี)

4. ด้านการแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ จารูวิภาค (2550) ศึกษาเรื่องการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การดำเนินงานกิจการนักเรียนโดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานบริการ ด้านงานปกครอง ด้านงานแนะแนว และด้านกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับสูง โดยเรื่องที่มีการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดต่อผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งครูและผู้ปกครองในการช่วยกันแก้ไข สอดคล้องกับคำสอนของอิสลาม อัลลอฮฺ ทรงตรัสความว่า และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายแต่อัลลอฮฺเถิด แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย (ซูเราะฮฺอาลี อิมรอน อายะฮฺ 159) โรงเรียนมีการทำทะเบียนสะสมเก็บหลักฐานและประวัตินักเรียนเป็นรายบุคคล ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง จำเป็นต้องรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความสนใจ มีความสามารถ หรือมีความถนัดทางด้านใด สอดคล้องกับคำสอนอิสลาม เรื่องการตะฮารูฟ (การทำความรู้จัก) กัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ ที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในการดำเนินงานกิจการนักเรียนในแต่ละข้อ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ดังนี้

1. ด้านกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมประเพณีสำคัญในท้องถิ่น และกิจกรรมอยู่ค่ายพักแรมมากขึ้น
2. ด้านการบริการสวัสดิการนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดประกันชีวิตหมู่แก่นักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมกายบริหารหน้าเสาธง
4. ด้านการแนะแนว โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวรายสัปดาห์ และมีการจัดหางานพิเศษให้นักเรียนทำเพื่อหารายได้

ข้อเสนอแนะในการจัดทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จากโรงเรียนรัฐและเอกชน และเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น
2. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในกรอบแนวคิดทฤษฎีอื่นที่มีความครอบคลุมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ
3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานที่มีข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลภาษาไทย สมาคมศิษย์เก่าอาหรับประเทศไทยปี ฮ.ศ. 1419 (พ.ศ. 2542) มะดีนะฮะ: ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งมะดีนะฮะ
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)
- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544. กรุงเทพฯ : อักษรทัศน์, 2544
- ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ. 2551. มโนทัศน์การศึกษาในอิสลาม. พิมพ์ครั้งที่ 1 สงขลา : ชานเมือง.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วี. อินเทอร์เน็ต.
- ศิริพร หงส์พันธุ์. (2542). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์; (2549) และคณะ. การวิจัยการตลาด ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร จำกัด.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์. (2543). ร่วมกันสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544). คู่มือเอกสารเตรียมสอบ เล่ม 3 ขมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย. กรุงเทพฯ : ธารา.
- _____ (2544). แนวดำเนินการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา.
- อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต. (2546). ประวัติการศึกษาอิสลาม.วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วิทยานิพนธ์**
- กำพล สุนทรธาเดรซอ์กูร์. (2558). ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ฉัตรชัย แสงจันทร์. (2553). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

- ดนตรี บุญลี. (2546). สภาพการปฏิบัติงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- ถวัลย์ สาทร่ายทอง. (2550). สภาพและปัญหาการบริหารจัดการนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ทิพวรรณ จารุวิภาค. (2550). การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนในเครือภคินีคณะธิดาแม่
พระองค์อุปถัมภ์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
อุตรธานี
- ภิญโญ เฟื่องดา. (2550). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ในจังหวัดกำแพงเพชร.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- อรุณรัตน์ อินเครือ. (2560). แนวทางการพัฒนาโครงการด้านกิจกรรมนักเรียนโดยเน้นการมีส่วนร่วม
ของชุมชนของโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดทุ่งสวน) เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- อาทิตย์ ลุนสำโรง. (2547). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นางสาวนุริยะห์ ดาโอะ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5720420102

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	สถาบัน	ปีที่สำเร็จ
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) เกียรตินิยม อันดับ 2 สาขาครุศาสตร์อิสลาม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	2557

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ตำแหน่ง ครูคศ.1

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านคอลอตันหยง อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

นุริยะห์ ดาโอะ และอะห์มัด ยี่สุนทรัง. 2562. “การดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี”. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านอิสลามศึกษาและมุสลิมศึกษาครั้งที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2562 วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 ณ อาคารวิทยอิสลามนานาชาติ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.